

(*)Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentation

The Business Administration and Tourism School of Ourense is located in the Business & Lawl Building of the University Campus in the heart of of the city.

The educational offer for the next course 2020-2021 is:

Titles of Degree:

- **Degree in Business Administration**
- **Degree in Tourism**
- **Double Degree Program "Business Administration + Computing Engineering"**
- **Double Degree Program "Business Administration + Law"**
- **Double Degree Program "Tourism + History"**
- **International Double Degree in Business Administration (Germany & Spain)**

Since the academic year 2015-2016, thanks to a Inter-Institutional cooperation agreement with Hochschule Bremerhaven, the Business Administration and Tourism School offers a **International Double Degree Programme** in Business Administration & Management at the **University of Vigo** and Bachelor of Arts in Business Administration at **Hochschule - Bremerhaven**. And for a third year, the **Business Administration International Program** is offered with more than 60 credits taught in English. Since 2016-17 we offer the **Tourism International Program** with more than 39 credits taught in English.

With these agreements and programs the Business Administration and Tourism School is comitted to the internationalization of studies and the participation of students in mobility and exchanges programs, thus opening up a range of new horizons and future options.

Regarding POSTGRADUATE COURSES of the Business Administration and Tourism School:

- **Master Degree in Inland Tourism and Health Management and Planning**
- **MBA in Sport**

To obtain more information visits our page web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

Come and visit us!

Organization chart

DECANAL TEAM

Dean

María Montserrat Cruz González

Telephone: 988 368 800

e-mail: decano.eto@uvigo.es

Secretary

Alberto Vaquero García

Telephone: 988368762

e-mail: secretario.facultade.eto@uvigo.es

Vicedean of Academic Planning

Francisco Tugores Martorell

Telephone: 988368770

e-mail: ftugores@uvigo.es

Vicedean of Undergraduate Studies and ICT

Javier Sánchez Sellero

Telephone: 988368742

e-mail: javiss@uvigo.es

Vicedean of Quality

Juan Manuel de los Rios Sánchez

Telephone: 988 368 816

e-mail: jmrrios@uvigo.es

Vicedean of International Relations

Elena De Prada Creo

Telephone: 988 368 726

e-mail: edeprada@uvigo.es

Location

Jurídico-Empresarial Building

University Campus Las Lagunas

32004 Ourense

Caretaker's office: + 34 988 368 700.

Student enrollment office: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Deanship Secretary: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Foreign Relations: edeprada@uvigo.es

General Information: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34988 368 923.

Page web: www.fcetou.uvigo.es

(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01101	Economía: Microeconomía	1st	9
004G020V01102	Empresa: Fundamentos de administración	1st	6
004G020V01103	Historia: Historia económica	1st	6
004G020V01104	Matemáticas: Matemáticas	1st	9
004G020V01201	Economía: Economía española e mundial	2nd	6
004G020V01202	Empresa: Matemática das operacións financeiras	2nd	6

004G020V01203	Empresa: Xestión de empresas	2nd	6
004G020V01204	Estatística: Estatística	2nd	6
004G020V01205	Dereito mercantil	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01301	Empresa: Contabilidade financeira I	1st	6
004G020V01302	Dirección de operacións	1st	9
004G020V01303	Dirección de recursos humanos	1st	9
004G020V01304	Econometría	1st	6
004G020V01401	Contabilidade financeira II	2nd	6
004G020V01402	Decisións de investimento	2nd	6
004G020V01403	Dirección comercial I	2nd	6
004G020V01404	Macroeconomía	2nd	6
004G020V01405	Políticas económicas	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01501	Decisións de financiamento	1st	6
004G020V01502	Dirección comercial II	1st	6
004G020V01503	Dirección estratéxica	1st	6
004G020V01504	Réxime fiscal da empresa I	1st	6
004G020V01505	Teoría da organización	1st	6
004G020V01601	Análise contable	2nd	9
004G020V01602	Contabilidade de custos	2nd	9
004G020V01603	Dirección estratéxica internacional	2nd	6
004G020V01604	Valoración de activos	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01701	Investigación comercial	1st	6
004G020V01702	Planificación financeira	1st	6
004G020V01901	Auditoría	1st	6
004G020V01902	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social	1st	6
004G020V01903	Lingua estranxeira para a empresa	1st	6
004G020V01904	Réxime fiscal da empresa II	1st	6
004G020V01905	Socioloxía do traballo	1st	6
004G020V01906	Xestión da innovación	1st	6
004G020V01907	Creación e viabilidade de empresas	2nd	6
004G020V01908	Deseño de sistemas de control orzamentario	2nd	6

O04G020V01909	Mercados financeiros	2nd	6
O04G020V01910	Mercadotecnia sectorial	2nd	6
O04G020V01911	Simulación e control interno de empresas	2nd	6
O04G020V01912	Técnicas operativas estadísticas	2nd	6
O04G020V01991	Traballo de Fin de Grao	2nd	12

IDENTIFYING DATA				
Economía: Microeconomía				
Subject	Economía: Microeconomía			
Code	O04G020V01101			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Álvarez Díaz, Marcos			
Lecturers	Álvarez Díaz, Marcos Vázquez Barquero, José Ángel			
E-mail	marcos.alvarez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/marcos.alvarez			
General description	O obxectivo xeral da materia é o de obter unha visión global da economía en xeral e da *microeconomía en particular. Para iso, analizarase o funcionamento dos mercados e o comportamento dos axentes económicos que nel interveñen. En concreto, ofreceráselle ao alumnado unha perspectiva dos mercados e dos axentes desde o punto de vista de equilibrio parcial, tanto nun contexto de competencia perfecta como nun contexto de competencia imperfecta. Analizarase, tamén, o papel do estado na *formulación da política económica.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG13	CE16	CT1
Espertar o interese do alumnado respecto á análise das políticas *microeconómicas de modo que, ante a aplicación dun novo instrumento de política económica, sexan capaces de formar unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se formulou.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG10	CE2 CE16	CT1
Fomentar o traballo en equipo e potenciar as habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8	CE16	CT1

Contidos

Topic	
PARTE I.- INTRODUCCIÓN	Tema 1. Principios básicos da economía Tema 2. Pensar como un economista: conceptos básicos.

PARTE II.- OFERTA E DEMANDA.

Tema 3. As forzas do mercado: a curva de oferta e a curva de demanda. Desprazamentos e equilibrio.
 Tema 4. A elasticidade e as súas aplicacións.
 Tema 5. Benestar: Eficiencia do equilibrio competitivo. Excedente do consumidor e do produtor.
 Tema 6. O mecanismo de mercado competitivo e a política económica: a intervención pública: Control de prezos e impostos: efectos sobre o equilibrio e sobre o benestar.

II.- A CONDUTA DOS CONSUMIDORES	Tema 7. As preferencias, a restrición orzamentaria e a elección do consumidor.
III.- A CONDUTA DA EMPRESA	Tema 8. A produción: tecnoloxía e rendementos de escala. A función de produción. Tema 9. Os custos de produción. Tema 10. *Maximización de beneficios e a oferta competitiva.
V. POR QUE NON FUNCIONAN Os MERCADOS	Tema 11. O poder de mercado. Monopolio e barreiras á entrada. Oligopolio e competencia monopolística. Tema 12. *Externalidades e bens públicos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	22.5	18	40.5
Seminario	7.5	20	27.5
Lección maxistral	44	75	119
Exame de preguntas obxectivas	0	33	33
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	4	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Nas clases prácticas resolveranse exercicios que se lle proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis difíciles e poderán dirimir as súas dúbidas en clase. Tamén se realizará o seguimento da aprendizaxe dos estudantes mediante pequenas probas e exercicios que terán que realizar e/ou entregar.
Seminario	Nos seminarios, en grupos reducidos, efectuaranse diversas actividades dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polo *estudiantado nas clases teóricas e prácticas.
Lección maxistral	Nas clases teóricas exporanse os contidos dos distintos temas, desenvolvendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é necesario que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas nos seminarios. Os alumnos tamén poderán resolver as súas dúbidas cos temas e exercicios prácticos feitos nos seminarios en *tutorías presenciais (cando sexa posible), por correo electrónico ou por videoconferencia. Nos casos de *tutorías presenciais ou por *videoconferencia, a *tutoría farase na modalidade de concertación de cita previa.
Resolución de problemas	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas á hora de realizar os exercicios propostos. Asesoraráselles na realización dos mesmos coa meta de que alcancen os obxectivos previstos no programa e poidan resolver de *autónomamente os exercicios que se lles propoñan. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas cos exercicios prácticos en *tutorías presenciais (cando sexa posible), por correo electrónico ou por videoconferencia. Nos casos de *tutorías presenciais ou por *videoconferencia, a *tutoría farase na modalidade de concertación de cita previa.
Lección maxistral	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas na parte teórica da materia. Os alumnos poderán resolver as súas dúbidas nas clases teóricas en *tutorías *individualizadas en *tutorías presenciais (cando sexa posible), por correo electrónico ou por videoconferencia. Nos casos de *tutorías presenciais ou por *videoconferencia, a *tutoría farase na modalidade de concertación de cita previa.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse tres controis ao longo do cuadrimestre (1.5 puntos). Tamén se terá en conta a entrega de boletíns e a realización de cuestionarios online ao finalizar cada tema da materia (0.5 puntos).	20	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10 CG13	CE2 CE16	CT1
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame escrito (8 puntos). Realizarase en dous partes: un exame parcial e unha proba final na data oficial establecida no calendario de exames. O alumno/a que supere o exame parcial (ou alcance polo menos 1,5 puntos sobre 4), poderá examinarse, na proba final, dos temas restantes do programa. quen non supere o exame parcial terá que examinarse de toda a materia na proba final. O exame final constará de dous partes: a primeira corresponderase cos temas do exame parcial, e a segunda cos restantes temas do programa. Cada parte valorarase sobre 4 puntos. É condición necesaria: 1) obter como mínimo 1,5 puntos en cada parte para facer a media *aritmética simple das cualificacións alcanzadas en cada parte; 2) obter polo menos un 4 sobre 8 para aprobar o exame e poder sumar esta nota á avaliación continua	80	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG13	CE2 CE16	CT1

Other comments on the Evaluation

O estudante poderá elixir en ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua, ou ben pode optar a ser avaliado cun exame final que lle permita alcanzar o 100% da nota máxima. Si decide esta última opción, ser avaliado só polo exame final, deberá comunicalo por escrito ao coordinador da materia nos primeiros dous meses do primeiro cuadrimestre. Entenderase que o alumno renuncia á avaliación continua si sacase unha nota inferior a 2 puntos sobre 10 nalgún dos 3 controis, ou non fixese un control sen causa xustificada. Tamén se entenderá que renuncia á avaliación continua si, de forma reiterada, non entrega os boletíns ou non realiza os cuestionarios online. A renuncia da avaliación continua implica a imposibilidade de facer o exame parcial. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota final igual ou superior a cinco puntos sobre dez.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Na convocatoria extraordinaria de Xuño-Xullo mantense o mesmo sistema de avaliación que na convocatoria ordinaria. Na convocatoria de fin de carreira o exame suporá o 100% da avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Pindyck, R. & Rubinfeld, D, **Microeconomía**, Prentice Hall, 8ª edición, 2013,

Mankiw, N.G, **Principios de Economía**, Thomson, 6ª edición, 2012,

Complementary Bibliography

Goolsbee, A., Levitt, S. & Syverson, C., **Microeconomía**, Reverte, 2015,

Kugma, P. & Wells, R., **Microeconomía**, Reverte, 2015,

Recomendacións

Other comments

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

As particularidades da materia serán publicadas en *FAITIC (maior *especificación da avaliación, metodoloxía docente, deseño e estrutura da materia...).

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

No caso de impartición da docencia en modalidade non presencial, a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto, e empregarase o uso da plataforma de

*teledocencia *Faitic como reforzo e sen *prexuício doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a *accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías) FAITIC, CAMPUS REMOTO, CORREO ELECTRÓNICO baixo a modalidade de cita previa.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Novas probas COMO ALTERNATIVA a AQUELES CONTROIS PROGRAMADOS QUE NON POIDAN REALIZARSE PRESENCIALMENTE, ESTES PODERÁN LEVAR A CABO VIRTUALMENTE ou, de forma alternativa, poderán ser substituídos ou complementados con ALGÚN TRABALLO ou EXERCICIO PRÁCTICO.

IDENTIFYING DATA				
Business: Basics of management				
Subject	Business: Basics of management			
Code	O04G020V01102			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	del Río Rama, María de la Cruz			
Lecturers	del Río Rama, María de la Cruz Lampón Caride, Jesús Fernando Reyes Santias, Francisco Rodríguez de la Fuente, Marta			
E-mail	delrio@uvigo.es			
Web				
General description	This subject aims to introduce the discipline which is the base of this Degree, focusing on the different functions, with emphasis on its application in the business field.			

Competencies	
Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG13	Capacity for learning and independent work
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
CE5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
CE11	Make strategic decisions using different types of business models
CE15	Have the ability to gather and interpret relevant data in order to make judgements that include a reflection on relevant social, scientific or ethical issues
CE16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
CT3	Responsibility and the capacity to take on commitments
CT5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes			
Learning outcomes	Competences		
Students gain knowledge to the principle economical concepts, and apply them to the internal and external running of a business.	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5 CE15 CE16	CT3 CT5
Students learn the functions that integrate the administration of companies and how to use the specific technical terms to describe and analyse them.	CG1 CG2 CG13	CE15 CE16	CT3 CT5
Promote the capacity of the student to apply the theoretical knowledge and conceptual models acquired from diverse sources, for the analysis, the reflection and the defence of arguments, and to solve a company's problems.	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5 CE11	CT3 CT5
Equip the students to be able to communicate their ideas clearly and objectively, to do the necessary research and use it to resolve problems and propose solutions.	CG1	CE1 CE3 CE5	CT5

Contents	
Topic	
CHAPTER 1: ADMINISTRATIVE THOUGHT: SCHOOLS AND RELEVANT APPROACHES	SUBJECT 1: INTRODUCTION To THE ADMINISTRATION OF COMPANIES SUBJECT 2: EVOLUTION OF ADMINISTRATIVE THOUGHT

CHAPTER 2: STRUCTURE AND ENVIRONMENTAL DYNAMICS   SUBJECT 3: BUSINESS ENVIRONMENT

CHAPTER 3: DECISION MAKING AND PLANNING   SUBJECT 4: DECISION MAKING

SUBJECT 5: THE FUNCTION OF PLANNING

CHAPTER 4: ORGANISATION   SUBJECT 6: THE FUNCTION OF ORGANISATION

CHAPTER 5: LEADERSHIP, CULTURE AND INFLUENCE IN A GLOBAL CONTEXT   SUBJECT 7 : THE FUNCTION OF MANAGEMENT I - MOTIVATION

SUBJECT 8: THE FUNCTION OF MANAGEMENT II - LEADERSHIP

CHAPTER 7: CONTROL AND FOLLOW-UP   SUBJECT 9: THE FUNCTION OF CONTROL

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	45	75
Case studies	18	5	23
Objective questions exam	2	50	52

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation by the professor of the contents of the object of study, theoretical bases and guidelines of the work, exercises or projects that the student will develop.
Case studies	Analysis and presentation of exercises, questions or work by the student, either individually or in a group, with the support and supervision of the professor.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Case studies	Case studie

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Objective questions exam	Test subject to continuous evaluation. It consists in the resolution, individually of issues exposed, guided and supervised by the teacher on the matter. The comprehension of the subject by the student is evaluated	100	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5 CE11 CE15 CE16	CT3 CT5

Other comments on the Evaluation

Non-presential, with a final exam that may include theoretical and / or practical contents through questions that may be type tests, short, development, or practical cases. This test is aimed at evaluating the comprehension of the concepts acquired in the subject, assuming 100% of the grade, and will evaluate in addition to the concepts of the subject, the clarity in the exposition and the correct grammatical and orthographic use in those parts that They require it. - On-site, the concretion of the activities will depend to a large extent on the number of students, the means to work in groups, etc. These continuous evaluation tests will be aimed at assessing the activities carried out by the student during the development of the classes, which will assess the correct performance of the tasks entrusted, which may consist of the resolution of questionnaires, case studies, works Individualized or in group, and the realization and oral presentation of works of some subjects agreed with the teacher. In this block of qualification face-to-face it will be possible to assess the student's participation. - The specific characteristics of the final exam, both in the face-to-face (July) and non-face-to-face assessment, will be detailed by the teachers of the subject (in class and through the Tema platform) Within the legal deadlines established by the University of Vigo. - The students to pass the subject must obtain by one or another evaluation system a score equal to or higher than 5 points, being obligatory in all cases to pass the final exam (or partial if offered). - In all exams it will be compulsory to be officially identified (DNI, Passport or official substitute document) and it is forbidden to hold mobiles, smartphones, or any other electronic device, even if these are turned off or at rest. Failure to comply with these two conditions will invalidate the call to which you are attending. - The dates and times of the tests of evaluation of the different calls are those specified in the calendar of tests of evaluation approved by the Center Xunta for the course 2020-2021. In the case of conflict or disparity between the dates of the exams will prevail those indicated in the web page of the FCETOU.

Sources of information

Basic Bibliography**Complementary Bibliography**

Amaru, Antonio César, **Fundamentos de administración**, Pearson Educación México, 2009,
Bateman, T. y Snell, S., **Administración: Una ventaja competitiva**, McGraw-Hill, 2001,
Díez de Castro, José, **Administración de empresas. Dirigir en la sociedad del conocimiento**, Pirámide, 2002,
Díez de Castro, Emilio Pablo y otros, **Administración y dirección**, McGraw-Hill, 2001,
Hellriegel, D., Jack, **Administración. Un enfoque basado en competencias**, 10ª ed. Thomson, 2005,
Koontz, Harold y Weihrich, Heinz, **Administración. Una perspectiva global**, 12ª ed. McGraw-Hill, 2003,
García del Junco, Julio, Casanueva Rocha, Cristóbal, **Prácticas de la gestión empresarial**, McGraw-Hill, 2000,
Hernández Ortiz, Mª Jesús, **Casos prácticos de administración y organización de empresas**, Pirámide, 2000,
Castillo Clavero, Ana Mª, **La dirección en la práctica. Casos de gestión de empresas**, Pirámide 2000,
Robbins/DeCenzo, **Fundamentos de administración. Conceptos esenciales y aplicaciones**, Pearson-Prentice Hall, 2009,

---

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Business: Business management/O04G020V01203
Human Resources management/O04G020V01303
Strategic management/O04G020V01503
Organizational theory/O04G020V01505

Other comments

- This teaching guide anticipates the lines of action that must be carried out with the student in the subject and is conceived in a flexible way. Consequently, it may require readjustments throughout the academic year promoted by the dynamics of the class and the real target group or by the relevance of the situations that may have arisen. Likewise, students will be provided with specific information and guidelines that are necessary at all times of the training process.

- Non-face-to-face service mechanism for students (tutorials): in all modalities, face-to-face or non-face-to-face, the tutoring sessions will be carried out by telematic means (email, videoconference) under the modality of prior agreement.

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

* Teaching methodologies: the methodologies included in the guide for teaching the subject in face-to-face mode (master class and case study) are maintained if the subject is taught in both mixed and non-face-to-face mode. In the case of non-contact modality, the teaching activity will be taught through the Remote Campus of uvigo and the Fatic platform will be used as usual to provide the necessary material to the students.

* Non-face-to-face service mechanism for students (tutorials): in all modalities, face-to-face or non-face-to-face, the tutoring sessions will be carried out by telematic means (email, videoconference) under the modality of prior agreement.

* Additional bibliography to facilitate self-learning: it will be provided through the Fatic teleteaching platform.

=== ADAPTATION OF THE TESTS ===

- The assessment contained in the guide for the face-to-face modality is maintained.

- The tests will be carried out in person (online) through the platforms that the university enables for this purpose.

IDENTIFYING DATA**Historia: Historia económica**

Subject	Historia: Historia económica			
Code	O04G020V01103			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Fernández Vázquez, María Teresa			
Lecturers	Fernández Vázquez, María Teresa			
E-mail	mteresa@uvigo.es			
Web				
General description	<p>Mostrar aos alumnos os cambios económicos, industriais e organizativos ao longo da historia, usando ferramentas teóricas e empíricas doutras ramas da economía e das ciencias sociais próximas.</p> <p>Analizar ou desenvolvemento de economía internacional e as grandes fases do crecemento económico moderno.</p> <p>Observar e analizar os efectos dos acontecementos económicos cruciais.</p> <p>Investigar as implicacións dos cambios nas institucións económicas de carácter global [por exemplo, o patrón ouro, os bloques comerciais, OMC e FMI- e os efectos do cambio tecnolóxico no curto, medio e longo prazo.</p>			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Aprender e comprender o proceso de crecemento e desenvolvemento económico a longo prazo.	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE6 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Coñecer e analizar o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo.	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE16	CT1 CT3 CT5
Distinguir os condicionantes e forzas que impulsaron ou frearon o desenvolvemento económico a longo prazo.	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5

Identificar as fases do crecemento económico moderno. Coñecer os alicerces do crecemento económico.	CG1	CE2	CT1
	CG2	CE4	CT3
	CG5	CE5	CT4
	CG13	CE6	CT5
		CE16	
Comprender os procesos de aparición, transformación e crise das formas de organización empresarial ao longo do tempo.	CG1	CE2	CT1
	CG2	CE4	CT3
	CG5	CE5	CT4
	CG13	CE6	CT5
		CE16	

Contidos

Topic	
Tema 1. Introducción á Historia Económica Mundial.	Historia Económica e crecemento económico. Periodización e conceptos económicos básicos para a análise histórica. Visión panorámica da historia económica de occidente.
Tema 2. As economías europeas preindustriais.	As flutuacións seculares. Poboación, produción e distribución do produto agrario. O crecemento do comercio e de manufactura.
Tema 3. A Revolución Industrial (1750-1870).	Crecemento económico e marco institucional. O proceso de Industrialización: factores de produción e innovacións. Revolución industrial e difusión da industrialización.
Tema 4. As relacións económicas internacionais no século XIX: A primeira globalización.	O comercio internacional e a primeira globalización. O movemento internacional de factores. O sistema monetario internacional: O patrón ouro. A segunda revolución tecnolóxica.
Tema 5. A economía internacional no século XX.	Os problemas económicos do período de entreguerras. (1919-1939) A economía internacional na época dourada do capitalismo: (1945-1973) A crise e modificacións da economía mundial (1973-2010).

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	20	20	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	33	35

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Mediante esta metodoloxía, co apoio audiovisual, presentárase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos craves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e conceptos básicos de economía; as restantes estarán destinadas a traballar temas monográficos. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, promoverase a participación activa dos estudantes.
Seminario	Nos seminarios traballaranse temas monográficos e requirirán algún traballo previo de preparación por parte dos estudantes. O seminario é unha instancia para socializar, decantar e sintetizar os coñecementos adquirirvos na preparación do mesmo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	traballo en conxunto cos llos alumnos

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Seminario	Evaluación de los ejercicios (comentario y análisis de gráficos, series estadísticas, y/o textos, resolución de cuestiones y problemas), o valoración de la coherencia y calidad del trabajo, esquema, síntesis y mapa conceptual.	30	CG1	CE2	CT1
			CG2	CE4	CT3
			CG5	CE5	CT4
			CG13	CE6	CT5
				CE16	
	Se valorará asistencia, participación, cumplimiento, aptitud, aspectos formales (redacción, sintaxis, ortografía, ...) y expresión oral.				

Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas de desarrollo sobre el temario y las actividades realizadas en los trabajos de aulas.	70	CG1 CG2 CG5	CE2 CE4 CE5 CE6
	Las respuestas tendrán que estar estructuradas y razonadas correctamente.			
Se valorará la redacción clara y comprensible.				

Other comments on the Evaluation

Habrà dos opciones de evaluación: Evaluación continua o el exàmen final.

A- EVALUACIÓN CONTINUA:

La valoración de los seminarios se corresponderà con el 30% de la nota final y el examen/exàmenes con el 70% de la misma.

B- EXAMEN FINAL:

Alternativamente al sistema de evaluación continua, el estudiantado podrà optar a ser evaluado con un examen final que supondrà o 100% de la cualificación.

Esta prueba objetiva consta de varias partes. Para aprobar la materia es imprescindible aprobar cada una de sus partes.

Calificación numérica de 0 a 10 según la legislación vigente.

Las fechas de los horarios de las pruebas evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de la página web de la Facultad.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- ALLEN, R. C., **Historia económica mundial: una breve introducción**, 2013
- CAMERON, R.; NEAL, L., **Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente**, 5, 2016
- CAMPS CURA, E.), **Historia económica mundial**, 2013
- COMÍN, F.; HERNANDEZ, M.; LLOPIS, E. (eds.), **Historia económica mundial: siglos X-XX**, 2005
- FELIU, G.; SUDRIÀ, C., **Introducción a la historia económica mundial**, 2, 2013
- PALAFIX, J., **Los tiempos cambian. Historia de la economía**, 2014
- TELLO, E. y GORDILLO, X. (coords.), **Guía práctica de historia económica mundial**, 2005

Complementary Bibliography

- COMÍN, F., **Historia económica mundial: de los orígenes a la actualidad**, 2011
- DE VRIES, J., **La revolución industrial. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente**, 2009
- KENWOOD, A.G. y LOGHEED, A.L., **Historia del desarrollo económico intencional**, 4, 1992
- MADDISON, A., **La Economía mundial: una perspectiva milenaria**, 2002
- WILLIAMSON, J.G., **Comercio y Pobreza, Cuando y cómo comenzó el atraso del Tercer Mundo**, 2014
- ZAMAGNI, V., **Historia económica de la Europa Contemporánea**, 2005

Recomendacións

Other comments

Aínda que non hai ningún requisito formal para o seguimento da materia é conveniente que o alumno teña:

1. Coñecementos básicos de xeografía e historia contemporánea de Occidente (grandes procesos e feitos mais relevantes).
2. Manexo básico de *planillas de cálculo (ex. Excel) e procesadores de texto (ex. Word).
3. Certa experiencia na procura de información e bases de datos en Internet.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno/a en a materia e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

As particularidades da materia serán publicadas en *FAITIC.

Description

Ante a incerteza sobre a evolución da pandemia *COVID 19, consideramos os seguintes escenarios:

MODALIDADE MIXTA

As clases serán impartidas de forma presencial e de forma *online, a través de Campus Remoto e a plataforma *Faitic, seguindo as directrices establecidas pola *UVigo.

A metodoloxía e os criterios de avaliación serán os recolleitos nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL

No caso de que non poida haber docencia presencial, esta realizarase *online, tanto as clases teóricas como prácticas, a través do Campus Remoto e da plataforma *Faitic, seguindo as directrices establecidas pola *UVigo.

AVALIACIÓN

No relativo ás probas de avaliación, no caso de confinamento, tanto os exames dos contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolvida nos grupos grandes, poderanse realizar *online a través da plataforma *Faitic, ou a través do Campus Remoto na data e o horario establecidos no calendario de exames do centro.

As preguntas de desenvolvemento poderán ser substituídas e/ou complementadas por preguntas test cando as probas de avaliación non se poidan realizar *presencialmente.

*TUTORIZACIÓN

Para todas as modalidades, as seccións de *tutorización realizaranse por medios *telemáticos (correo electrónico, Videoconferencia,..), baixo a modalidade de concertación previa.

IDENTIFYING DATA				
Matemáticas: Matemáticas				
Subject	Matemáticas: Matemáticas			
Code	004G020V01104			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Tugores Martorell, Francisco Macía Fernández, Benjamín			
Lecturers	Macía Fernández, Benjamín Tugores Martorell, Francisco			
E-mail	bmacia@uvigo.es ftugores@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es/			
General description	O obxectivo de esta asignatura e proporcionar o estudante o linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder plantexar e analizar de forma rigurosa problemas económicos, en xeral, y aqueles propios do ámbito empresarial, en particular.			

Competencias	
Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais

Resultados de aprendizaxe		
Learning outcomes	Competences	
Traducir problemas do ámbito económico ao contexto matemático correspondente.	CG1	CE7
	CG5	CE12
	CG6	
	CG14	

Contidos	
Topic	
1. Límites e continuidade de funcións dunha variable real.	(*)Introducción. Gráficas. Continuidad. Teorema de Bolzano.
2. Derivabilidade de funcións dunha variable real.	
3. Integración de funcións dunha variable real.	(*)Áreas baixo curvas. Teorema fundamental del cálculo integral. Derivación de integrais. Cálculo de primitivas.
4. Cálculo vectorial e matricial.	(*) Vectores. Matrices. Sistemas de ecuacións. Autovalores. Formas cuadráticas.
5. Sistemas de ecuacións lineais.	
6. Diagonalización, aplicacións lineais e formas cuadráticas.	(*)Conjuntos convexos. Funcións cóncavas y convexas. Propiedades.
7. Funcións de varias variables reais.	Extremos libres. Extremos condicionados.
8. Optimización con restricións de desigualdade.	(*)Introducción. Condición necesaria para a existencia de óptimos: Teorema de los multiplicadores de Lagrange. Condiciones suficientes.
9. Introducción ás ecuacións diferenciais ordinarias.	

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	28	85	113
Resolución de problemas de forma autónoma	8	20	28
Seminario	5	5	10
Lección maxistral	37	37	74

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios.
Seminario	O alumno resolve de forma autónoma cuestións que o profesor plantexa na aula
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.	50	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Seminario	Nos grupos pequenos o alumno resolve as cuestións plantexadas polo profesor na aula	50	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12

Other comments on the Evaluation

A nota final do curso será a suma da nota obtida polo traballo e probas realizadas durante o curso (avaliación continua) cunha ponderación mínima do 60% sobre o total, e da nota obtida no exame final, cunha ponderación máxima do 40% do total. No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a segunda convocatoria. Os puntos da avaliación continua obteranse por: participación nas clases, probas curtas realizadas nas clases de grupos pequenos ao longo do curso, exercicios e/ou traballos propostos previamente e realizados fora das horas de clase.

A nota final dos estudantes que non se acollan á avaliación continua será, exclusivamente, a nota obtida no exame final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para presente. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Balbás, A. e outros., **Análisis matemático para la economía I y II**, Madrid: A.C.,

Besada, M. e outros., **Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos**, Madrid: Pearson Educación,

Sydsaeter, K. e Hammond, P.J., **Matemáticas para el análisis económico**, Madrid: Prentice-Hall,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

A nota final do curso será a suma da nota obtida polo traballo e probas realizadas durante o curso (avaliación continua) cunha ponderación do 80% sobre o total, e da nota obtida no exame final, cunha ponderación do 20% do total. No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a segunda convocatoria. Os puntos da avaliación continua obteranse por: participación nas clases, probas curtas realizadas nas clases de grupos pequenos ao longo do curso e/ou traballos propostos.

Ademais, haberá atención persoalizada nos despachos virtuais ou noutros medios virtuais que a Universidade dispoña.

Tamén contemplarase a realización de traballos en grupo.

Fomentarase que o alumnado comparta material de elaboración propia.

IDENTIFYING DATA**Economía: Economía española e mundial**

Subject	Economía: Economía española e mundial			
Code	O04G020V01201			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego Inglés			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Soto Oñate, David			
Lecturers	Pintos Clapés, Juan Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Soto Oñate, David Swagemakers, Paul			
E-mail	miguel.r@uvigo.es davidsoto@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	Economía Mundial e Española é unha materia básica que se imparte no segundo semestre do primeiro curso do Grao de Administración e Dirección de Empresas. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presencias, mentres que o resto serán actividades non presenciais.			
	<p>Esta materia pretende iniciar ao estudante no coñecemento da Economía Aplicada, comenzando pola análise da Economía Mundial e Española. Trátase de que comprenda o funcionamento e estrutura da Economía Mundial e Española, facendo fincapé, por unha banda, nas diferencias entre Países Desenvolvidos e Países en vías de Desenvolvemento, e por outra banda, na estrutura económica de España.</p> <p>Organízase en Actividades Básicas (AB) e Actividades Complementarias (AC), de carácter Teórico (T) e Práctico (P), que levan asociadas tanto traballo presencial como persoal.</p>			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Acceder ás fontes estatísticas da Economía Mundial e de España.	CG1	CE16	
Sintetizar a información estatística en Indicadores Económicos relevantes.	CG1	CE2	
	CG13	CE16	
	CG14		
Consultar directamente as referencias bibliográficas.		CE16	
Elaboración e exposición dos resultados, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo, realización de gráficos e presentacións.	CG1	CE16	CT1
Redacción e síntese dos resultados anteriores.	CG1		
	CG2		
	CG5		

Someter a contraste e discusión as ideas expostas nas leccións maxistrais.

CG2
CG5
CG8
CG9

Revisar con certa periodicidade a evolución dos resultados acadados.	CT1 CT5
Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa para o traballo.	CT1 CT5
Motivación pola calidade e mellora continua.	CT1 CT5

Contidos

Topic	
Bloque Temático 1: Conceptos básicos.	Obxectivos do Tema. A actividade económica e o crecemento económico. Crecemento e Desenvolvemento. Indicadores económicos.
Bloque Temático 2: Economía Mundial.	Obxectivos. Caracterización dos Países Desenvolvidos. Os elementos estruturais dos Países Desenvolvidos. Caracterización do subdesenvolvemento económico. Elementos estruturais dos países en vías de desenvolvemento. As teorías do subdesenvolvemento económico. O papel do comercio internacional e as estratexias de crecemento económico.
Bloque Temático 3: Economía Española.	Obxectivos do Tema. Crecemento económico e evolución da Economía Española.
Bloque Temático 4: Temas de actualidade.	Obxectivos do Tema. Analizar cuestións de actualidade da Economía Española e Mundial.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Debate	5	10	15
Lección maxistral	26	19	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	41	45
Observación sistemática	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio forman parte das Actividades Básicas. En cada unha delas o estudante realizará un exercicio no que deberá aprender a manexar información para o estudo da economía mundial e de España. Con ditos exercicios o estudantado aprenderá a organizar a información e a sintetizar os datos en indicadores relevantes (PIB, poboación, PIB per cápita, coeficiente de apertura, taxa de actividade, taxa de desemprego, gasto público, produtividade etc.). Iso esixirá a realización de cálculos (taxas de variación, números índice, actualización de variables monetarias, taxas de participación), a súa representación e análise. Tamén é posible a realización de outras actividades prácticas.
Debate	Neste Centro, proporáselle ao estudante un conxunto de lecturas. Cada lectura está relacionada con cada un dos temas do Programa. Posteriormente, haberá unha sesión presencial para o Debate aberto na aula ó redor dos contidos das lecturas propostas.
Lección maxistral	As sesións maxistrais forman parte das Actividades Básicas da Materia. En cada unha das sesións, o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. Tomarase como punto de partida as preguntas destacadas en cada un dos temas, así como os resultados e conclusións que se vaian acadando simultaneamente nas outras actividades docentes relacionadas co tema.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	o profesor responsable da actividade supervisará o desenvolvemento da actividade realizada por cada estudante individualmente. Ademais, estará á súa disposición para resolver calquera dúbida durante o horario de tutorías. As sesións de tutorías poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Debate o profesor responsable da actividade supervisará o desenvolvemento da actividade realizada por cada estudante individualmente. Además, estará á súa disposición para resolver calquera dúbida durante o horario de titorías. As sesións de titorías poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	As probas terán carácter individual. O profesor responsable da actividade supervisará o desenvolvemento da actividade realizada por cada estudante individualmente. Además, estará á súa disposición para resolver calquera dúbida durante o horario de titorías. As sesións de titorías poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Observación sistemática	o profesor responsable supervisará o desenvolvemento da actividade realizada por cada estudante individualmente. Además, estará á súa disposición para resolver calquera dúbida durante o horario de titorías. As sesións de titorías poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Incluirá a realización de probas de resposta curta escrita e orais, onde se avaliará o grao de aprendizaxe dos contidos de cada unha das actividades propostas ó longo do curso. Algunha proba poderá ter carácter eliminatorio do sistema de avaliación continua.	90	CG1 CG5 CG14	CE2	
Observación sistemática	Actitude persoal e disposición ó traballo que permitan valorar o nivel de seguimento do conxunto de actividades da materia (presenciais e non presenciais).	10	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE16	CT1 CT5

Other comments on the Evaluation

A avaliación da materia neste centro será preferentemente continua.

Para ser avaliado mediante o sistema de avaliación continuo é necesario que o estudante acade un rendemento satisfactorio mínimo en cada unha das probas realizadas. Estas probas poderán ser de diverso tipo (probas orais, resposta escrita). Cada ano, a través dos contidos do programa docente incluídos na Plataforma Tema, indícarase a cualificación mínima para continuar no sistema de avaliación continua.

Os estudantes que non sexan avaliados mediante o sistema de avaliación continuo poderán ser avaliados mediante un exame final. O exame final correspondente á primeira e segunda convocatoria seguirá o mesmo modelo e criterios de cualificación que o empregado nas "probas de resposta curta" empregados ó longo do sistema de avaliación continuo.

Os estudantes que non participen na avaliación continua nin no examen final, figurarán nas actas como non presentados.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. Neste centro, no caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

García Delgado, Jose Luís e Rafael Myro (directores), **Lecciones de Economía Española**, Ed. Thomson-Civitas, 2005,
Berzosa, Carlos; Pablo Bustelo, Jesús de la Iglesia, **Estructura económica mundial**, Síntesis, 2001,
Todaro, Michael P.; Stephen C. Smith: Harlow, **Economic development**, Pearson-Addison Wesley, 2006,
Jaime Requejo, **Economía Mundial**, ISBN:978-84-481-7533-7 (4ª edición),

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Políticas económicas/O04G020V01405

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Other comments

É importante ter coñecementos básicos de software para "follas de calculo"(por exemplo Excel).

Plan de Continxencias

Description

Esta apartado pretende reflectir as adaptacións necesarias das guías para a impartición e avaliación da materia tanto en modalidade mixta como en modalidade non presencial no caso hipotético que non fora posible facelo mediante a modalidade presencial.

Diante desta situación, a actividade docente impartirase mediante o Campus Remoto, e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

O Campus Remoto incluirá:

+ a substitución das metodoloxías docentes presenciais pola súa versión virtual: as Leccións Maxistrais (teoría), Prácticas en Aulas Informáticas, e sesións de Lectura e Debate, substitúense por sesións en Aula Virtual e vídeos elaborados polos docentes (a disposición dos estudantes en Faitic) en combinación con traballo autónomo por parte do estudante, de xeito similar ó realizado durante a virtualización da materia durante o curso 2019-2020.

+ A realización das probas de avaliación necesarias.

+ A atención personalizada, mediante a creación de Foros en Faitic específicos de consulta de dúbidas, o emprego de despachos virtuais para consulta e titorías, o correo electrónico para dúbidas, ou mesmo a atención telefónica.

IDENTIFYING DATA**Empresa: Matemática das operacións financeiras**

Subject	Empresa: Matemática das operacións financeiras			
Code	O04G020V01202			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Villanueva Villar, Mónica			
Lecturers	Villanueva Villar, Mónica			
E-mail	monicavv@uvigo.es			
Web				
General description	A materia MATEMÁTICA DAS OPERACIÓNS FINANCEIRAS introduce ao alumno na lóxica da valoración financeira, indispensable para a toma de decisións e a correcta interpretación da información no ámbito das Finanzas e a Contabilidade.			
	Baixo o principio básico do valor do diñeiro no tempo, o alumno coñece, comprende e aplica a metodoloxía matemática-financeira á análise e avaliación das operacións financeiras máis frecuentemente contratadas nos mercados, prestando especial atención ao cálculo de custos e de rendementos reais.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Utilizar adecuadamente vocabulario e simboloxía matemático financeiro	CG1	CE7
Identificar o campo de aplicación xeral da Matemática financeira		CE7
Distinguir os aspectos esenciais das operacións financeiras		CE7
Empregar as ferramentas de valoración financeira máis apropiadas para a resolución dos problemas expostos	CG1	CE9 CE12
Mostrar fluidez na resolución dos problemas financeiros básicos e interpretar adecuadamente os seus resultados	CG1	CE12
Aplicar a lóxica da valoración financeira a novas operacións		CE13
Manexar fontes de información económico financeira fiables e actualizadas		CE16
Xulgar a consistencia dos seus resultados	CG2	
Resolver cuestións financeiras mediante o uso da folla de cálculo	CG3	
Organizar de forma eficiente a aprendizaxe	CG13	
Incorporar a *retroalimentación personalizada para consolidar o seu proceso de aprendizaxe	CG13	CT3
Mostrar unha actitude respectuosa cos demais e consigo mesmo no seu proceso de aprendizaxe		CT4
Realiza actividades que se propoñen de forma voluntaria para a súa *autoevaluación		CT5

Contidos

Topic	
-------	--

Conceptos básicos: lóxica da valoración

financeira e operación financeira

Operacións financeiras de *capitalización

Operacións financeiras de desconto

Rendas financeiras

Operacións financeiras de préstamo

Operacións financeiras de constitución

Custo e rendemento das operacións financeiras

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	21	31.5	52.5
Resolución de problemas	21	31.5	52.5
Seminario	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	12	13
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións.
Seminario	Proposta de exercicios na aula (informática ou non). O alumno desenvolve individualmente ou en grupo, mediante o posible emprego de folia de cálculo, a resolución ao problema.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Nos GPs desenrolaranse practicas de exercicios propostos

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Seminario	Realizáranse pequenas probas grupales ou de carácter individual para a avaliación das competencias apuntadas.	10	CG13	CE16	CT3 CT4 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas cortas ou tipo test teórico-prácticas da materia.	40	CG13	CE7	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias e destrezas na práctica.	50	CG1 CG2	CE9 CE12 CE13	

Other comments on the Evaluation

Primeira convocatoria:

Os alumnos poderán optar alternativamente por seguir dous tipos de avaliación: continua ou non continua.

Avaliación continua, composta polo conxunto das dúas probas seguintes:

1.- Probas descritas obxecto de avaliación que configurarán o 50% da nota. A non asistencia a algunha destas probas suporá a obtención dun cero na devandita proba e non poderá ser recuperada. Para a **segunda convocatoria**, de presentarse, se manterá a calificación destas probas.

2.- Exame escrito de carácter práctico, que configura o 50% restante da nota. Este se celebrará ao final do cuadrimestre.

Adicionalmente, poderá valorarse ata 1 punto a participación activa na clase mediante a resolución de exercicios na pizarra ou noutras actividades académicas consideradas pola docente.

Avaliación non continua:

Para alumnos que non seguiron a avaliación continua durante o curso ou que seguíndoa deciden renunciar á mesma e

presentarse por esta opción. Neste caso, na segunda convocatoria, deberán tamén presentarse por avaliación non continua. Serán avaliados cun exame de carácter global, valorado sobre 10 puntos, sobre os coñecementos de todos os contidos teóricos da materia, destrezas na práctica e adaptación ás novas situacións.

Segunda convocatoria:

Para alumnos que seguiron a avaliación continua:

Poderán presentarse outra vez a un exame práctico que configura o 50% da nota, manteñéndose a calificación das notas obtidas nos test e gps que configuran o outro 50%.

Para alumnos que non seguiron a avaliación continua:

Serán avaliados cun exame de carácter global, valorado sobre 10 puntos, sobre os coñecementos de todos os contidos teóricos da materia, destrezas na práctica e adaptación ás novas situacións.

As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso actual.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. Nembargantes, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderíanse realizar de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Pablo López, A. de., **Matemática de las operaciones financieras I y II.**, UNED,

Avilés García, F., **Las operaciones financieras en los exámenes.**, CEF,

Pablo López, A. de., **Manual práctico de Matemática comercial y financiera. Tomos I y II.**, Centro de Estudios Ramón Areces,

Guthrie, G. L y Lemon, L. D., **Mathematics of Interest Rates and Finance**, Prentice Hall,

www.bde.es,

www.aebanca.es,

www.ceca.es,

www.tesoro.es,

www.ahe.es,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Decisións de investimento/O04G020V01402

Decisións de financiamento/O04G020V01501

Valoración de activos/O04G020V01604

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidisen xurdir. Así mesmo, achégase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

Prohíbese nas clases calquera uso de dispositivo móbil para a realización de vídeos ou fotos na clase, baixo penalización de non permitir a realización da avaliación continua.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma FAITIC

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade semipresencial a actividade docente para aqueles alumnos que non poidan estar presentes na aula poderá ser seguida a través do Campus Remoto en horario síncrono, utilizando Faitic como soporte do material docente e posibles entregas de exercicios.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade totalmente non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto en horario síncrono, utilizando Faitic como soporte do material docente e posibles entregas de exercicios.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías realizaranse a través de tutorías virtuais mediante Campus Remoto.

* Información adicional

As probas de avaliación poderían realizarse de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), campus Remoto, correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

IDENTIFYING DATA**Business: Business management**

Subject	Business: Business management			
Code	O04G020V01203			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	2nd
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Lecturers	Gil Pereiras, María del Carmen Gueimonde Canto, Ana Isabel Lampón Caride, Jesús Fernando Reyes Santos, Francisco			
E-mail	agueimonde@uvigo.es			
Web				
General description	<p>The business management course is designed to develop students' knowledge and understanding of business management theories, as well as their ability to apply a range of tools and techniques. Students learn to analyse, discuss and evaluate business activities at local, national and international levels. The course covers a range of organizations from all sectors, as well as the sociocultural and economic contexts in which those organizations operate.</p> <p>The course covers the key characteristics of business organization and environment, and the business functions of human resource management, finance and accounts, marketing and operations management. Links between the topics are central to the course. Through the exploration of six underpinning concepts (change, culture, ethics, globalization, innovation and strategy), the course allows students to develop a holistic understanding of today's complex and dynamic business environment. The conceptual learning is firmly anchored in business management theories, tools and techniques and placed in the context of real world examples and case studies.</p>			

Competencies

Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
CG4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
CG5	Oral and written communication skills.
CG7	The ability to read and communicate in English as a foreign language
CG8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
CG9	Ability to work effectively within a team
CG12	The student should have developed those learning skills necessary for undertaking further studies with a high degree of autonomy
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE2	Acquire and understand knowledge regarding: Economic institutions as a result and the application of theoretical or formal representations of how the economy works
CE3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
CE4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
CE5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
CE6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
CE7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
CE8	Apply the knowledge acquired to future professional situations and develop competences related to posing and defending arguments

CE9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
CE10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
CT1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
CT2	Capacity for leadership, including empathy with others
CT3	Responsibility and the capacity to take on commitments
CT4	Ethical commitment in work
CT5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences		
By the end of the business management HL course, students are expected to reach the following assessment objectives.	CG12	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9	
1. Demonstrate knowledge and understanding of:			
1.1. the business management tools, techniques and theories specified in the syllabus content		CE5	
1.2. the six concepts that underpin the subject (Business development, Marketing management, Human resource management, Financial management, Operations management, R&D & Innovation)		CE6 CE7 CE8	
1.3. real-world business problems, issues and decisions		CE9	
2. Demonstrate application and analysis of:		CE1	
2.1. knowledge and skills to a variety of real-world and fictional business situations		CE2	
2.2. business decisions by explaining the issue(s) at stake, selecting and interpreting data, and applying appropriate tools, techniques, theories and concepts		CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9	
3. Demonstrate synthesis and evaluation of:	CG2	CE3	CT1
3.1. business strategies and practices, showing evidence of critical thinking	CG3	CE6	
3.2. business decisions, formulating recommendations	CG4 CG13 CG14	CE7 CE9 CE10 CE12	
Proving a pro-active attitude and having capacity to express itself correctly to transmit ideas and/or to communicate his interpretation in an educated, understandable and reasoned way, or opinion, on specific questions related to different aspects of the business management.	CG1 CG2 CG5 CG7 CG8 CG9		CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contents

Topic
SUBJECT 1: BUSINESS DEVELOPMENT .
SUBJECT 2: MARKETING MANAGEMENT .
SUBJECT 3: HUMAN RESOURCES MANAGEMENT .
SUBJECT 4: FINANCIAL MANAGEMENT .
SUBJECT 5: OPERATIONS MANAGEMENT .
SUBJECT 6: R&D & INNOVATION .

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	26	36	62
Problem solving	20	40	60
Essay questions exam	2	26	28

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Description

Lecturing	Magisterial session. Exhibition on the part of the professor of the contents on the object matter of study, theoretical bases and/or guidelines of the work, exercises or projects to develop for the student
Problem solving	Resolution of problems and/or exercises. Resolution and presentation of exercises/questions/works on the part of the pupil in an individual way as well as in group under the proposal, orientation and supervision of the professor. These activities may come in the form of excursions, guest speakers, class discussions surrounding student work experiences, DVDs, Internet research, case studies and student investigations.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	Time reserved to guide, monitor, address and resolve questions of students in their process of acquiring skills in general, and in carrying of proposed activities, particularly.
Tests	Description
Essay questions exam	Time reserved to guide, monitor, address and resolve questions of students in their process of acquiring skills in general, and in carrying of proposed activities, particularly.

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Problem solving	Evaluation by continuous assessment of work produced, either individually or as a group, with support and guidance of the professor. Also evaluation of the student's participation and comprehension of the subject.	40	CG1	CE5	CT1
			CG2	CE6	CT2
			CG3	CE7	CT3
			CG5	CE8	CT4
			CG7	CE9	CT5
			CG8	CE10	
			CG9	CE12	
			CG13		
			CG14		
Essay questions exam	Extended response test: Extended response tests require students to demonstrate sustained analysis, interpretation and evaluation to answer a question fully or deal with issues in a business situation.	60	CG5	CE1	
			CG12	CE2	
				CE3	
				CE4	
				CE5	
				CE6	
				CE7	
				CE8	
				CE12	

Other comments on the Evaluation

First opportunity (May):

Alternative a) Continuous evaluation according to the evaluation criteria above. It is understood that students who have any qualifications in any of the activities subject to evaluation follow the continuous evaluation and therefore opt for this evaluation system.

Alternative b) Only for students who have not followed the continuous assessment. A global examination of the contents of the subject. The exam grade will be 100% of the final grade.

Second chance (June-July):

Alternative a) Only for students who have followed the continuous assessment and have not passed an exam. The failed exams can be recovered on the official date of June-July established for the evaluation of the subject. Students who are in this situation would have a failing grade at the first opportunity (May). The numerical note that would appear in the minutes at the first opportunity (May) would be that corresponding to the weighted average of the different evaluation tests, and in the event that the average was approved, a grade of 4.9 would appear.

Alternative b) Global examination of the contents of the subject on the official date of June-July. The exam grade will be 100% of the grade.

Structure of the 100% exams (Alternatives b): The first part of questions related to basic concepts of the subject. It will be necessary to obtain a minimum grade (7 out of 10) in this part of the test to be able to do the next part. A second part consisting of questions relating concepts, practical cases, exercises, theme-type questions, etc.

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the evaluation test calendar approved by the Faculty Board for the 2020-2021 academic year. In case of conflict or disparity between exam dates, the ones indicated on the FCETOU website will prevail. Important observation: Any evidence of plagiarized or copied tests or works will suppose a failure grade in the subject in the call in which the copy or plagiarism is detected.

Sources of information

Basic Bibliography

Iborra Juan, María; Dasi Coscollar, Angels; Dolz Dolz, Consuelo; Ferrer Ortega, Carmen, **Fundamentos de Dirección de Empresas. Conceptos y habilidades directivas**, Paraninfo,

Stimpson, Peter; Smith, Alex, **Business and Management fo the IB Diploma**, Cambridge University Press,

Complementary Bibliography

Bueno Campos, Eduardo, **Curso básico de economía de la empresa: un enfoque de organización**, Pirámide,

García Del Junco, Julio; Casanueva Rocha, Cristóbal, **Fundamentos de gestión empresarial**, Pirámide,

Piñeiro García, Pilar; Arévalo Tomé, Raquel; García-Pinto Escuder, Adela; Caballero Fernández, Glori, **Introducción a la economía de la empresa. Una visión teórico-práctica**, Delta Publicaciones,

---

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Investment decisions/O04G020V01402

Marketing Management I/O04G020V01403

Operations management/O04G020V01302

Human Resources management/O04G020V01303

Financing decisions/O04G020V01501

Innovation management/O04G020V01906

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Business: Mathematics of financial transactions/O04G020V01202

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

MIXED MODALITY

The classes will be taught in-person and on-line, through the Remote Campus and the Fatic platform, following the guidelines established by UVigo.

The methodology and evaluation criteria will be those included in this guide.

NON-PRESENTIAL MODALITY

In the event that there cannot be face-to-face teaching, both the theoretical classes and the practices, through Remote Campus and the Fatic platform, following the guidelines established by UVigo.

The methodology and evaluation included in this guide will be respected.

Non-attendance mechanism for student attention (tutorials)

The attention to the students will be carried out through communications by e-mail and by videoconference (remote campus of the UVigo). For videoconferences, it will be necessary to previously agree on the appointment between teacher and

student.

IDENTIFYING DATA				
Statistics: Statistics				
Subject	Statistics: Statistics			
Code	O04G020V01204			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1st	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Lecturers	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo Pérez González, Ana			
E-mail	mamrquez@uvigo.es			
Web				
General description	The subject "Statistics" is a subject of basic education where the basic statistical concepts will be studied, starting from the subjects of descriptive statistics, calculation of probabilities, random variables, statistical inference and index numbers.			

Competencies	
Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
CE9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
CE10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
CE16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
CT3	Responsibility and the capacity to take on commitments
CT4	Ethical commitment in work
CT5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes	
Learning outcomes	Competences
Be able to identify the statistical appearances inside an empirical problem and elaborate conclusions from the existent information applying the concepts studied in the matter. Know, know, apply and interpret properly the descriptive technicians and of calculation of basic probabilities and value his interest like fundamental tool in the analysis of data.	CE7 CE9 CE10
Solve of effective way problems and questions of each one of the subjects of the program using the appropriate quantitative methods.	CE12
Know the importance of the information and be able to value it and classify it in each field of decision. Know apply and interpret properly the basic descriptive technicians for the analysis of one-dimensional and two-dimensional variables.	CE12 CE16
Enter to the student in the handle of computer packages related with the statistics. Of this way, favour a positive attitude to the quantitative, in general, and the statistics, in particular, as well as to his computer manipulation.	CG3
Boost the sensitivity to the own values of the scientific thought, favouring the attitudes associated to the use and development of the statistical methods like the *cuestionamiento of the intuitive ideas, the critical analysis of the affirmations, the need of verification, the capacity of analysis and synthesis or the taking of rational decisions.	CG1 CG2 CG13 CG14
Improve an attitude of ethical commitment, *incidiendo in the relative to the obtaining of the data, to the no manipulation of the results or the not copying the studies of others neither take advantage of of his work.	CT3 CT4
Wake up the taste by the use and study of the Statistics, seeing it as a tool that allows to learn more on the own field of knowledge and initiate in the realisation of own investigations.	CT5

Contents	
Topic	
Subject 1. Descriptive statistics	1.1 Frequency distributions. 1.2 Measures of position, dispersion and form. 1.3 Graphic representations. 1.4. Simple and complex index numbers. Properties. IPC.
Subject 2. Introduction to the calculation of probabilities	2.1 Basic concepts of the calculation of probabilities. 2.2 Conditional probabilities and concept of independence.
Subject 3. Random variables	3.1 Definition of a random variable and his distribution function. 3.2 Characteristics of a random variable. 3.3 Main distributions of probability. 3.4 Applications of the Central Limit Theorem.
Subject 4. Concepts and methodological principles of statistical inference	4.1 Population, sample and his characteristics. Simple random sampling. Sampling distributions in normal populations. 4.2 Point estimation. Concept of estimator and his properties. 4.3 Confidence intervals in normal populations. 4.4 Hypothesis testing. Hypothesis statement. Classical testings in normal populations.
Subject 5. Use of common statistical packages.	5.1 Introduction to the use of the statistical package. 5.2 Descriptive analyses and calculation of probabilities. 5.3 Random variables and main distributions of probability. 5.4 Statistical inference.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22	33	55
Previous studies	0	11	11
Autonomous problem solving	20	30	50
Practices through ICT	0	10	10
Essay questions exam	5	10	15
Problem and/or exercise solving	3	6	9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor or through material put to disposal of the students in the platform of Remote Campus or virtual platform, of the contents on the matter object of study, theoretical bases and/or guidelines of a work, exercise or project to develop by the student.
Previous studies	Research, reading and work of documentation that makes the students of autonomous form.
Autonomous problem solving	Resolution of problems and questions of each one of the subjects of the program of the subject. Suitable software will be used.
Practices through ICT	Activities of application of the knowledges and of acquisition of basic and procedural skills related with the matter. They developed through ICT and of autonomous form.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Autonomous problem solving	The students will resolve problems that the professor have commissioned them and will be able to expose doubts on the subject to the professor.

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lecturing	Realisation of test of each subject	20	CG13 CE7 CT3 CG14 CE9 CT4 CE10 CT5 CE12
Essay questions exam	Proofs of evaluation of the matter	40	CG1 CE7 CT3 CG2 CE9 CT4 CG13 CE10 CG14 CE12 CE16

Problem and/or exercise solving	Realisation of test on the practices	40	CG3 CG13 CG14	CE7 CE9 CE10 CE12 CE16	CT3 CT4 CT5
---------------------------------	--------------------------------------	----	---------------------	------------------------------------	-------------------

---

Other comments on the Evaluation

To the beginning of the course, the student will have to decide his method of evaluation between the following:

- **CONTINUOUS EVALUATION:** taking into account that:
  - The activities and exams made along the course represents the 100% of the final note.
  - Those students that do not reach an equal final note or upper to 5 pts. (over 10) will have the obligation to go to a final examination where will be evaluated according to the type of no continuous evaluation.
  - Will be able to implement alternative methodologies to determine if the student can or not following with the continuous evaluation.
- **NO CONTINUOUS EVALUATION:** This system is thought for that student that can not assist to class or to the activities developed along the course. It will consist of a final exam with two parts: a part of exercises and another of theory and practical with computer.

The activities of evaluation to realize will depend on the number of students, means to work, etc. The student will be informed of any change that may occur due to unforeseen situations.

That student that use or cooperate in **fraudulent procedures** (copy, present by another student, plagiarism, ...) in any of the activities of evaluation will have a final grade of failing in this academic course. This fact will be communicated to the competent authority so that it could take the corresponding disciplinary actions that consider timely.

The dates and schedules of the evaluation exams of the different periods are the specified in the calendar of evaluation exams approved by the Board of Centre for the course 2020-21. In case of conflict or disparity between the dates of the examinations will prevail the indicated in the web of the FCETOU

Sources of information

Basic Bibliography

- Arriaza Gómez, A. J.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; Pérez Plaza, S, **Estadística Básica con R y R-Commander**, Universidad de Cádiz, 2008
- Cao Abad, R.; Francisco Fernández, M.; Naya Fernández, S.; Presedo Quindimil, M.A.; Vázquez Brage, M, **Introducción a la estadística y sus aplicaciones**, Pirámide, 2001
- Esteban García, J. y otros, **Estadística Descriptiva y nociones de probabilidad**, Thomson, 2005
- Gonick, L. y Smith, W., **A Estadística en Caricaturas**, SGAPEIO, 2001
- Levin, R.I. y Rubin, D.S., **Estadística para Administración y Economía**, 7, Pearson Prentice Hall, 2010
- Martín-Pliego F. J.; Montero-Lorenzo, J. M. y Ruíz-Maya, L., **Problemas de Inferencia Estadística**, AC, 2002
- Martín Pliego, F. J. y Ruíz-Maya, L., **Estadística I: Probabilidad.**, Thomson, 2004
- Martín Pliego, F. J. y Ruíz-Maya, L., **Fundamentos de Inferencia Estadística**, Thomson, 2005
- Newbold, P.; Carlson, W. L. y Thorne, B., **Estadística para Administración y Economía**, 8, Pearson Prentice Hall, 2013

Complementary Bibliography

- Casas Sánchez, J.M. y Santos Peñas, J., **Introducción a la Estadística para Economía y Administración de Empresas**, Centro de Estudios Ramón Areces, 1995
- Espejo Miranda, I.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; A. M. Rodríguez, **Estadística Descriptiva y Probabilidad**, Universidad de Cádiz, 2006
- Espejo Miranda, I.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; A. M. Rodríguez, **Inferencia Estadística**, Universidad de Cádiz, 2007
- García Pérez, C.; Casas Sánchez, J.M. y Rivera García, L.F., **Problemas de estadística descriptiva, probabilidad e inferencia**, Pirámide, 1998
- Mirás Calvo, M. A. y Sánchez Rodríguez, M. E., **Técnicas estadísticas con hoja de cálculo y R. Azar y variabilidad en las ciencias naturales**, Universidade de Vigo, 2018

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

- Econometrics/O04G020V01304
- Statistical operational techniques/O04G020V01912

Subjects that it is recommended to have taken before

Mathematics: Mathematics/O04G020V01104

Other comments

It recommends:

- * basic knowledges of computing in general
- * A Personal Computer with Windows OS (in others OS will not guarantee the operation of the necessary software)
- * Internet connection sufficiently fast to be able to consult FAITIC, Remote Campus and videos of low resolution of platforms like YouTube, Vimeo, ...

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL MEASURES SCHEDULED ===

In front of the uncertain and unpredictable evolution of the sanitary alert caused by the COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will activate in the moment in that the administrations and the own institution determine it attending to criteria of security, health and responsibility, and guaranteeing the teaching in a no face-to-face stage or partially face-to-face. These already scheduled measures guarantee, in the moment that was prescriptive, the development of the teaching of a more agile and effective way when being known in advance (or with a wide advance) by the students and the teaching staff through the tool normalised and institutionalised of the educational guides.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

- * educational Methodologies that keep
keep all the methodologies but would intensify the following:
  - * Resolution of problems of autonomous form
  - * Practices through ITC
  - * Study previous

- * educational Methodologies that modify
No one

- * no face-to-face Mechanism of attention to the students (tutorships)

In all the cases, the students will be able to expose doubts on the matter to the professor through the tools enabled in the platform of virtual platform (FAITIC) or Remote Campus

- * Modifications (if they proceed) of the contents to give
will not make modifications in the contents to give

- * additional Bibliography to facilitate the car-learning
Link to public videos of spanish and foreign universities.

- * Other modifications
No more modifications

=== ADAPTATION OF THE EVALUATION ===

Only it will adapt the system of continuous evaluation in the case that it have been evaluated in a face-to-face way less than 60% of the final note.

In such a case, the remaining exams, together with the already made, will represent 60% of the final note of the matter. The remaining 40% will be evaluated in a final exam that will be made in the official date proposed by the board of centre. In this exam will be necessary to obtain a minimum punctuation of 2 pts. (over 4 pts.) in order to add the grades obtained in the activities made along the course , in contrary case the final note will be the note of the final exam.

IDENTIFYING DATA				
Dereito mercantil				
Subject	Dereito mercantil			
Code	004G020V01205			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito privado			
Coordinator	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
Lecturers	Couto Calviño, Roberto de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
E-mail	jmrios@uvigo.es			
Web				
General description	Dereito Mercantil é unha materia que se cursa no segundo cuatrimestre do primeiro ano do Grado en Administración de Empresas. Nela estúdanse os principais aspectos do estatuto xurídico do empresario, a organización xurídica da empresa e a actuación dos empresarios no mercado desde a perspectiva do Dereito.			

Competencias	
Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Learning outcomes	Competences		
Identificar os suxeitos que teñen a consideración de empresario, a fin de poder determinar quen é responsable, fronte a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	CG10 CG13 CG14	CE3 CE4	CT3 CT5
Coñecer as particularidades e trazos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís, de modo que se comprenda a figura do empresario *societario.	CG1 CG2 CG10 CG14	CE3 CE4	CT3
Dominar a regulación xurídica da actividade dos empresarios no mercado, de modo que se poida comprender de forma básica o marco legal no que se desenvolve a actividade empresarial.	CG1 CG2 CG5 CG10	CE3 CE4	CT3 CT5
Determinar que norma xurídica é aplicable a cada caso concreto, para poder resolver de forma práctica posibles problemas expostos en relación coa actuación do empresario no mercado.	CG1 CG2 CG5 CG10 CG13 CG14	CE3 CE4	CT3 CT5
Resolver de forma razoada os problemas xurídicos expostos.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG10 CG13	CE3 CE4	CT3 CT5

Contidos	
Topic	
Bloque 1: Introducción á normativa mercantil.	Aproximación aos conceptos básicos do Dereito. Introducción ao dereito Mercantil.
Bloque 2: Estatuto xurídico do empresario.	Conceptos xurídicos básicos relativos ás empresas e os seus titulares. Normas principais sobre esta materia.
Bloque 3: Dereito industrial.	Normativa básica sobre competencia e propiedade industrial.
Bloque 4: Dereito de sociedades.	Normativa xeral sobre as sociedades mercantís. Estudo dos principais tipos.
Bloque 5: Nocións sobre contratos e títulos-valores.	Normas básicas e xerais sobre a contratación. Aproximación aos principais elementos.
Bloque 6: Concurso do empresario.	Aproximación ao concurso de acredores como resposta xurídica á insolvencia grave.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	48	61	109
Seminario	5	0	5
Exame de preguntas obxectivas	4	32	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo.
Seminario	Entrevistas que os estudantes manteñen co profesorado da asignatura para asesoramento no proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Os alumnos poden expor as cuestións que xurdan ao fío da explicación. O profesor tratará de resolvelas no acto.
Seminario	Os alumnos poden participar nas sesións correspondentes. Nelas poden expor as cuestións que lles xurdiron durante o estudo ou repaso da materia.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Durante as probas, os alumnos poden expor as dúbidas que lles xurdan dos enunciados. Unha vez terminadas, poden obter as claves e resultados completos.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated	Competences		
Exame de preguntas obxectivas	Probas de tipo test. Os erros descontan unha porcentaxe da nota final.	100	CG1 CG13 CG14	CE3 CE4	CT3 CT5	

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN CONTINUA. A planificación e metodoloxía expostas en esta guía docente supoñen a aplicación dun sistema de avaliación continua, polo que se require a actividade presencial do alumno, e a cualificación final obterase da avaliación global de todas as actividades, probas e valores porcentuais descritos anteriormente.

Os alumnos que sigan o sistema de avaliación continua non terán que facer un exame final propiamente devandito, senón catro probas de tipo test ao longo do cuatrimestre. As tres primeiras realizaranse durante o período de clases; a última, na primeira data das establecidas pola Xunta de Facultade como oficiais de exames. Quen non aproben a asignatura por este sistema poderán presentarse, na segunda de devanditas datas, ao exame que se describe a continuación.

EXAME FINAL E SEGUNDA CONVOCATORIA. Para os alumnos que non sigan o sistema de avaliación continua, e para os que non o superen, realizarase un só exame de tipo test que comprenderá o conxunto da materia. Esta proba será a única posible de realizar na segunda das datas establecidas pola Xunta de Facultade como oficiais de exames.

As datas e os horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de exames aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

En caso de conflito ou disparidade sobre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

De la Cuesta Rute, J.M. (dir.), **Derecho Mercantil para grados no jurídicos**, Última, Huygens,

Complementary Bibliography

Código de Comercio y leyes complementarias, Última,

Código civil, Última,

Aranzadi WestLaw, Aranzadi-Thompson,

Tirant on line, Tirant lo Blanch,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Tratarán de manterse as metodoloxías previstas con carácter xeral. Para iso, empregaranse os recursos das "aulas Integra" e o "Campus Remoto". Si por motivos técnicos non se puidese ou non conviñese manter unha docencia síncrona, os contidos impartiríanse mediante materiais audiovisuais proporcionados polos profesores a través do Campus Remoto e a plataforma FAITIC.

En calquera caso, a atención titorial realizarase preferentemente por medios telemáticos (correo electrónico, "despacho virtual", teléfono...). Cando implique unha reunión, mesmo virtual, seguirase un sistema de cita previa.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense o sistema de avaliación previsto con carácter xeral. En situación de excepcionalidade, as probas realizaranse por vía telemática, mediante os instrumentos proporcionados pola Universidade.

IDENTIFYING DATA				
Empresa: Contabilidade financeira I				
Subject	Empresa: Contabilidade financeira I			
Code	O04G020V01301			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Rivero Fernández, M ^a Dolores			
Lecturers	Gallego Rodríguez, María Elena Rivero Fernández, M ^a Dolores			
E-mail	mrivero@uvigo.es			
Web				
General description	Introducir o alumno no coñecemento xeneral da contabilidade, para que comprenda e aprenda os conceptos básicos da contabilidade.			

Competencias	
Code	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe				
Learning outcomes	Competences			
Coñecer as bases conceptuais da contabilidade como ciencia social, o seu carácter de sistema de información de características especiais; así como o concepto de utilidade da información económica financeira na armazón económica.	CB2 CB3 CB4	CG10	CE8 CE10	CT3 CT4 CT5
Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ao servizo do proceso de toma de decisións	CB2 CB3 CB4	CG10	CE8 CE10	CT3 CT5
Coñecer a regulación positiva da contabilidade, os seus obxectivos e carácter relativo, así como o funcionamento do sistema contable empresarial no contexto da regulación positiva española	CB2 CB3 CB4	CG10	CE8 CE10	CT4

Contidos	
Topic	
(*)1. La información económica y la toma de decisiones	(*)1.1. La información económico-empresarial 1.2. La utilidad de la información económica. 1.3. Los usuarios de la información económica. 1.4. La información contable: características y requisitos
(*)2. Concepto y División de la Contabilidad	(*)2.1. Introducción al concepto de contabilidad 2.2. División de la contabilidad.
(*)3. El Patrimonio de la Empresa: elementos y relaciones	(*)3.1. El patrimonio de la empresa y sus componentes. 3.2. Analisis del Activo. 3.3. Analisis del Pasivo. 3.4. El fondo de maniobra. 3.5. El periodo medio de maduración de la empresa.

(*)4. Método contable y su instrumentalización	(*)4.1. El método contable y sus objetivos. 4.2. Los hechos contables: Su clasificación y formulación. 4.3. Los hechos contables y el concepto de resultado. 4.4. La cuenta como instrumento contable. 4.5. Tipos de cuenta y su funcionamiento. 4.6. El método de partida doble. 4.7. El registro de las operaciones contables. 4.8. Cuentas administrativas y cuentas especulativas.
(*)5. El ciclo contable	(*)5.1. El ciclo contable: concepto y fases. 5.2. La fase inicial: inventario y apertura. 5.3. El desarrollo del ejercicio: fase de gestión. 5.4. Las operaciones de conclusión del ejercicio: la fase de cierre. 5.5. La elaboración de las cuentas anuales.
(*)6. La normalización contable: la regulación legal de la contabilidad en España	(*)6.1. La normalización contable: concepto, utilidad y tipos. 6.2. La regulación legal de la contabilidad en España: el Plan General de Contabilidad. 6.3. La estructura del Plan General de Contabilidad. 6.4. Los principios contables y las cuentas anuales.
(*)7. El proceso de valoración contable	(*)7.1. La valoración contable: concepto. 7.2. Valoración analítica y valoración sintética. 7.3. Los criterios de valoración en el Plan General de Contabilidad español.
(*)8. Análisis y contabilización de las existencias	(*)8.1. Concepto y clases de existencias. 8.2. La valoración de las existencias. 8.3. La contabilización de las existencias. 8.4. Depreciación de las existencias. 8.5. La problemática contable de envases y embalajes. 8.6. La problemática contable del IVA.
(*)9. Disponibilidades líquidas y derechos de cobro	(*)9.1. El efectivo y otros activos líquidos equivalentes. 9.2. Los derechos corrientes de cobro. 9.3. La depreciación de los derechos corrientes de cobro.
(*)10. El pasivo corriente	(*)10.1. El pasivo: concepto y clases. 10.2. Los pasivos por operaciones de tráfico. 10.3 Las deudas con entidades de crédito y otros pasivos de naturaleza financiera. 10.4. Otras cuentas pasivas.
(*)11. Los inmovilizados material e intangible	(*)11.1. Concepto y clases. 11.2. El inmovilizado material. 11.3. Los inmovilizados materiales en curso. 11.4. Las inversiones inmobiliarias. 11.5. El inmovilizado intangible. 11.6. Las correcciones valorativas.
(*)12. Las inversiones financieras	(*)12.1. Concepto y clases. 12.2. La valoración de las inversiones financieras. 12.3 Los derechos preferentes de suscripción y su problemática contable. 12.4. La problemática contable de las acciones y participaciones de capital. 12.5. La problemática contable de los valores de renta fija y créditos asimilados.
(*)13. El cálculo del resultado	(*)13.1. El concepto de resultado. 13.2. Los gastos. 13.3. Los ingresos. 13.4. Las operaciones de fin de ejercicio.
(*)14. Las cuentas anuales	(*)14.1. El papel de las cuentas anuales en el sistema contable. 14.2. Las cuentas anuales en el Plan General de Contabilidad español. 14.3. La elaboración de las cuentas anuales.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	40	70
Resolución de problemas	15	30	45
Trabajo tutelado	5	5	10
Resolución de problemas e/ou ejercicios	3	22	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/o directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenrollar por o estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/o exercicios relacionados co a asignatura. Deben desenrollarse as solucións adecuadas e correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas o algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Acostumase utilizar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado Os estudantes poden exponer as dúbidas que lle xurdan o ir resolvendo as cuestións plantexadas e que son resoltas de forma personalizada

Avaliación		Qualification	Evaluated	Competences
	Description			
Resolución de problemas	Proba escrita individual consistente na resolución dun exercicio	40	CB2 CB3 CB4	CG10 CE8 CE10 CT3 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Prueba consistente en una serie de cuestiones teórico/prácticas concretas que cubren la totalidad del campo de conocimientos recogidos en la materia.	60	CB2 CB3 CB4	CG10 CE10 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

A avaliación continua consta de dúas probas escritas que se farán o longo do cuatrimestre. Para superar estas probas é necesario alcanzar en cada unha delas unha puntuación de 5 sobre 10. Estas probas supoñen o 100% da nota.

Considérase que un alumno está en avaliación continua si se presenta a algunha das probas parciais.

Se un estudante suspende algunha das dúas probas parciais plantexadas, poderase presentar a convocatoria oficial de xaneiro ca proba suspensa, e se se presenta a de xullo se lle examinará da totalidade da materia.

Aqueles estudantes que optaran por a avaliación continua, en xaneiro serán avaliados por as notas obtidas nos exámenes. Se o alumno se presenta en xaneiro a unha das probas parciais, por teren a outra aprobada, e a suspende, esta será a nota que aparecerá na cualificación final. Se non seguiu a avaliación continua será calificado ca nota que sacara no examen.

A avaliación xa foi modificada e deseñada para non ter que se modificada nun escenario de non presencialidade, dando un maior peso ao traballo autónomo do alumnado.

EN CASO DE NON PRESENCIALIDADE

Os enunciados das tarefas, así como os materiais dispoñibles estarán adaptados á nova situación de traballo non presencial en remoto e serán postos a disposición dos estudantes coa suficiente antelación respecto da data límite de entrega.

As probas pasarán a realizarse a través do campus virtual/faitic ou oralmente en caso de problemas de conectividade por parte do alumnado.

Esta guía e orientativa e esta suxeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico.

No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), **Contabilidad Financiera. El Nuevo Plan General de Contabilidad y de PYMES**, 2016,

Plan General de Contabilidad, **R.D. 1514/2007, de 16 de noviembre (B.O.E. 20/11/07).**,

Antonio Socías Salvá, **Contabilidad Financiera. Supuestos**, 2011,

José Domínguez Casado y otros, **Introducción a la Contabilidad Financiera I**, 2011,

Esther Albelda Pérez, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2014,

Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), **Contabilidad Financiera II**, 2012,

Fernández Cuesta C; Gutierrez López E, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2014,

Del Campo Moreno, P, **Contabilidad Financiera**, 2012,

Del Campo Moreno, P; Parte Esteban, L., **Prácticas de Contabilidad Financiera**, 2012,

Muñoz Merchante, Angel, **Introducción a la Contabilidad**, 2015,

Arquero Montaña, J.L. et al, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2015,

Alberda Perez, E; Sierra Garcia, L, **Introducción a la Contabilidad Financiera. Ejercicios Básicos**, 2017,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento del proceso formativo.

Plan de Continxencias

Description

Por causas derivadas de situacións vinculadas con posibles restricións por causas sanitarias ou similares, esta guía contempla as modificacións para os seguintes escenarios

MODALIDADE MIXTA

- As clases serán impartidas presencialmente e de forma online a través de Campus Remoto e co apoio da plataforma Faitic seguindo as directrices establecidas pola UVigo. Respetarase a metodoloxía e avaliación recollida nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL

- As clases serán impartidas de forma presencial a través de Campus Remoto e co apoio da plataforma Faitic seguindo as directrices establecidas pola UVigo. Respetarase a metodoloxía e avaliación recollida nesta guía cas farramentamentas dispoñibles en ese momento.

IDENTIFYING DATA**Operations management**

Subject	Operations management			
Code	004G020V01302			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2nd	1st
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Rodríguez López, Nuria			
Lecturers	Lampón Caride, Jesús Fernando Rodríguez López, Nuria			
E-mail	nrl@uvigo.es			
Web				
General description	This subject develops the contents, methods and tools associated with operations strategy. It studies in deep the topics related to the selection and design of the product, the method and place of production, the necessary resources and their organisation, and any other necessary aspects so that the company can carry out the productive process for which was created.			

Competencies

Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG10	Issue assessment reports on specific situations regarding companies and markets
CG11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
CT5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences		
Showing the knowledge of procedures and techniques of operations management.	CG1 CG10 CG11	CE6	
Using research, selection and interpretation tools of the relevant information in the production area.	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6	
Setting goals, develop strategies and action plans specific to production activities and consistent with their environment.	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6	CT5
Managing knowledge, processes and characteristics of the leadership and management of production activities in the various companies, assuming the effects of his/her practice and the consequences of his/her action in any context of intervention reflecting on his/her own positioning.	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5

Making decisions in finding solutions to problems relating to the status of the production area of the company and to issue the corresponding reports.	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5
--	--	-------------	-----

Contents

Topic	
MODULE 1: THE COMPANY AND OPERATIONS SYSTEM.	SUBJECT 1. The Operations System, Operations Strategy and Outcomes
MODULE 2: DESIGN OF OPERATIONS SYSTEM.	SUBJECT 2. Selection and Design of the Product and of the Production Process SUBJECT 3. Strategic decisions about Capacity SUBJECT 4. Decisions about Location SUBJECT 5. Layout
MODULE 3: SUPPLY-CHAIN MANAGEMENT.	SUBJECT 6. Supply chain SUBJECT 7. Inventory Management
MODULE 4: PRODUCTION PLANNING.	SUBJECT 8. Project Management SUBJECT 9. Planning, Scheduling and Control of the Production SUBJECT 10. Lean Manufacturing

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	7.5	0	7.5
Case studies	10	20	30
Flipped Learning	30	67	97
Problem solving	20	40	60
Mentored work	7.5	20	27.5
Objective questions exam	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Presentation by the professor of the subject contents, theoretical bases and guidelines of an assignment to be developed by the student.
Case studies	Analysis of an event, issue or actual event in order to know, interpret, solve, generate hypotheses, comparing data, reflect, complete knowledge, diagnose and training in alternative dispute resolution procedures. This technique could require the student, either individual or in a group, to prepare a document on a topic, or to prepare seminars, experiments, reports, essays, summaries of lectures, conferences, etc.
Flipped Learning	Some learning activities will be carried out outside the classroom, and other processes of acquisition and practice of knowledge will be facilitated and enhanced with the presence of the teacher
Problem solving	Activity which formulated problems and/or exercises related to the course. The student should develop appropriate solutions or right through the exercise routines, application of formulas or procedures to process available information and interpret the results. It is often used to complement the lecture.
Mentored work	Meetings that the student keeps with the professor of the subject for the activities development and supervision.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Case studies	Time reserved to guide, moitor, address and solve questions of students in their process of acquiring skills and carrying out proposed activies. The tutoring sessions could be carry out by telematic means (email, videoconference, Faitic forums, ...) under prior agreement.
Mentored work	Time reserved to guide, moitor, address and solve questions of students in their process of acquiring skills and carrying out proposed activies. The tutoring sessions could be carry out by telematic means (email, videoconference, Faitic forums, ...) under prior agreement.
Problem solving	Time reserved to guide, moitor, address and solve questions of students in their process of acquiring skills and carrying out proposed activies. The tutoring sessions could be carry out by telematic means (email, videoconference, Faitic forums, ...) under prior agreement.

Assessment					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Case studies	Tests or activities in which the student has to solve a series of cases and problems within a time and under conditions established by the professor. In this way, the student has to apply the knowledge acquired. A demonstration of competences acquired in each activity will be carried out during the lective period.	10	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5
Problem solving	Tests or activities in which the student has to solve a series of problems and exercises within a time and under conditions established by the professor. In this way, the student has to apply the knowledge acquired. A demonstration of competences acquired in each activity will be carried out during the lective period.	20	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5
Mentored work	Meetings that the student keeps with the professor of the subject for the activities development and supervision.	20	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5
Objective questions exam	Tests that assess knowledge that includes closed with response alternatives questions (true/false, multiple choice, matching of elements...). Students select a response among a limited number of possibilities or write their answers.	50	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5

Other comments on the Evaluation

The previously mentioned tests are the system of continuous evaluation. Students must complete all the compulsory exercises and activities to be evaluated for this instead of a final exam. In order to pass, the student must achieve at least 50% of the value assigned to these tests. The mark for tutored assignments is either first or second call.

Students who aren't assessed by continuous evaluation, should take a complete exam of all the course material, which is worth 100% of the mark. In this case, the student should contact the teacher.

The dates and time of the test of evaluation of the convening of assessment are the specified in the calendar of exams of assessment approved by the Junta the Centro for the present academic course (<http://fctou.uvigo.es/index.php/en/exams>)

Inappropriate behaviour, contrary and damaging to the conviviality, can be sanctioned with the loss of the right to the continuous assessment by part of the student responsible.

Work showing evidence of copying or plagiarism will suppose a fail assessment in all the calls of the academic course.

Sources of information

Basic Bibliography

Domínguez Machuca, J.A. y otros, **Dirección de operaciones. Aspectos tácticos y operativos en la producción y los servicios.**, 1ª, McGraw-Hill, 1995

Domínguez Machuca, J.A. y otros, **Dirección de operaciones. Aspectos estratégicos en la producción y los servicios.**, 1ª, McGraw-Hill, 1995

Heizer, J.; Render, B., **Dirección de la Producción y de Operaciones. Decisiones Tácticas.**, 11ª, Pearson Educación, 2015

Heizer, J.; Render, B., **Dirección de la Producción y de Operaciones. Decisiones Estratégicas.**, 11ª, Pearson Educación, 2015

Heizer, J.; Render, B., **Operations Management. Sustainability and Supply Chain Management. Global Edition.**, 11th, Pearson Education, 2014

Heizer, J.; Render, B., **Principles of Operations Management.**, 9th, Pearson Education, 2014

Krajewski, L.J.; Ritzman, L.P.; Malhotra, M.A., **Administración de Operaciones. Procesos y Cadena de Suministros.**, 10ª, Addison Wesley, 2013

Miranda, F.J. y otros, **Manual de Dirección de Operaciones.**, 1ª, Thomson, 2005

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Business: Business management/O04G020V01203

Other comments

This guide aims to anticipate the learning path of the student, and is conceived in a flexible manner.

Therefore, it may require adjustments during the course, according to the dynamics of the class or any situations which may arise.

Similarly, it will contribute information and specific guidelines necessary throughout the learning process.

Teaching activity will be developed using the Campus Remoto of the University of Vigo and the learning platform Faitic.

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

* Teaching methodologies maintained

All the methodologies are maintained. The hours of in-person classes will be adapted to the university instructions.

* Teaching methodologies modified

None.

* Non-attendance mechanisms for student attention (tutoring)

E-mail, Faitic and Campus Remoto.

* Modifications (if applicable) of the contents

None

* Additional bibliography to facilitate self-learning

None

* Other modifications

None

=== ADAPTATION OF THE TESTS ===

* Tests already carried out

All the tests are maintained

* Pending tests that are maintained

All the tests are maintained

* Tests that are modified

None

* New tests

None

* Additional Information

None

IDENTIFYING DATA**Dirección de recursos humanos**

Subject	Dirección de recursos humanos			
Code	004G020V01303			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Diéguez Castrillón, María Isabel			
Lecturers	Diéguez Castrillón, María Isabel Gueimonde Canto, Ana Isabel			
E-mail	idieguez@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo da asignatura é adquirir competencias que permitan tomar decisións sobre os recursos humanos das organizacións, tanto no ámbito do acceso, da planificación, mantemento, desenvolvemento e control..			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Conseguir que o alumnado fixe obxectivos, elabore estratexias e planos de acción coherentes co seu entorno.	CG1 CG5 CG13	CE3 CE5 CE6 CE11 CE14

Contidos

Topic	
BLOQUE I: FUNDAMENTOS DE RRHH	Tema 1: A función de recursos humanos na empresa Tema 2: Dirección de recursos humanos na empresa
BLOQUE II: ACTIVIDADES BÁSICAS NA DIRECCIÓN E XESTIÓN DE RRHH	Tema 3: Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos Tema 4: Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución Tema 5: Planificación de recursos humanos na empresa Tema 6: Estratexias, procesos e técnicas de recrutamento, selección e socialización Tema 7: Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	37.5	0	37.5
Estudo de casos	30	60	90
Estudo previo	0	80	80
Prácticas de laboratorio	7.5	10	17.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Explicación por parte do profesorado dos contidos básicos da materia. Explicación de directrices de traballo, fontes de información e pautas para desenvolver o traballo da materia. Interacción co alumnado
Estudo de casos	Resolución de casos prácticos, exercicios e problemas do ámbito dos RRHH
Estudo previo	Consulta e análise de materiais
Prácticas de laboratorio	Dominio de programa informático de xestión de RRHH

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Atención individualizada na aula e en horario de tutorías.
Estudo de casos	Atención individualizada na aula durante a realización de casos, e en horario de tutorías
Prácticas de laboratorio	Atención individualizada na aula durante a realización de prácticas de laboratorio, e en horario de tutorías
Estudo previo	Atención individualizada en horario de tutorías

Avaliación				
	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Lección maxistral	Probas teórico-prácticas. Avaliarase a comprensión da materia, a adquisición de competencias de coñecemento, e destreza na práctica, a través de probas de avaliación con contido teórico e práctico, formuladas polo profesorado ao longo do período lectivo.	50	CG1 CG5 CG13	CE3 CE5 CE6 CE11 CE14
Estudo de casos	Inclúe resolución de problemas e exercicios, presentacións, exposicións, traballos, proxectos, e prácticas de laboratorio. Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas adecuadas, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos, e exercicios no tempo e condicións establecidos polo profesorado ao longo do período lectivo.	50	CG1 CG5 CG13	CE3 CE5 CE6 CE11 CE14

Other comments on the Evaluation

Primeira convocatoria (xaneiro)

Alternativa a) Avaliación continua. No caso de que se presente a algunha proba das efectuadas durante o período lectivo, se entenderá que o alumnado segue a avaliación continua.

Se superará a materia a condición de que a media ponderada dos resultados de todas as probas e actividades avaliadas efectuadas ao longo do período lectivo sexa maior ou igual a 5 puntos sobre 10

Alternativa *b) Só para os estudantes que non seguiron a avaliación continua. Exame global dos contidos da materia. A calificación do exame será o 100% da nota final.

Segunda convocatoria (xullo):

Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A calificación do exame será o 100% da nota.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pódense requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Se aportará ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

*Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha calificación de suspenso nas dúas convocatorias.

IMPORTANTE: *As datas e horarios das probas de *evaluación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. *Non obstante, o calendario poderá ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da facultade por si se producisen cambios no mesmo. Ante conflitos nas datas publicadas en diversos medios, prevalecerá a existente na páxina web da facultade.*

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

LEAL, A.; ALFARO DE PRADO, A.; RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M., **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, Pirámide, 1999

PEREDA MARIN, SANTIAGO, **Dirección y gestión de recursos humanos por competencias**, Editorial Ramón Areces, 2011

MONDY R., **Administración de recursos humanos**, Prentice Hall, 2010

CALLE DURÁN M^a DEL CARMEN, ORTIZ DE URBINA, MARTA, **Fundamentos de Recursos Humanos**, Pearson Educacion, 2013

Complementary Bibliography

DESSLER, G., **Administración de Recursos Humanos**, Prentice Hall, 2009

DOLAN, S.; VALLE, R.; JACKSON, S e SCHULER, R.S, **La Gestión de los Recursos Humanos**, McGraw Hill, 2007

BYARS L., RUE L., **Gestión de los recursos humanos**, Irwin, 1997

RUBIO DE MEDINA, M.D., **Retribuciones Laborales**, Bosch, 2005

GÓMEZ MEJIA, L., BALKIN, D., CARDY, R., **Gestión de RRHH**, Prentice Hall, 2008

Recomendacións**Subjects that it is recommended to have taken before**

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Plan de Continxencias**Description**

Por causas derivadas de situacións vinculadas con posibles restricións por causas sanitarias ou similares, esta guía contempla as modificacións para os seguintes escenarios

MODALIDADE MIXTA

- As clases serán impartidas *presencialmente e de forma online a través de Campus Remoto e co apoio da plataforma Fatic seguindo as directrices establecidas pola *UVigo. Respetarase a metodoloxía e avaliación recollida nesta guía.

MODALIDADE *NON PRESENCIAL

- As clases serán impartidas de forma presencial a través de Campus Remoto e con apoio da plataforma Fatic seguindo as directrices establecidas pola UVigo. Respetarase a metodoloxía e a avaliación recollida nesta guía.

As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.

IDENTIFYING DATA**Econometría**

Subject	Econometría			
Code	004G020V01304			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego Inglés			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Pintos Clapés, Juan			
Lecturers	Palencia Esteban, Amaia Pintos Clapés, Juan			
E-mail	jpc@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
General description	A asignatura encádrase no primeiro cuatrimestre do segundo curso do grao. Trátase dunha materia para os alumnos que xa teñen completado o primeiro curso, e que polo tanto poseen formación nas disciplinas de matemáticas e estadística, un coñecemento básico das cales é moi importante para o estudo da econometría. De este modo, o alumno encontrase preparado para abordar unha asignatura de análise como é a econometría, na que empregará os seus coñecementos estadísticos para construír modelos econométricos xerais, que son aplicables en principio o estudo e resolución de problemas dunha ampla variedade de materias relacionadas coa titulación.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Comprensión das técnicas econométricas básicas dende un punto de vista teórico e aplicado.	CG1 CG13	CE7	
Manexo das técnicas e ferramentas básicas para a cuantificación das relacións entre variables relevantes no mundo económico e empresarial.	CG13	CE12	
Capacidade de abordar de xeito eficaz certos problemas do eido empresarial empregando a metodoloxía econométrica axeitada.	CG1 CG2	CE12	CT3
Habilidades para a argumentación e obtención de conclusións de xeito rigoroso a partir da evidencia empírica.	CG1 CG2 CG5		

Contidos

Topic	
1. Modelización econométrica.	Definición e obxectivos do modelo econométrico. Deseño y construcción do modelo econométrico.
2. Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).	Especificación do modelo. Hipóteses básicas do modelo. Estimación e interpretación dos coeficientes estimados. Propiedades dos estimadores. Bondade de axuste. Contrastes de hipóteses. Predicción. Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).
3. Incumprimento das hipóteses clásicas.	Análise, consecuencias, diagnose e posibles solucións se hai incumprimentos das hipóteses clásicas.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	30	50
Resolución de problemas	7	16	23
Prácticas de laboratorio	15	24	39
Seminario	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	3	20	23

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introducción dalgunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Permite ó alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistras a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos contidos aprendidos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas de laboratorio	Nestas sesións de laboratorio informático se aplicarán os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para a realización de supostos prácticos coa axuda dun programa informático econométrico. Os alumnos traballarán individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Seminario	Sesións en grupos pequenos que permiten afondar ou complementar os contidos da materia mediante a discusión de problemas ou exercicios entre o profesor e os alumnos. O reducido tamaño dos grupos permite una atención personalizada ás dúbidas e inxerencias dos alumnos.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Seminario	Sesións en grupos pequenos que permiten afondar ou complementar os contidos da materia mediante a discusión de problemas ou exercicios entre o profesor e os alumnos. O reducido tamaño dos grupos permite una atención personalizada ás dúbidas e inxerencias dos alumnos.

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas	A avaliación neste contexto pode consistir na entrega de exercicios resoltos, exposición de exercicios na pizarra, traballos, etc.	20	CG1 CG2 CG5 CG13	CE7 CE12	CT3
Prácticas de laboratorio	A avaliación neste contexto pode consistir na entrega de supostos resoltos, exposición de supostos no laboratorio, traballos, etc.	30	CG1 CG2 CG5 CG13	CE7 CE12	CT3
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación neste contexto consistirá en preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	50	CG1 CG2 CG13		CT3

Other comments on the Evaluation

O exame de preguntas obxectivas poderá segmentarse mediante probas parciais.

- Para a edición de xaneiro haberá dúas formas de avaliación:

Opción A: consistirá no sistema de avaliación continua que se acaba de expoñer. **Entenderase que o alumno se acolle a este sistema de avaliación continua cando se presente a algunha das metodoloxías/probas de avaliación descritas.** Anunciarase a principio de curso un cronograma donde aparecen as datas das distintas probas de avaliación continua.

Se poderá establecer unha nota mínima no exame de preguntas obxectivas para poder supera-la asignatura.

Os alumnos que se acollan ao sistema de avaliación continua terán a obriga de colocar unha fotografía tipo carné en Faitic antes da primeira proba de avaliación e de acceder regularmente á plataforma de teledocencia para estar así ao corrente das novidades que se produzan.

Opción B: O estudante que non se acolla o sistema de avaliación continua será avaliado mediante a realización dun exame

final do 100% da nota na data oficialmente establecida.

- Para a edición de xullo a avaliación consistirá na realización dun exame do 100% da nota na data oficialmente establecida.

- Na convocaría de Fin de Carreira a avaliación consistirá na realización dun exame do 100% da nota na data oficialmente establecida.

Tanto para a edición de xullo como para a convocatoria de Fin de Carreira, tanto as competencias avaliadas coma os resultados do aprendizaxe serán os mesmos que para a edición de xaneiro.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020-21.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Dougherty, C., **Introduction to Econometrics**, 5ª, Oxford University Press, 2016

Wooldridge, J.M., **Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno**, 5ª, Cengage Learning Editores, 2015

Complementary Bibliography

Stock, J.H. y Watson, M.M., **Introducción a la Econometría**, 3ª, Pearson, 2012

Gujarati, **Econometría**, 5ª, McGraw-Hill, 2010

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Estatística: Estatística/O04G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/O04G020V01104

Other comments

-É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames e probas. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que o alumno non se lle permita realiza-lo exame en cuestión.

- Por razóns pedagóxicas é altamente recomendable a asistencia regular ás clases. Sen dúbida, a asistencia fará que a dificultade de superar a materia sexa notablemente máis baixa. Así, o alumno poderá aproveitarse dun ritmo de traballo continuo e da exposición de contidos teóricos e prácticos feitos na aula polos seus compañeiros e o profesor.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Se manterán todas a través das aulas do Campus Remoto e de Fatic.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Correo electrónico ou Campus Remoto

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Ningunha

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Ningunha

* Outras modificacións

Non

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A avaliación manterase sen cambios, agás que as probas poderán realizarse de xeito non presencial a través do Campus Remoto, Fatic e o correo electrónico.

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Contabilidade financeira II**

Subject	Contabilidade financeira II			
Code	O04G020V01401			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Gallego Rodríguez, María Elena			
Lecturers	Gallego Rodríguez, María Elena			
E-mail	egallego@uvigo.es			
Web				
General description	A materia Contabilidade Financeira II completa os coñecementos adquiridos polo alumno na materia Contabilidade Financeira I do primeiro cuadrimestre do 2º curso de ADE, centrándose no estudo da contabilización das operacións vinculadas ao ciclo de capital, introducindo ao alumno no estudo da contabilidade por razón do suxeito, a través da problemática contable específica das sociedades, e o estudo dos activos correntes. Con todo isto o alumno terá un coñecemento completo do modelo contable español.			

Competencias

Code	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	CB2 CG3 CE6 CT4 CB3 CG9 CE7 CB4 CG10 CE10 CG14
Capacidade para aplicar correctamente a lexislación mercantil en materia contable	CB2 CG1 CE4 CT3 CB3 CG5 CE12 CT4 CB4 CG13 CE16 CT5 CB5

Contidos	
Topic	
I. AS INVERIONS FINANCEIRAS. ACTIVOS FINANCEIROS	I.1. Instrumentos financeiros I.2. Activos financeiros. Concepto e clasificación I.3. Créditos comerciais e non comerciais I.4. Valores representativos de débeda I.5. Investimentos en instrumentos de patrimonio I.6. Reclasificación e baixa de activos financeiros I.7. Deterioración de valor dos activos financeiroiro
II. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.1) CAPITAL SOCIAL	II.1. As fontes de financiamento na empresa: Concepto e clasificación. II.2. O Capital Social: Problemática contable derivada da fundación da sociedade. II.3. Contabilización dos incrementos de capital: Causas e tipos. II.4. Contabilización das reducións de capital: Causas e tipos. II.5. Do negocio sobre as propias accións.
III. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.2) RESERVAS	III.1A autofinanciación: Concepto e clases. III.2. O resultado do exercicio e base de repartición. III.3. Orde de prelación na distribución das ganancias. III.4. Remuneración das accións. III.5. As dotacións a reservas. Problemática contable das Reservas: Concepto, clases e funcionamento III.6. Outros participes. III.7. O resultado negativo: A absorción de perdas III.8.Os resultados pendentes de aplicación
IV. FINANCIAMENTO BASICA: (I) PATRIMONIO NETO. (II) AXUSTES POR CAMBIO DE VALOR. SUBVENCIONS, DOAZONS E LEGADOS RECIBIDOS	IV.1. Problemática dos activos financeiros dispoñibles para a venda. IV.2. Operacións de cobertura IV.3. Subvencións, doazóns e legados recibidos.
V. FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (1) PRESTAMOS E EMPRESTITOS	V.1. Financiamento alleo a longo prazo: Concepto e clases. V.2. Tipos de préstamos e empréstitos.V.3. A imputación anual dos gastos financeiros plurianuais dos préstamos e empréstitos.V.4. Problemática contable dos préstamos e empréstitos ordinarios. V.5. Problemática contable dos empréstitos convertibles e con warrant. V.6. Problemática contable doutros tipos de empréstitos especiais. V.7. Problemática contable do leasing ou arrendamento financeiro. V.8.Problemática contable doutras fontes de financiamento alleo permanente
VI. FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (2) PROVISIONS	VI.1. Provisiones: Concepto. VI.2. Provisión por retribucións a L/P ao persoal. VI.3. Provisión para impostos. VI.4. Provisión para outras responsabilidades. VI.5. Provisión por desmantelamento, retiro ou rehabilitación do inmovilizado. VI.6. Provisión para actuacións ambientais VI.7. Provisión para reestruturacións VI.8. Provisión por transaccións con pagos baseados en instrumentos de patrimonio
VII. ACTIVO NON CORRENTE: (I) O INMOBILIZADO TECNICO E Os INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS	VII.1. Os investimentos fixos: Concepto, clases e función na empresa. VII.2. Problemas valorativos. inmovilizado material e intanxible. VII.3. Investimentos Inmobiliarios. VII.4. Activos non correntes mantidos para a venda. VII.5. A depreciación do inmovilizado. VII.6. Métodos de amortización. VII.7. Deterioro de valor de activos non correntes
VIII.CONTAS ANUAIS:	VIII.1. Marco xurídico. VIII.2. O balance VIII.3 A conta de Perdas e Ganancias VIII.4. O Estado de cambios no Patrimonio Neto. VIII.5. O Estado de Fluxos de Efectivo VIII.6. A Memoria

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	15	15	30
Prácticas con apoio das TIC	5	15	20
Lección maxistral	28	42	70
Práctica de laboratorio	3	27	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
Description	

Seminario	Realización de casos prácticos polo alumno
Prácticas con apoio das TIC	Aprendizaxe dun programa de computador. Control do proceso de aprendizaxe por parte do alumno. Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas en aulas de informática.
Lección maxistral	Exposición dos contidos básicos da materia

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Nas clases prácticas de resolución de problemas, os estudantes poden plantexar as dúbidas que lle xurdan o ir realizando os exercicios e que son resoltas de forma personalizada
Prácticas con apoio das TIC	No desenvolvemento das prácticas propostas, cada estudante plantexa os problemas que lle xurden, sendo resoltos o longo da sesión de forma personalizada.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Seminario	Realización dunha proba escrita sobre a materia explicada	60	CB2 CB3 CB4 CB5	CG5 CG13 CG14 CE4 CE6 CE7 CE12 CE16
Práctica de laboratorio	realización dunha proba escrita sobre a materia explicada	40	CB2 CB3	CG1 CG3 CG9 CG10 CE10 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

A avaliación continua consta de dúas probas escritas que se farán ao longo do cuadrimestre. Para superar estas probas é necesario alcanzar en cada unha delas unha puntuación de 5 sobre 10. Estas probas supoñen o 100% da nota.

Considérase que un alumno está en avaliación continua se se presenta a algunha das probas parciais. Se un estudante suspende algunha das dúas probas parciais expostas, poderase presentar á convocatoria oficial de maio coa/s parte/s non superada/s. Aqueles estudantes que optasen pola avaliación continua, en maio serán avaliados polas notas obtidas nos exames realizados (100%). Se no examen de maio ten que recuperar algún dos parciais, e o suspende, a nota final será a correspondente a este examen.

Os alumnos que non superen a materia no convocatoria de maio, poderán presentarse á convocatoria de xuño onde se lles examinará da totalidade da materia, e serán calificados ca nota obtida no examen.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021

En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Wanden-Berghe, J.L., **Contabilidad Financiera II**, 2012,
Marín Hernández Salvador (coord), **Contabilidad Práctica para todos**, 2019,

Complementary Bibliography

Herrador Alcaide, Teresa, **Contabilidad Financiera Superior**,
Montesinos Julve, V., **Fundamentos de Contabilidad Financiera**, 2015,

Plan General de Contabilidad, Real Decreto 1514/2007,

Ley de Sociedades de Capital. Real Decreto 1/2010,

Torvisco Manchón B., **Fundamentos de contabilidad de sociedades,**

Campo Moreno, Paloma del, **Prácticas de contabilidad financiera,**

Campo Moreno, Paloma del, **Contabilidad Financiera,**

Fernández Cuesta, C., **Introducción a la Contabilidad Financiera. Adaptado a la pequeña y mediana empresa**, 2014,

Quesada Sánchez, F.J., **Soluciones a la problemática contable de las empresas**, 2012,

Arquero Montaña, J.L. et al, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2015,

Tejada, A; et al, **Manual práctico de Contabilidad**, 2017,

Azcárate Llanes, F; Fernández Chulián; M, **Operaciones contables avanzadas**, 2015,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Ante a incertidume sobre a evolución da pandemia COVID 19, consideramos os seguintes escenarios:

MODALIDADE MIXTA

As clases serán impartidas de forma presencial e de forma online, a través do Campus Remoto e da plataforma Faitic, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.

A metodoloxía e os criterios de avaliación serán os recollidos nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL

No caso de que non poida haber docencia presencial, esta realizarase online, tanto as clases teóricas como prácticas, a través do Campus Remoto e da plataforma Faitic, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.

No relativo ás probas de avaliación, no caso de confinamiento, tanto os exames dos contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolvida nos grupos grandes, poderase realizar online a través da plataforma Faitic, ou a través do Campus Remoto, na data e no horario establecido no calendario de exames do centro.

TUTORIZACIÓN

Para todas as modalidades, as sesións de tutorización realizaranse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia,..), baixo a modalidade de concertación previa.

IDENTIFYING DATA				
Decisións de investimento				
Subject	Decisións de investimento			
Code	004G020V01402			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Docampo Parente, Jerónimo			
Lecturers	Docampo Parente, Jerónimo			
E-mail	jdocampo@uvigo.es			
Web				
General description	Aportar os coñecementos necesarios para facilitar a valoración e selección de proxectos de inversión para tomar as decisións de inversión mis axeitadas para o futuro da empresa. Facilitar aquelas ferramentas que permitan avaluar inversións e tomar decisións mais favorables			

Competencias	
Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante

Resultados de aprendizaxe		
Learning outcomes	Competences	
(*)Conocer los principios básicos de la gestión financiera de empresas	CG1	CE3 CE5
(*)Conocer el concepto de inversión y sus implicaciones en el sistema empresarial	CG1 CG14	CE3 CE5 CE16
(*)Conocer la interrelación entre las inversiones y la estructura financiera	CG1 CG3 CG10 CG11 CG14	CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
(*)Conocer el objetivo financiero	CG1 CG14	CE3 CE5 CE16
(*)Conoce la situación de una empresa a partir de sus estados financieros	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14	CE7 CE10 CE11 CE12 CE16

(*)Conocer aquellas características definitorias que van a influir en la rentabilidad de las inversiones	CG1 CG10 CG11 CG13 CG14	CE7 CE11 CE12 CE16
(*)Conocer y aplicar las principales técnicas analíticas para determinar la rentabilidad de las inversiones	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14	CE12 CE16
(*)Interpretar y dar a conocer los diferentes resultados obtenidos en la evaluación y rentabilidad de inversiones	CG1 CG3 CG10 CG14	CE7 CE11 CE12

Contidos

Topic	
Fundamentos da xestión financeira da empresa	- A función financeira da empresa: Evolución histórica das finanzas. O obxectivo financeiro. Competencias da función financeira da empresa. - A estrutura económico-financieira da empresa: Fondo de Rotación. Período medio de Maduración. Principais cocientes para a análise económica-financieiro. - Metodoloxía de cálculo financeiro aplicable nas decisións de investimento: Efecto do tempo sobre o valor do diñeiro. Operacións de *capitalización e actualización.
Concepto e clases de investimentos	Concepto de investimento. Clasificación de investimentos na empresa.
Avaliación de investimentos	Métodos estáticos se selección de investimentos. A taxa de actualización ou custo de capital da empresa. O criterio de valor capital. O criterio da TIR
Factores determinantes dun investimento	Principais magnitudes para avaliar a rendibilidade dos investimentos. Estimación de fluxos de tesouraría
Interpretación e toma de decisións de investimento	- *Jerarquización de proxectos en base ao valor capital e TIR. - A consideración do risco nas decisións de investimento. - Metodoloxías complementarias.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas con apoio das TIC	5	10	15
Resolución de problemas	15	30	45
Lección maxistral	30	58	88
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas con apoio das TIC	Proposta de problemas complexos da materia. Explicación e uso ferramenta informática aplicadas a resolución de problemas financeiros. Introducción de datos e aplicacións funcións financeiras.
Resolución de problemas	Resolución de supostos prácticos que complementen a sesión maxistral e permitan aos alumnos consolidar os coñecementos. Os alumnos poden participar a través de preguntas, durante o desenvolvemento dos exercicios.
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente posto a disposición dos alumnos en plataforma e bibliografía indicada.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas con apoio das TIC	Explicación e uso de ferramentas informática aplicadas á resolución de problemas financeiros. Presentación e aplicación de funcións financeiras.
Resolución de problemas	Resolución de supostos propostos ao longo do cuadrimestre de maneira autónoma. Estes supostos serán avaliados polo profesor a través da medición de adquisición de competencias e formarán parte da avaliación continua da materia.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas con apoio das TICResolución de exercicios relacionados coas funcións financeiras aplicadas ás decisións de investimento	10	CG3 CG13 CG14 CE7 CE12
Resolución de problemas Os alumnos resolverán supostos propostos durante o cuadrimestre, que serán *avaluados polo profesor a través da medición de adquisición de competencias e constituirán parte da avaliación continua da materia	20	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14 CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
Exame de preguntas de desenvolvemento Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias da materia. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superar a convocatoria	70	CG1 CG10 CG11 CG13 CG14 CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16

Other comments on the Evaluation

Os alumnos para superar a materia poden escoller entre a avaliación continua ou *evaluación non continua. Avaliación non continua, realizaranse tres probas parciais durante o curso. O valor total do tres probas supoñen o 100% da nota final. Os alumnos que non superen un mínimo de 5 puntos entre o tres probas, poden presentarse ao exame final en primeira convocatoria na data establecida no calendario de exames da Facultade. A nota deste exame representa o 100% da nota final. Avaliación non continua, os alumnos deberán superar o exame final de primeira convocatoria na data fixada no calendario de exames da Facultade. Este exame teórico-práctico representa o 100% da nota final. Todos os que non superen a materia en primeira convocatoria, poden presentarse ao exame de segunda convocatoria na data fixada no calendario de *exámenes da Facultade. O exame será teórico-práctico e representa o 100% da nota final. Pódense consultar as datas de exames na páxina web de *Facultade de Ciencias *Empresariais e Turismo de Ourense.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

PISÓN FERNÁNDEZ, I., **DIRECCIÓN Y GESTIÓN FINANCIERA DE LA EMPRESA**, Madrid, 2001,
Blanco Ramos, F. y Ferrando Bolado, M., **DIRECCIÓN FINANCIERA I. SELECCIÓN DE INVERSIONES.**, Madrid, 2006,
Cibrán Ferraz, P. y Villanueva Villar, M., **GESTIÓN FINANCIERA: TEORÍA Y CASOS PRÁCTICOS**, Santiago, 2005,
Fernández Álavez, A.I., **INTRODUCCIÓN A LAS FINANZAS**, Madrid, 1994,
hayat, S. y San Millán, A., **FINANZAS EN EXCEL**, Madrid, 2006,
Suarez Suarez, **DECISIONES OPTIMAS DE INVERSION Y FINANCIACIÓN**, Madrid, 2005,
López López, V.; Illanes Sánchez,, J.C., **CASOS DE ECONOMÍA DE LA EMPRESA: modelos y soluciones con excel**, 2002,
Mascareñas Pérez Iñigo, J., **FINANZAS PARA DIRECTIVOS**, Madrid, 2010,
Valladolid González, E.; Azofra Palenzuela, V., **PRÁCTICAS DE DIRECCIÓN FINANCIERA**, Madrid, 2002,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise contable/O04G020V01601
Decisións de financiamento/O04G020V01501
Valoración de activos/O04G020V01604
Planificación financeira/O04G020V01702

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202
Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Other comments

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir. Asimismo, se aportará a los alumnos la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense as mesmas metodoloxías docentes si é necesario nun escenario non presencial ou parcialmente presencial

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

Correo electrónico, teléfono e despacho campus remoto

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Todo o material necesario estará dispoñible na plataforma *faiatic

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba *XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba *XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

Mantense o mesmo sistema de avaliación, pero si as probas parciais ou finais non se poden realizar *presencialmente, realizaranse si é necesario, nun escenario non presencial ou parcialmente presencial

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

IDENTIFYING DATA				
Dirección comercial I				
Subject	Dirección comercial I			
Code	004G020V01403			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Lecturers	Alén González, María Elisa Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
E-mail	loroco@uvigo.es			
Web				
General description	A materia conecta ao estudante con aspectos da mercadotecnia básicos para coñecer e entender o mercado e os consumidores dunha empresa. En concreto, a materia Dirección Comercial I pretende afondar no estudo da mercadotecnia estratéxica e das ferramentas de análises e planificación do mercado de cara a desenvolver estratexias exitosas para as empresas no mercado.			

Competencias	
Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe			
Learning outcomes	Competences		
Comprensión dos conceptos básicos, o contido actual da mercadotecnia e o seu papel nas organizacións.	CE6	CE14	
Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	CG1	CE6	CT3
	CG5	CE14	
	CG9		

Contidos	
Topic	
Tema 1. Introducción e contido da mercadotecnia	1.1. Definición e concepto de mercadotecnia 1.2. O enfoque do cliente e a xestión da súa lealdade 1.3 Mercadotecnia en áreas especiais
Tema 2. A planificación de mercadotecnia	2.1. O plan estratéxico de mercadotecnia 2.2. As estratexias de mercadotecnia
Tema 3. Análise do mercado e os consumidores(Demanda de mercado)	3.1. Definición do concepto de mercado. Determinantes da demanda 3.2. Medición e previsión da demanda
Tema 4. Análise do mercado e os consumidores (Investigación comercial)	4.1 Introducción 4.2. SIM 4.3. Investigación de mercadotecnia
Tema 5. Análise do mercado e os consumidores (Comportamento de compra do consumidor)	5.1 Concepto 5.2 Factores de influencia 5.3 Proceso de decisión de compra
Tema 6. A segmentación de mercados e o posicionamento	6.1. A segmentación 6.2. Proceso e estratexias de segmentación 6.3. Posicionamento

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	30	60
Resolución de problemas	15	15	30
Seminario	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	2	43	45

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	SESIÓN MAXISTRAL PARTICIPATIVA. Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Require a participación activa do alumnado na aula a traveso de exposicións, resolucions de exercicios, debates e outras actividades. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo docente e que consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións.
Resolución de problemas	RESOLUCION DE PROBLEMAS, CASOS PRÁCTICOS, EJERCICIOS OU SIMILAR: Actividade na que se formulan problemas, casos prácticos e/ou exercicios relacionados coa materia. Ademais realizarase a exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou o grupo de estudantes. Pode ser llevada a cabo de forma individual ou en grupo.
Seminario	TUTORÍA EN GRUPO. Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Seminario	Tempo adicado polo docente á atención dos estudantes

Avaliación				
	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Lección maxistral	Explicación con participación activa do estudantado	1	CE6	CE14
Resolución de problemas	Avaliase a capacidade do estudante para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos o desempeño dentro dun equipo de traballo, o traballo autónomo e a comunicación oral e escrita, entre outros. So se poderán entregar actividades nas datas e sesións establecidas.	39	CG1 CG5	CE6 CE14
Exame de preguntas obxectivas	Unha vez finalizada a docencia presencial, o alumno deberá realizar unha proba escrita que consistirá en responder a preguntas tipo test ou de outro tipo sobre aspectos concretos do contido da materia.	60	CG1	CE6 CE14

Other comments on the Evaluation

Os estudantes de avaliación continua para superar a materia teñen que cumprir dúas condicións: (1) obter unha puntuación mínima de 5 puntos no conxunto das probas a avaliar e (2) obter como mínimo o 45% dos puntos totais que teña a proba tipo test. A puntuación obtida pola participación así como a realización e entrega de todas aquelas tarefas establecidas polo docente (casos, exercicios, supostos, exposicións, memorias, etc), mantense nas convocatorias ordinaria e extraordinaria do curso académico en vigor pero NON se gardará para cursos sucesivos.

Os alumnos que non poidan/queiran seguir a avaliación continua serán examinados mediante unha proba escrita valorada sobre 10 puntos, que non necesariamente coincidirá coa do resto dos alumnos.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de estudantes, medios para traballar en grupo, etc

O plaxio total ou parcial nas actividades entregadas levará a invalidación das mesmas.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade. <http://fctou.uvigo.es/index.php/es/examenes>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Principios de Marketing**, 17ª, 2018

Complementary Bibliography

Lopez, MJ, **Marketing estratergico**, 2013,

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Dirección de marketing**, 2008,

Gonzalez Vazquez, E y otros, **Manual práctico de marketing**, 2014,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dirección comercial II/O04G020V01502

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase aos estudantes a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Aportarase ao alumnado a información pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta materia no PCEO Grado en Administración y Dirección de Empresas/Grado en Derecho así como no PCEO Grado en Administración y Dirección de Empresas/Grado en Informática se imparte en el segundo cuatrimestre del 3º curso

---

Plan de Continencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Si décese o caso dunha situación de Semipresencialidad, manteríanse as metodoloxías. As aulas teóricas levarían a cabo de forma virtual e o resto de actividades e exercicios levarían adiante nas clases presenciais.

Si décese o caso dunha situación de Non Presencialidad. Realizaríanse as tarefas nas aulas virtuais

* Metodoloxías docentes que se modifican

Resolución de problemas: nova valoración 80% (antes 50%)

Exame de preguntas obxectivas: nova valoración 20% (antes 50%)

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Baixo petición do estudiantado correo electrónico /despacho virtual

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir: non procede

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe: non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

As probas xa realizadas valoraránse segundo a nova valoración que se indica a continuación (en probas que se modifican)

* Probas que se modifican

Resolución de probas: nova valoración 80% (antes 50%)

Exame de preguntas obxectivas: nova valoración 20% (antes 50%)

Alumnos non continua: poderán elixir dúas opcións nun prazo a establecer:

- Realizar todos os traballos (80%) e o exame (20%)

- Realizar un EXAME ORAL en liña (100%)

Convocatoria de fin de carreira: EXAME ORAL en liña (100%)

IDENTIFYING DATA				
Macroeconomía				
Subject	Macroeconomía			
Code	004G020V01404			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Vázquez Barquero, José Ángel			
Lecturers	Vázquez Barquero, José Ángel			
E-mail	jvazquez@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias	
Code	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia

Resultados de aprendizaxe		
Learning outcomes	Competences	
Comprender las bases de funcionamiento de la economía tanto en los ámbitos más amplios como en los más próximos	CB2	CG1
Lograr el manejo por parte de los estudiantes del análisis económico a través de sus herramientas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sean capaces de construir modelos económicos simples, que mediante una representación simplificada de la realidad permitan tratar adecuadamente el problema.	CB2 CB5	CG1 CG2 CG5
Habilidades en la búsqueda, identificación e interpretación de fuentes de información económica relevante y de su contenido	CB3 CB4	CG6
Despertar el interés de los estudiantes respecto al análisis de los efectos de las políticas macroeconómicas, de modo que ante la aplicación de un nuevo instrumento de política económica sean capaces de formarse una opinión fundamentada sobre su eficacia en la consecución de los objetivos para los cuales se haya planteado	CB2	CG1 CG2

Contidos	
Topic	
1. Introducción a la Macroeconomía	Temas de estudio de la Macroeconomía. La medición de la actividad económica.
2. El mercado de bienes	Modelo renta gasto. Curva IS.
3. Los mercados financieros	La oferta y la demanda de dinero. La determinación del tipo de interés. El Banco Central. El multiplicador monetario. La curva LM..
4. Análisis conjunto de los mercados de bienes y financieros: el modelo IS-LM	Obtención de la curva de demanda.
5. El mercado de trabajo	Variables relevantes del mercado de trabajo. Determinación de salarios. Determinación de precios. Tasa de paro natural.
6. Análisis conjunto de todos los mercados: el modelo OA-DA	La obtención de la curva de oferta. El equilibrio a corto y medio plazo.

7. La curva de Phillips	
8. La inflación, la actividad y el crecimiento de la cantidad de dinero	
9. Macroeconomía en una economía abierta	Tipos de cambio. Mercado de divisas. Balanza de pagos y tipos de cambio. Mercados financieros y tipos de cambio.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	42	70
Resolución de problemas	14	18	32
Actividades introductorias	2	2	4
Resolución de problemas e/ou ejercicios	6	16	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	El profesor elaborará documentación específica para cada una de las sesiones que los alumnos deberán haber leído antes de cada clase para asegurar un buen aprovechamiento de las sesiones teóricas.
Resolución de problemas	Las clases prácticas consistirán en la resolución de hojas de ejercicios y casos, que habrán sido facilitados con anterioridad a los alumnos. Así se optimizará el tiempo, destinándose a la aclaración de aquellas cuestiones que presenten mayores dificultades para los alumnos. Además, se realizará un trabajo/resumen crítico sobre algún libro a indicar por el profesor.
Actividades introductorias	Las tutorías en grupo se destinarán a la realización de actividades que permitan afianzar los conocimientos adquiridos tanto en las clases teóricas como en las prácticas, así como para ir resolviendo las dudas que vayan surgiendo a lo largo del programa.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Para llevar a cabo la evaluación continua se realizarán a lo largo del curso controles sobre los diferentes temas que incluye la asignatura. Estos controles incluirán una batería de preguntas cortas, tipo test y ejercicios prácticos. Se valorará la asistencia presencial a clase y los ejercicios que el alumno resuelva en el aula.	40	CB4 CG1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Examen final que tendrá lugar en la fecha oficial establecida en el calendario de exámenes. El examen evaluará toda la materia expuesta a lo largo del curso.	60	CB4 CG1

Other comments on the Evaluation

A) ALUMNOS QUE OPTEN POLA AVALIACIÓN CONTINUA: Nas convocatorias de Xuño e Xullo, a nota final da asignatura resultará da suma da nota obtida nas diferentes probas e actividades de avaliación continua, que suporá un 40% da nota final (ata 4 puntos) e a nota obtida nun exame final escrito, que valerá o 60% restante da nota final (ata 6 puntos). Para aprobala asignatura será preciso obter unha nota final igual ou superior a 5 puntos sobre 10 no exame final escrito. O 40% da nota obterase mediante a avaliación continua do alumno, o que inclúe a asistencia tanto as clases teóricas como as clases prácticas, a entrega de follas de exercicios e a nota das probas que se realizan a o longo do curso. Polo tanto, os criterios para calcular a nota final serán os seguintes: A) Ata 3 puntos polas notas das probas realizadas na avaliación continua o longo do curso; B) Ata 1 punto pola asistencia as clases teóricas e prácticas, que é obrigatoria para poder realizar unha avaliación continua e cuia ausencia inustificada será penalizada proporcionalmente a o número de faltas; C) Ata 6 puntos pola nota do exame final escrito, que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames. Será necesario, para poder superar a asignatura, acadar unha nota de 5 puntos sobre 10 no exame final.

B) ALUMNOS QUE NON OPTEN POLA AVALIACIÓN CONTINUA: Nas convocatorias de Xuño y Xullo, a nota final da asignatura resultará da suma da nota obtida nun exame final escrito (que coincidirá co que realicen os alumnos que opten pola avaliación continua), que valerá o 60% da nota final (ata 6 puntos), e a nota dun exame oral, que valerá o 40% restante

da nota final (ata 4 puntos). Para aprobala asignatura será preciso obter unha nota no exame final escrito igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Polo tanto, os criterios para calcular a nota final serán os seguintes: A) Ata 6 puntos pola nota do exame final escrito, que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames; B) Ata 4 puntos pola nota do exame oral, que tamén terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Blanchard, O., **Macroeconomía**, 4ª,

Belzunegui, B.; Cabrerizo J.; Padilla R. y Valero I., **Macroeconomía: Problemas y ejercicios resueltos**, 2ª,

Mankiw, N. G., **Macroeconomía**,

Krugman, P.R. y Obstfeld, M., Addison Wesley, **Economía Internacional: Teoría y Política**,

---

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Políticas económicas/O04G020V01405

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS *EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garantirán, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento na docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes *DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

No caso de impartición da docencia en modalidade non presencial, a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto, e empregarase o uso da plataforma de *teledocencia *Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías) *FAITIC, CAMPUS REMOTO, CORREO ELECTRÓNICO baixo a modalidade de cita previa.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Novas probas COMO ALTERNATIVA a AQUELES CONTROIS PROGRAMADOS QUE NON POIDAN REALIZARSE

*PRESENCIALMENTE, ESTES PODERÁN LEVAR A CABO VIRTUALMENTE ou, de forma alternativa, poderán ser substituídos ou complementados con ALGÚN TRABALLO ou EXERCICIO PRÁCTICO.

IDENTIFYING DATA				
Políticas económicas				
Subject	Políticas económicas			
Code	004G020V01405			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Molina Abraldes, Antonio			
Lecturers	Molina Abraldes, Antonio			
E-mail	molina@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	Esta materia proporciona aos alumnos unha visión das principais políticas económicas de curto prazo aplicadas nos últimos anos. Para elo se estudan os principais obxectivos de estabilización coxuntural, as características das ferramentas monetarias, fiscais, comerciais, cambiarias e as políticas sectoriais máis relevantes.			

Competencias	
Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Learning outcomes	Competences		
Ser capaces de identificar os principais agregados que definen os obxectivos de política económica e as políticas para alcanzalos, distinguindo entre políticas macro e microeconómicas. Ademais, os alumnos/as han de comprender o papel do diñeiro e das institucións monetarias, así como os mecanismos de transmisión da política monetaria nunha economía pechada e nunha economía aberta con diferentes réximes cambiarios.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE16	CT1 CT5
Ser capaces de analizar e discutir as recentes decisións de política económica que levaron a cabo as diferentes institucións públicas e en que medida as crises económicas condicionan tales decisións e limitan os seus efectos.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE14	CT1 CT5
Comprender os efectos e limitacións da política fiscal.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE14 CE16	CT1 CT5

Ser capaces de interpretar os informes das principais institucións económicas relativos á política económica e analizar os principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas a estos temas.	CG1	CE2	CT1
	CG2	CE12	CT5
	CG5	CE13	
	CG8	CE14	
	CG9	CE16	
	CG13		
	CG14		

Contidos

Topic	
Introducción	Conceptos básicos. Tipoloxía de políticas. Restricións da Política Económica.
Obxectivos de Política Económica	Principais obxectivos da política económica: crecemento económico, redistribución da renda, emprego e estabilidade de prezos.
Política monetaria	Institucións. Variables e relacións monetarias. Instrumentos de política monetaria e mecanismos de transmisión. Experiencias de política monetaria.
Política orzamentaria	Bases teóricas. Instrumentos de política fiscal. Déficit público e débeda pública.
Política económica exterior	O equilibrio externo. Instrumentos de política exterior. A política económica nunha economía aberta.
Políticas microeconómicas	Política de la competencia. Política de I+D+i

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	26	52	78
Prácticas con apoio das TIC	15	23	38
Seminario	5	25	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse no laboratorio informático.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos, que perminten afondar nos contidos da materia. A súa principal finalidade é ser complemento das clases teóricas. Desenvolveranse en aulas de tamaño reducido.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Os seminarios desenvolveranse nos Grupos Pequenos, polo que a interacción entre os alumnos e o profesor será frecuente.
Prácticas con apoio das TIC	As prácticas de laboratorio desenvolveranse nos Grupos Medianos no laboratorio informático. O profesor supervisará o traballo realizado polos alumnos no ordenador.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas con apoio das TIC	Entrega de prácticas de laboratorio realizadas nos grupos GM. Habrá que entregar unha selección delas na plataforma de teledocencia Fatic.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14
			CE12 CE13 CE14 CE16
			CT1 CT5

Seminario	Entrega de exercicios realizados nos grupos GP. Haberá que entregar unha selección deles na plataforma de teledocencia Faitic.	10	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE12 CE13 CE14 CE16	CT1 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	70	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14	CE2 CE13 CE14	CT1 CT5

Other comments on the Evaluation

- Edición de xuño de 2021:

Haberá dúas posibilidades de avaliación:

Opción A: O estudante pode acollerse ao sistema de avaliación continua que se acaba de expoñer. **Entenderase que o alumno se acolle a este sistema de avaliación continua cando se presente a probas que en conxunto representen como mínimo un 50% na nota final.** Anunciarase a principio de cuatrimestre un cronograma onde aparecen as datas das distintas probas de avaliación continua.

Os alumnos que se acollan ao sistema de avaliación continua terán a obriga de colocar unha fotografía tipo carné en Faitic antes da primeira proba de avaliación e de acceder regularmente á plataforma de teledocencia, para estar así ao corrente das novidades que se produzan.

Opción B: O estudante que non se acolla o sistema de avaliación continua será avaliado mediante a realización dun exame final de carácter escrito na data oficialmente establecida coas seguintes ponderacións: proba de preguntas de desenvolvemento (70%) e proba de resolución de exercicios (30%).

Recuperación:

- Edición de xullo de 2021:

Novamente haberá dúas posibilidades de avaliación:

Opción A: Os estudantes que se acolleran ao sistema de avaliación continua poderán conservar as notas da parte de exame de preguntas de desenvolvemento (70%), prácticas con apoio das TIC (20%) e seminario (10%).

Os alumnos poderán subir nota nunha ou en ambas partes: Proba de preguntas de desenvolvemento (70%) e proba de resolución de exercicios (30%). A proba de resolución de exercicios (30%) e un exame de recuperación que substitúe á parte práctica entregable na avaliación continua (prácticas con apoio das TIC (20%) e seminario (10%)).

Opción B: Os alumnos que non se acolleran ao sistema de avaliación continua terán dereito a un exame final que abarcará unha proba de preguntas de desenvolvemento (70%) e unha proba de resolución de exercicios (30%).

Independentemente de se é a opción A ou a opción B, aínda que tanto na primeira como na segunda oportunidade a nota final será a media ponderada entre a parte de preguntas de desenvolvemento e a parte práctica, se o estudante non acadara un mínimo de 4 puntos (sobre 10) no exame de preguntas de desenvolvemento, a nota final da materia non superará os 4 puntos.

- Convocatoria Fin de Carreira:

O alumno que opte por examinarse en fin de carreira será avaliado unicamente cun exame teórico-práctico que valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes edicións son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso académico 2020-21. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina Web da FCETOU.

É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que o alumno non realice o exame en cuestión.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cuadrado Roura, J. R. (dir), **Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, 5ª edición, McGraw Hill, 2015

Complementary Bibliography

Fernández Díaz, A., Parejo Gámir, J. A., Rodríguez Sáiz, L., **Política Económica**, 4ª edición, McGraw Hill, 2011

Blanchard, O., Dell'Ariccia G., Mauro P., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF Staff Position Note, 2011

García Reche, Andrés (coord), **Política Económica Sectorial y Estructural**, Tirant lo Blanch, 2003

Krugman, P., Obstfeld, M., Melitz, M. J., **Economía internacional : teoría y política**, 10ª edición, Pearson Educación, 2016

Mankiw, N. Gregory, **Macroeconomía**, 10ª edición, Antoni Bosch, 2020

Motta, M., **Competition Policy: Theory and Practice**, Cambridge, 2004

Cuervo A., Rodríguez L., Calvo A., Parejo, A., **Manual del sistema financiero español**, 25ª edición, Ariel. Economía y Empresa, 2014

Scheller, H., **El BCE: historia, misión y funciones**, BCE, 2006

Banco Central Europeo, <http://www.ecb.int>,

Banco de España, <http://www.bde.es>,

Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>,

Instituto Nacional de Estadística, <http://www.ine.es>,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Macroeconomía/O04G020V01404

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Economía española e mundial/O04G020V01201

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

Other comments

Por razóns pedagóxicas é altamente recomendable a asistencia regular a clase. Neste sentido, recoméndase ao alumno o sistema de avaliación continua. Sen dúbida, a asistencia regular ás clases fará que a dificultade de superar a materia sexa notablemente máis baixa.

Plan de Continxencias

Description

Ante o elevado nivel de incerteza debido á imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, establécense neste apartado uns planes alternativos. Dentro das limitacións existentes, preténdense anticipar algúns aspectos relevantes que atinxen ao desenvolvemento desta materia no caso de que se restrinja a actividade docente presencial (modalidade mixta) ou se suspenda (modalidade online).

1) Modalidade mixta

1.1 Adaptación das metodoloxías

- Nas Leccións maxistrals, nas Prácticas con apoio das TIC e no Seminario que finalmente se impartan de forma presencial procurarase incidir nos aspectos máis relevantes da materia e guiar aos estudantes na súa aprendizaxe autónoma fora da aula. Tamén se fará fincapé naqueles contidos que poidan revestir unha maior complexidade, coa previsión de alixeirar a carga do proceso de autoaprendizaxe.

- A metodoloxía anterior podería ser complementada con actividade docente no Campus Remoto e co uso da plataforma de Teledocencia Fatic como reforzo.

1.2 Avaliación

Nesta sección descríbense os cambios respecto ao escrito nos apartados desta guía: Avaliación e Outros comentarios sobre a Avaliación.

Os exames serán presenciais salvo que as autoridades académicas estipulen o contrario. Todos os alumnos en cada opción serán avaliados da mesma forma. De ser necesaria a avaliación virtual, levaríase a cabo mediante o Campus Remoto e/ou Faitic.

- Xuño 2021:

Opción A:

No caso de que se suspendera a avaliación presencial e o alumno xa se avaliara dalgunha proba presencial parcial, manteríase a súa cualificación coa respectiva ponderación.

No caso de que a avaliación fose virtual, contéplase o seguinte cambio no esquema de avaliación inicial (o resto permanecería igual):

A parte de Exame de preguntas de desenvolvemento (70%) podería substituírse por outras modalidades de avaliación. Para o devandito peso do 70% (ou para o que restase por avaliar) poderíanse empregar as modalidades Exame de preguntas obxectivas e/ou Exame oral.

Opción B:

No caso de que a avaliación fose virtual, poderíase aplicar o cambio na modalidade de avaliación Exame de preguntas de desenvolvemento (70%) comentado na opción A.

Recuperación:

- Xullo 2021

Tanto na Opción A como na opción B poderíase aplicar o cambio na modalidade de avaliación Exame de preguntas de desenvolvemento (70%) previsto arriba.

1.3 Titorías

Os estudantes poderían ser atendidos no despacho virtual do profesor no Campus Remoto. Sería necesario a concertación previa vía correo electrónico.

2) Modalidade online

2.1 Adaptación das metodoloxías

A actividade docente impartiríase mediante o Campus Remoto e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

O profesor facilitaríase mediante a plataforma de teledocencia Faitic guías de apoio e materiais didácticos para facilitar o traballo autónomo por parte do alumnado, en previsión de problemas de conciliación e/ou conectividade.

2.2 Avaliación

Igual que no apartado 1.2.

2.3 Titorías

Igual que no apartado 1.3.

IDENTIFYING DATA**Decisións de financiamento**

Subject	Decisións de financiamento			
Code	004G020V01501			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Lecturers	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
E-mail	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
General description	Interpretación e toma de decisións de financiamento en todas as posibles modalidades: autofinanciamento e financiamento externo. Análise do sistema financeiro. Estimación do custo das diferentes alternativas			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Determinar as distintas fontes financeiras existentes no sistema financeiro	CG3 CG4 CG9 CG14	CE1 CE6 CE9 CE11	CT3
Estimar o custo das fontes financeiras	CG1 CG3 CG10 CG13 CG14	CE8 CE9 CE11 CE12 CE15	CT4

Tomar decisións en función dos resultados das distintas alternativas financeiras	CG1 CG2	CE7 CE8 CE9	CT3 CT4 CT5
Asesorar sobre decisións sobre investimento e financiamento	CG2 CG4 CG5 CG8 CG10 CG14	CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12	CT3 CT4 CT5
Coñecer a estrutura do sistema financeiro español	CG14	CE2	

Contidos

Topic	
O financiamento no sistema financeiro	-
O custo das distintas fontes de financiamento	-
O custo medio do financiamento da empresa	-
A toma de decisións de financiamento	-
As decisións de investimento e financiamento	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	27	28	55
Resolución de problemas	15	38	53
Prácticas con apoio das TIC	5	9	14
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras. Resolución realizada polo docente na aula e/ou polo alumnado, ben individualmente ou en grupo, mediante a súa exposición e presentación na aula. Debate de resultados.
Prácticas con apoio das TIC	Titorización individualizada e exposición da realización de forma autónoma ou en grupos reducidos de exercicios propostos nas sesións e, resolución de dúbidas por parte do docente.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Aprendizaxe colaborativo entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.
Prácticas con apoio das TIC	Aprendizaxe colaborativo entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas con apoio das TIC	Resolución dunha proba práctica ao final do cuadrimestre de maneira individual en ordenador sobre contidos desenvolvidos na materia.	10	CG1 CG3 CG13 CG14 CE8 CE12 CE15
Exame de preguntas obxectivas	Resolución dunha proba ao final do cuadrimestre en relación cos coñecementos teórico-prácticos adquiridos, mediante cuestionario de preguntas obxectivas.	30	CG1 CG2 CE1 CE2 CE6 CE7 CT5

Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución de probas ao longo do cuadrimestre sobre a parte práctica da materia.	60	CG1 CG2 CG10 CG13 CG14	CE1 CE2 CE6 CE7 CE8 CE12 CE15	CT5
---------------------------------------	--	----	------------------------------------	---	-----

Other comments on the Evaluation

O método de avaliación exposto no punto anterior é para a avaliación continua. Para a avaliación continua a nota obtida polo alumnado nas distintas probas de avaliación continua, se gardarán para a convocatoria de xullo. O alumnado que segue a avaliación continua deberá presentarse a todas as probas de avaliación continua especificadas, nas cales poderase exixir un mínimo en cada unha para consideralas superadas. Se o alumno non obtén o mínimo especificado na proba final do "Exame de preguntas obxectivas", non poderá compensar co resto das probas realizadas na materia, polo tanto, a súa nota no acta será de suspenso e pola nota obtida no citado exame de preguntas obxectivas. Avaliación non continua: deberase realizar ao final do cuadrimestre un exame teórico-práctico sobre todos os contidos da materia, 100% da materia (valor 10 puntos). Poderase exixir un mínimo en cada unha das partes que conformen o exame. Polo tanto, se o alumno non obtén o mínimo especificado en cada unha das partes a súa nota no acta será de suspenso. Parte deste exame poderase realizar en ordenador. O alumnado poderá optar entre avaliación continua a través das probas parciais (100% nota final), ou de maneira alternativa, avaliación global de toda a materia nos exames finais das convocatorias oficiais (100% nota final). Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. As diferenzas entre sistemas de avaliación e metodoloxías entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración e Dirección de Empresas na Universidade de Vigo, xustifícanse pola necesaria adaptación na medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición de iguais competencias ás diferentes organizacións docentes de cada centro, especialmente en cuanto ao tipo de grupos, e número medio de alumnado por grupo.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. Nembargantes, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderíanse realizar de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Suárez Suárez, Andrés-Santiago, **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, Pirámide, 2014

Menéndez Alonso, Eduardo J., **Problemas y prácticas sobre mercados financieros**, Díez de Santos, 2004

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide, 2001

Complementary Bibliography

Cuervo, Álvaro; Rodríguez, Luis; Calvo, Antonio; Parejo, José Antonio, **Manuel del Sistema Financiero Español. 26 edición**, Ariel, 2016

Jiménez Caballero, J.L. Pérez López, C. y De la Torre Gallegos, A, **Dirección financiera de la empresa. Teoría y práctica**, Pirámide, 2011

López Lubián, Francisco; García Estévez, Pablo, **Finanzas en el mundo corporativo. Un enfoque práctico.**, McGrawHill, 2005

Fernández Fernández, Loreto (coord.), **La práctica de finanzas de empresa**, Delta Publicaciones, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Valoración de activos/O04G020V01604

Mercados financeiros/O04G020V01909

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Decisións de investimento/O04G020V01402

Other comments

-Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concíbe flexible, en consecuencia, pode *requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

-As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para cada curso. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames

prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

-As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma FAITIC.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Non é preciso ningún tipo de modificación ou adaptación xa que o deseño metodolóxico desta materia adaptase a calquera modalidade de ensinanza.

Se fose preciso, as sesións de titorización poderanse realizar por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia,) ou telefónicamente, baixo a modalidade de concertación previa.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade semipresencial a actividade docente para aqueles alumnos que non poidan estar presentes na aula poderá ser seguida a través do Campus Remoto en horario síncrono.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade totalmente non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto en horario síncrono.

A plataforma de teledocencia Faitic usarase como apoio.

IDENTIFYING DATA				
Marketing Management II				
Subject	Marketing Management II			
Code	O04G020V01502			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	Spanish English			
Department				
Coordinator	Rodríguez Campo, María Lorena			
Lecturers	Pita Castelo, Jose Rodríguez Campo, María Lorena			
E-mail	lorenarcampo@uvigo.es			
Web				
General description	The subject Commercial Administration II has as aim continue with the development of the basic concepts of marketing seen in Commercial Administration I, in this case, focusing in the most operative part of marketing, in the decisions taking.			

Competencies	
Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG5	Oral and written communication skills.
CG9	Ability to work effectively within a team
CG13	Capacity for learning and independent work
CE14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations

Learning outcomes		
Learning outcomes	Competences	
To obtain knowledge and command of the tools of the programme of marketing of the company	CG1 CG5 CG13	
To Apply and set up commercial strategies of product, individually and in group	CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
To Apply and set up commercial strategies of price, individually and in group	CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
To Apply and set up commercial strategies of distribution, individually and in group	CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
To Apply and set up commercial strategies of communication, individually and in group	CG1 CG5 CG9 CG13	CE14

Contents	
Topic	
SUBJECT 1. Proposición of value of the company and the tangibilization in the marketing mix	1.1 The value in Marketing 1.2 Marketing mix
SUBJECT 2. The definition of the offer: product and political of prices	2.1 Product 2.2 Price
SUBJECT 3. Differentiation of political of the company in the bought: distribution and political communication	3.1 Distribution 3.2 Communication

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	30	30	60
Case studies	15	10	25
Presentation	1	1	2
Mentored work	5	15	20
Problem and/or exercise solving	2	41	43

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Explanation, by the lecturer, of the contents of the subject object of study, theoretical bases and guidelines of work, exercises or projects to develop by the student
Case studies	Analysis of a fact, problem or real event with the aim to know it, interpret, resolve, generate hypothesis, contrast data, think, complete knowledge, diagnose, etc., and penetrate in alternative procedures of solution.
Presentation	Presentation and exhibition by students in front of the lecturer and the group of students, of one chapter on the contents of the subject and/or of the result of one's work, a case, a project. It can be carried out individually or in group
Mentored work	The student, individually or in group, elaborates a document on a topic of the subject or prepares seminars, investigations, memories, summaries of readings, etc. Generally it comprises an autonomous activity that includes the research of information, reading and handling of bibliography.

Personalized assistance

Methodologies Description

Mentored work	Students have around 6 hours per week to be attended personally to solve doubts on the course. Also online support through email is provided. Not part of evaluation.
---------------	---

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Case studies	Study Cases	10	CG1 CG5 CG9	CE14
Presentation	Presentations in class	20	CG1 CG5 CG9	CE14
Mentored work	In SG	10	CG1 CG5 CG13	CE14
Problem and/or exercise solving	Multiple choice	60	CG1 CG5 CG13	CE14

Other comments on the Evaluation

To surpass the subject requires satisfy two conditions:

(1) Obtain a minimum punctuation of 5 points in the group of the proofs to evaluate and

(2) Surpass each one of the parts. The students that does not surpass the practical part in the continuous evaluation and/or decides to opt for following the no continuous evaluation, will have to pass this part through a practical examination in the official announcements. The punctuation obtained by the participation, as well as the realization and the delivery of all those tasks that has established the professor (cases, exercises, supposed, exhibitions, memories, etc), keeps in the announcements of June and Julio of the academic course in force, but does not save for successive courses.

The dates and programs of the proofs of the evaluation of the different announcements is the specified in the calendar of proofs of the evaluation approved by the Board of Centre for the course 2020-21.

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Principios de Marketing**, 2008,

Kotler, P.; Armstrong, G., **Fundamentos de Marketing**, 2008,

Kotler, et al., **Principles of Marketing**, 2013,

Gonzalez Vazquez, E.; López Miguens, M.J.; y Otero Neira, C., **Manual Practico de Marketing**, 2014,

---

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Marketing Management I/O04G020V01403

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF The METHODOLOGIES ===

- * teaching Methodologies that keep: all.
- * Teaching methodologies that modify: none.
- * Mechanism no presential of attention to the students: road Remote Campus of the Uvigo.
- * Modifications (proceed) of the contained to impart: no.
- * Additional bibliography to facilitate to car-learning: chapter of books and articles.
- * Other modifications: no.

=== ADAPTATION OF The EVALUATION ===

- * Proofs already realized: same weight.
- * Pending proofs that keep: same weight.
- * Proofs that modify

[Debate 1] = [Defence Case 2]

[Debate 2] = [Defence Case 3]

IDENTIFYING DATA**Strategic management**

Subject	Strategic management			
Code	O04G020V01503			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish English			
Department				
Coordinator	Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Lecturers	Carlos Villamarín, Pablo de Rodríguez de la Fuente, Marta Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
E-mail	drtoubes@uvigo.es			
Web				
General description	The main objective of the Strategic Management is the description of the strategic process in companies through the analysis, design and strategic implementation. It will enable students to identify and analyze the relevant factors in order to establish strategies in companies and institutions that allow them to be competitive in the market. The student must be able to design an appropriate strategic plan to respond to environmental challenges and meet business objectives. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Competencies

Code	
CB1	Students need to show they have acquired and understood the knowledge in a field of study underpinned by general secondary education and which is usually at a level which-while drawing on advanced text books-also includes certain aspects that imply being familiar with the cutting edge of this field of study.
CB2	Students need to be able to apply the knowledge acquired to their work or vocation in a professional manner, and should have the skills normally demonstrated through the ability to develop and defends points of view and to solve problems related to their field of study.
CB3	Students should be able to collect and interpret relevant data (usually within their field of study) in order to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.
CB5	Students should have developed the necessary learning skills in order to continue studying with a high level of autonomy.
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
CG5	Oral and written communication skills.
CG6	Communication skills through the Internet, as well the ability to use multimedia tools for remote communication
CG8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
CG9	Ability to work effectively within a team
CG10	Issue assessment reports on specific situations regarding companies and markets
CG11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE2	Acquire and understand knowledge regarding: Economic institutions as a result and the application of theoretical or formal representations of how the economy works
CE3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
CE4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
CE5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
CE11	Make strategic decisions using different types of business models
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems

CE13 Mobility and adaptability to different contexts and situations

CT1 Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community

CT2 Capacity for leadership, including empathy with others

CT3 Responsibility and the capacity to take on commitments

CT4 Ethical commitment in work

CT5 Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences			
Formulate the suitable competitive strategies to meet the challenges of the environment within a company and taking into account corporate social responsibility	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8	CE1 CE3 CE4 CE11 CE13	CT1 CT2 CT4 CT5
Describe the development strategies of the company and the methods employed	CB2 CB3	CG1 CG5 CG6 CG13 CG14	CE1 CE2 CE3 CE5 CE11	
Integrate the different approaches of the theory and the different visions of a work team on the conducting of a common project	CB1	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13	CE1 CE3 CE4 CE5 CE13	CT1 CT2 CT3
New	CB2 CB5	CG5 CG8 CG9 CG10 CG11	CE1 CE11 CE12	CT1 CT5

Contents

Topic	
1. Fundamentals of Strategic Management	1. Basic concepts of the Strategic Management 2. The creation of value 3. The corporate social responsibility 4. Mission and company objectives
2. The general environment of the company	1. Analysis of the general environment 2. Techniques for analyzing the general environment
3. Specific environment of the company	1. The competitive environment 2. The five forces model 3. Strategic groups
4. The internal analysis of the company	1. Diagnostic techniques 2. Analysis of resources and capacities
5. Competitive advantages and strategies	1. Basic competitive advantages 2. Creating a competitive advantage 3. Sustaining a competitive advantage
6. Strategy development: Directions and methods of development	1. Expansion strategy 2. Diversification strategy 3. Methods of development
7. Evaluation and implementation of strategies	1. Evaluation and organisational change 2. Organisational culture

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	18	25.2	43.2
Case studies	19.5	27.3	46.8
Project based learning	9	27	36
Objective questions exam	2	8	10
Case studies	1	3	4
Essay	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Demonstration by the professor of the contents of the subject, theoretical concepts, cases of analysis, etc.
Case studies	Presentation of real cases for analysis and discussion in class. Class attendance will be required for ongoing assessment.
Project based learning	Public presentations of the work carried out and cases analysed. The student will be evaluated regarding their capacity for analysis and synthesis, oral communication or argumentation and justification of the decisions taken. Class attendance will be required for ongoing assessment.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Time reserved to guide, attend and solve doubts of the students during his process of learning. The tutorials can be carried out by telematic means (e-mail, virtual office, videoconference) under the modality of prior arrangement
Case studies	Time reserved to guide, supervise, attend and solve doubts of the students during the realization of the activities proposed. The tutorials can be carried out by telematic means (e-mail, virtual office, videoconference) under the modality of prior arrangement
Project based learning	Time reserved to guide, supervise, attend and solve doubts of the students during the realization of the activities proposed. The tutorials can be carried out by telematic means (e-mail, virtual office, videoconference) under the modality of prior arrangement

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Objective questions exam	Tests that evaluate the knowledge including closed questions with different answer alternatives (true / false, multiple choice, pairings of elements ...). Students select a response from a limited number of possibilities	40	CG1 CG5 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE12	CT1
Case studies	The student must analyze real cases for the purpose of knowing, interpreting, solving, generating hypotheses, contrasting data, reflecting, completing knowledge, diagnose and train in alternative solution procedures.	40	CG1 CG2 CG9 CG10 CG14	CE11 CE12 CE13	
Essay	Project elaborated on a topic and must be written following established norms.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG14	CE11 CE12 CE13	CT2 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

The evaluation will be continuous during the semester.

In order to pass the subject, the student must reach a minimum of 3.5 in each part evaluated. If the subject is not passed for not reaching the minimum in any of the evaluated parts but the total score is higher than 5 (out of 10), the grade included in the grade report will be 4.5 (out of 10).

Throughout the course, the works and projects delivered on time through the Fatic platform will be qualified, as well as the presentations of the projects. Both this work and the final exam can be done virtually if exceptional circumstances make it advisable. The examination may be taken orally or in writing. Any contribution made by students, both in face-to-face and virtual sessions, may be additionally valued.

The parts of the subject passed by the student in the continuous evaluation will be valid in the calls of each academic year.

Students who do not follow the continuous assessment: they must pass the exam (5 out of 10) of the whole subject in the call for official exams. The minimum mark in each of the parts of the examination (theory and practice) to be able to compensate and pass the subject will be 3.5 out of 10. The theoretical part will consist of an examination of objective questions and the practical part in the resolution of cases and practical questions. Through this examination, which will be done virtually if necessary, all the competences in the subject will be evaluated.

The dates and schedules of the final evaluation and exams are specified in the calendar of exams approved by the Centre

Board for the present academic course. In case of conflict between test dates will prevail the dates indicated on the website of the FCETOU.

The details and specifications of this educational guide will be published on the virtual platform of the subject in Faitic.

Sources of information

Basic Bibliography

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, **La dirección estratégica en la empresa. Teoría y aplicaciones**, 5ª, Civitas, 2015

Johnson, G.; Whittington, R. et. al., **Exploring Strategy: Text and Cases**, 11th, Pearson Education, 2017

Complementary Bibliography

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, **Fundamentals of Strategic management**, 1st, Civitas, 2013

Johnson, G., Scholes, K. y Whittington, R., **Fundamentos de Estrategia**, 1ª, Pearson Educación, 2010

Grant, Robert, **Dirección Estratégica. Conceptos, técnicas y aplicaciones**, 1ª, Civitas-Thomson Reuters, 2014

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

International strategic management/O04G020V01603

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Business: Business management/O04G020V01203

Marketing Management I/O04G020V01403

Operations management/O04G020V01302

Human Resources management/O04G020V01303

Other comments

This guide aims to anticipate the learning path of the student, and is conceived in a flexible manner. Therefore, it may require adjustments during the course, according to the dynamics of the class or any situations which may arise.

Similarly, it will contribute information and specific guidelines necessary throughout the learning process. The ordinary communication will be done through Faitic

---

Contingency plan

Description

In the case of teaching in a non-attendance mode, the teaching activity will be carried out by means of the Remote Campus and the use of the Faitic platform, without prejudice to other measures that may be adopted to guarantee the accessibility of the students to the teaching content.

In the case of non-attendance, the work and projects will continue to be delivered, both in the Case Study (laboratory classes corresponding to the GM) and in the Work (classes corresponding to the GP). The evaluation will be carried out with the timely delivery of these works and projects. Also in the case of non-attendance the examination of objective questions will be done virtually, the coordinator will give the necessary guidelines. The examination may be taken orally or in writing.

Tutoring sessions may be conducted by virtual means (e-mail, virtual office, videoconference, etc.) under the modality of prior consultation.

It is recommended to attend the sessions of virtual classes scheduled by the teachers of the subject and consult in tutorials the doubts that arise, for which it is necessary to contact by email with corresponding teacher. It is also highly recommended that students who have connectivity problems communicate this to the subject coordinator.

IDENTIFYING DATA**Réxime fiscal da empresa I**

Subject	Réxime fiscal da empresa I			
Code	004G020V01504			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Lago Peñas, Santiago Vaquero García, Alberto			
Lecturers	Lago Peñas, Santiago Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Serra Tomás, Catalina Vaquero García, Alberto			
E-mail	vaquero@uvigo.es slagop@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	RFE I é unha asignatura que ten como obxectivo introducir ós alumnos no campo da fiscalidade aplicada. En particular, desenvólvense dous dos impostos máis importantes: o IRPF e o Imposto de Sociedades.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias	CG9 CG13	CT1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso	CG1 CG5 CG10	CE8

Contidos

Topic	
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Parte II: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas. Tema 3: Introducción ó IRPF	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rentas suxeitas e exentas, período impositivo.
Tema 4: Rendas das Persoas Físicas	Rendimentos do Traballo, Rendimentos do Capital, Gañancias e Perdas Patrimoniais
Tema 5: Rendas de Empresarios e Profesionais individuais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rentas. Mínimo Persoal e Familiar. Cuota Integra e Deduccions.
Parte III: O Imposto sobre Sociedades. Tema 7: Introducción ó IS.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte, Resultado Contable e Base Imponible. Período impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.

Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais
Tema 9: Liquidación do IS	Proceso liquidatorio. Cuota Integra. Deduccións

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	0.5	0	0.5
Lección maxistral	22	22	44
Estudo de casos	17.5	17	34.5
Prácticas con apoio das TIC	25	5	30
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	30	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións mais relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aulas-seminario.
Prácticas con apoio das TIC	As sesións prácticas en aula informática faránse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Tema.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	Realizaranse supostos prácticos sobre os contidos da materia co obxecto de analizar a casuística fiscal
Prácticas con apoio das TIC	Durante as prácticas de laboratorio e informáticas, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Estudo de casos	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.	10	CG1 CG9	CE8	CT1
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Avaliaráse e puntuarase a resolución dos casos propostos despois de cada sesión maxistral. Este apartado de traballo persoal puntuarase sobre un máximo global de 2 puntos.	20	CG10	CE8	

Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao remate das sesións presenciais, proporáse un caso que o alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa ó IRPF puntuarase cun máximo de 4 puntos e a relativa ó IS cun máximo de 3 puntos	70	CG10 CG13	CE8
---------------------------------------	---	----	--------------	-----

Other comments on the Evaluation

Convocatoria ordinaria

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno. Para superar a asignatura por avaliación continua deben cumprirse dúas condicións :

1. Acadar alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba IRPF, proba IS).
2. Obter alomenos 5 puntos na suma das dúas metodoloxías de avaliación propostas (probas test e probas IRPF e IS).

A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas suporá que o alumno deixa de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado se non acada alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba IRPF, proba IS). A nota final por avaliación continua será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento.

Aqueles alumnos que non teñan superado a materia por avaliación continua ou non queiran optar por esta vía terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota, e a calificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Convocatoria extraordinaria

A convocatoria extraordinaria consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BOE, **Normativa do IRPF**, 2020

BOE, **Normativa do Imposto de Sociedades**, 2020

AEAT, **Manual práctico do IRPF**, 2020

AEAT, **Manual práctico do Imposto de Sociedades**, 2020

Centro de Estudios Financieros, **Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas. Casos Prácticos**, 2020

Centro de Estudios Financieros, **Impuesto sobre Sociedades. Casos prácticos**, 2020

Moreno Moreno, Mª Carmen e Paredes Gómez, Raquel, **Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios resueltos**, Civitas, 2020

Albi Ibáñez, Emilio, **Sistema Fiscal Español. Volumen 1**, Ariel, 2020

Complementary Bibliography

Díaz Arias, José Manuel, **Ley comentada del Impuesto sobre Sociedades. Concordada, jurisprudencia, consultas tributarias y doctrina**, Deusto, 2020

Pla Vall, Ángeles e Salvador Cifre, Concha, **Impuesto sobre Sociedades. Régimen General y empresas de reducida dimensión**, Tirant lo Blanch, 2020

Francis Lebrebve, **Memento fiscal**, Francis Lefebvre, 2020

Agencia Tritutaria, **Página web**,

Instituto de Estudios Fiscales, **Página web**,

Instituto Nacional de Estadística, **Página web**,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

En caso de circunstancias excepcionais e segundo a instrución da Vicerreitoría de Ordenación Académica e Profesorado 3/2020, sobre a elaboración das guías docentes para o curso 2020/21 no caso de impartición das materias en modalidade non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto utilizando a plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

O sistema de avaliación será a través de Campus Remoto e Faitic, coa debida adaptación a estas plataformas

IDENTIFYING DATA				
Organizational theory				
Subject	Organizational theory			
Code	O04G020V01505			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish			
Department				
Coordinator	Rivo López, Elena			
Lecturers	Rivo López, Elena Sánchez Sello, Francisco Javier			
E-mail	rivo@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
General description	The objective of this subject is to know how organizations work, make decisions, develop strategies, structure themselves for the achievement of objectives, as well as the power relations that surround and permeate organizations and the way in which societies interact with their organizations. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Competencies	
Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
CG5	Oral and written communication skills.
CG9	Ability to work effectively within a team
CG12	The student should have developed those learning skills necessary for undertaking further studies with a high degree of autonomy
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
CE5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
CE6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
CT2	Capacity for leadership, including empathy with others
CT3	Responsibility and the capacity to take on commitments

Learning outcomes		Competences		
(*)Aplicar los procedimientos de análisis y conocimientos adquiridos a la resolución de problemas/cuestiones concretas, tanto a nivel estratégico como operativo, en el ámbito de las distintas áreas funcionales de la empresa.	CG9 CG12 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6	CT2 CT3	
(*)Tener capacidad para buscar, identificar, filtrar y analizar datos relevantes que pueden afectar a las distintas funciones de la empresa para interpretar su importancia en términos de defender o criticar distintas posturas, o medidas de actuación alternativas. tras una correcta valoración de ventajas e inconvenientes.	CG1 CG2 CG4 CG14		CT2 CT3	
(*)Demostrar una actitud proactiva y tener capacidad de expresarse correctamente para transmitir ideas y/o comunicar de forma educada, comprensible y razonada su interpretación, u opinión, sobre determinadas cuestiones relacionadas con distintos aspectos de la gestión empresarial.	CG1 CG2 CG4 CG5 CG14		CT2	
New	CG1 CG2	CE1 CE3 CE5	CT2	

Contents

Topic

(*)CAPÍTULO I: FUNDAMENTOS DE TEORÍA DE LA ORGANIZACIÓN (*)
(*)CAPÍTULO II: EL CONTEXTO DE LAS ORGANIZACIONES (*)
(*)CAPÍTULO III: ARQUITECTURA ORGANIZATIVA (*)
(*)CAPÍTULO IV: COMPORTAMIENTO ORGANIZACIONAL Y PROCESOS ORGANIZATIVOS (*)
(*)CAPÍTULO V: DEDARROLLO ORGANIZACIONAL (*)

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	28	23	51
Problem solving	15	15	30
Presentation	2	4	6
Seminars	2.5	5	7.5
Problem and/or exercise solving	2	31	33
Essay	0.5	17	17.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Problem solving	(*)Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumno tanto de maneira individual como en grupo baixo a proposta, orientación e supervisión do profesor.
Presentation	(*)Presentación e exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Traballarse en grupo.
Seminars	(*)Titorías en grupo reducido. Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Problem solving	Test subject to continuous evaluation. It consists in the resolution, individually or in groups, of questions raised, guided and supervised by the professor on the subject. The participation of the student and their ability to integrate the concepts developed in class will be evaluated.	20	CG1 CG12 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE6
Presentation	Oral presentation by students of a specific topic or a work (previous written presentation).	15	CG1 CG2 CG4 CG5 CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CT2 CT3
Problem and/or exercise solving	Test to evaluate the knowledge acquired by the student on the subject. The answer must be brief. The ability to understand, the relationship between concepts and application to different situations and contingencies will be taken into account by the student.	50	CG1 CG2 CG12 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE6 CT3

Essay	Realization by the student of a written work on a specific topic. Their ability to apply the concepts assimilated in lectures to situations in a real or similar context will be evaluated.	15	CG1 CG2 CG4 CG5	CE1 CE3 CE5 CE6	CT2 CT3
-------	---	----	--------------------------	--------------------------	------------

---

Other comments on the Evaluation

The description of this guide is intended for face-to-face mode. The mark obtained by the student in the classroom will be valid for the calls to which the enrollment of each academic year entitles.

* The concretion of the activities to carry out will depend to a great extent on the number of students, means to work in group, etc.

The dates and times of the evaluation tests of the different calls are those specified in the calendar of evaluation tests approved by the Board of the Center for the 2019-20 academic year.

In the event of conflict or disparity between the dates of the exams, those indicated on the FCETOU website will prevail.

Sources of information

Basic Bibliography

Argyris, C., **On organizational learning**, 1994,

Hodge, B.J., et al, **Teoría de la organización, un enfoque estratégico**, 1998,

Hodge, B. J., & Anthony, W. P., **Organization Theory: A Strategic Approach**, 1992,

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Basics of management/O04G020V01102

Business: Business management/O04G020V01203

Other comments

This teaching guide anticipates the lines of action that must be carried out with the student in the subject and is conceived in a flexible way. Consequently, it may require readjustments throughout the academic year promoted by the dynamics of the class and the group of real recipients or by the relevance of the situations that may arise. Likewise, students will be provided with the information and specific guidelines that are necessary at each moment of the training process.

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

* Teaching methodologies maintained

* Teaching methodologies modified

* Non-attendance mechanisms for student attention (tutoring)

* Modifications (if applicable) of the contents

* Additional bibliography to facilitate self-learning

* Other modifications

=== ADAPTATION OF THE TESTS ===

* Tests already carried out

Test XX: [Previous Weight 00%] [Proposed Weight 00%]

...

* Pending tests that are maintained

Test XX: [Previous Weight 00%] [Proposed Weight 00%]

...

* Tests that are modified

[Previous test] => [New test]

* New tests

* Additional Information

IDENTIFYING DATA**Análise contable**

Subject	Análise contable			
Code	004G020V01601			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	García Llorens, Luís Vicente			
Lecturers	García Llorens, Luís Vicente Sánchez Fernández, Patricio			
E-mail	llorens@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Análise da información financeira das sociedades mercantís a través das suas contas anuais			

Competencias

Code	
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Nova	CG2	CE4	CT1
	CG3	CE6	CT3
	CG4		CT4
	CG5		CT5

Contidos

Topic	
1. El Análisis Financiero	1. El Análisis Financiero Introducción La Información Económico-Financiera Fundamentos Objetivos
2. Los Estados Financieros	2. Los Estados Financieros Balance Resultados Estado de Cambios en el Patrimonio Estado de Flujos de Tesorería Memoria
3. Consolidación de Estados Financieros	3. Consolidación de Estados Financieros Introducción El Control Societario Los Procedimientos de Consolidación
4. La Opinión de Auditoría	4. La Opinión de Auditoría Introducción Las Normas de Auditoría El Informe de Auditoría

5. El Análisis Económico-Financiero

5. El Análisis Económico-Financiero

Introducción
Instrumentos y Técnicas del Análisis
Detección de Prácticas de Distorsión de la Información Financiera
Cálculo y Evaluación de la Rentabilidad
Cálculo y Evaluación del Riesgo
Predicción de la Insolvencia Empresarial y la Calificación de Títulos
La Calificación de Títulos

6. Los Mercados de Capitales: Información,

Gobierno y Responsabilidad Corporativa
Introducción
La Eficiencia de los Mercados Financieros
La incidencia de la información financiera en los Mercados Financieros
El Gobierno Corporativo
La Responsabilidad Corporativa

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	45	87	132
Resolución de problemas	22.5	45	67.5
Seminario	25.5	0	25.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición no aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente puesto a disposición dos alumnos en plataforma y bibliografía indicada.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios prácticos en grupo de laboratorio reducido como complemento da explicación teórica dos contidos da materia. Resolución conxunta cos alumnos y atención personalizada do docente. Resolución de dúbidas aos alumnos e consideración, cando cumpra, de ferramentas informáticas.
Seminario	Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e tutorías personalizadas. Comprobación de avances co docente.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral Explicación na aula dos contidos teóricos da materia, que se amplian na atención personalizada das tutorías e nas mesas sesións maxistrais, fomentando a participación dos alumnos.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas	Probas de resposta corta tipo test explicando a resposta de desenvolvemento. Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuatrimestre, sobre a adquisición de competencias da materia.	70	CG2	CE6	CT4 CT5
Seminario	Evidencias de aprendizaxe a través dun conxunto de actividades propostas ao alumno para consolidar o seu proceso de aprendizaxe durante o curso académico e avaliadas en grupo reducido con carácter voluntario. Avaliación de habilidades de traballo en grupo e adaptación a contornas de traballo con especial énfasis no comportamento social. Resolución de cuestionarios e traballo de comprensión e aplicación dos contidos da materia	30	CG3 CG4 CG5		CT1 CT3

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACION PARA ASISTENTES. 1º EDICIÓN DE ACTAS

Os alumnos que sigan a avaliación continua deberán realizar obrigatoriamente así seguintes probas:

1.- Nos GM un suposto de análise económico, financeiro e patrimonial dunha empresa do IBEX. Dito suposto será valorado nas diferentes sesións do GM, según o seguimento continuado valorando o avance na realización de análise, e poderá

realizarse de forma individual ou en grupo. O final deberá entregarse o traballo e a súa exposición, según os criterios indicados. Poderá utilizarse calquera programa informático (Power Point, Word, etc), para a presentación e exposición de traballo. A valoración do devandito suposto será como máximo do 30% da nota final.

2.- Exámen final da materia, que consistirá en 20 cuestións tipo test, e que tendrá una valoración máxima do 70% da nota final.

O alumno deberá alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas así como un coñecemento das técnicas de análise.

CRITERIOS DE AVALIACION PARA NON ASISTENTES. 1º EDICIÓN DE ACTAS

Se o alumno non seguiu a avaliación continua será cualificado coa nota que sacase no exame. É necesario sacar un 5 sobre 10 puntos para superar a materia.

O alumno deberá alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas así como un coñecemento das técnicas de análise.

Competencias evaluadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe evaluados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

CRITERIOS DE AVALIACION. 2º EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

Os estudantes de avaliación continua que se presentan en xullo se valorarán según os mesmos criterios que na 1ª edición de actas.

Os alumnos de fin de carreira examínaráselle da totalidade da materia. É necesario sacar un 5 sobre 10 puntos para superar a materia

O alumno deberá alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas así como un coñecemento das técnicas de análise.

Competencias evaluadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe evaluados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Crespo Miguel Angel, **Información Financiera y análisis de estados financieros**, 3ª Edición,

Bergevin, P, **Financial Statement Analysis**,

Rees, B, **Financial Analysis**,

Resvine, Collins and Johnson, **Financial Reporting and Analysis**, 3ª Edición,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Planificación financeira/O04G020V01702

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Contabilidade de custos/O04G020V01602

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Other comments

Para cursar esta materia é preciso ter coñecementos avanzados de contabilidade, que se adquiren nas materias de contabilidade financeira, polo que é conveniente cursar e ter superado previamente as materias anteriormente indicadas.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Resolución de problemas e seminario. A parte fundamental da asignatura, e a realización do análise económico, financeiro a patrimonial dunha empresa do IBEX.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Lección maxistral, que se substitue pola subida a FAITIC dos temas da materia e a creación de Foros en FAITIC de cada parte da materia, pra resolver as dúbidas e consultas dos alumnos/as

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Sustitúese as tutorías presenciales polo correo electrónico e os Foros de dúbidas da parte teórica e do traballo IBEX

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Os contidos son os mesmos tanto na actividade presencial como no caso de continxencias.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía e a mesa que a indicada na guía docente, tanto pra parte presencial como no caso de continxencias

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Os criterios de avaliación permanecen inalterables, nos porcentaxes. EN caso de aplicar o plan de continxencias, o traballo IBEX enviarase via email, e se eliminará a exposición oral do mesmo, e o exame se realizará a través de FAITIC, con mesmos criterios de valoración que si fose o examen presencial

Resolución caso práctico traballo IBEX: Peso anterior 30%; Peso Proposto 30%

Exámen: Peso anterior: 70%; Peso proposto: 70%

* Probas pendentes que se manteñen

Non procede

* Probas que se modifican

Non procede

* Novas probas

Non se realizarán novas probas no caso de continxencias

IDENTIFYING DATA**Cost accounting**

Subject	Cost accounting			
Code	004G020V01602			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	9	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	González Sánchez, María Beatriz			
Lecturers	González Sánchez, María Beatriz Graña Álvarez, Roberto López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
E-mail	bgonzale@uvigo.es			
Web				
General description	The basic aim of this subject is the treatment of information for stock valuation, planning and control activities of organisations and accounting information for the process of decision-making. The subject is aimed basically at industrial companies, from an internal approach, and analysis of the productive process of the company.			

Competencies

Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
CG5	Oral and written communication skills.
CG6	Communication skills through the Internet, as well the ability to use multimedia tools for remote communication
CG8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
CE5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
CE6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
CE7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
CE8	Apply the knowledge acquired to future professional situations and develop competences related to posing and defending arguments
CE9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
CE10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
CE11	Make strategic decisions using different types of business models
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
CE13	Mobility and adaptability to different contexts and situations
CE14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations
CE15	Have the ability to gather and interpret relevant data in order to make judgements that include a reflection on relevant social, scientific or ethical issues
CE16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Identify the characteristics of the internal and external fields of the company.	CG1 CG2 CG8	CE1 CE3 CE5 CE6 CE10 CE13 CE14 CE15 CE16
Identify the information users and their particular needs.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8	CE1 CE3 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16
Apply cost accounting models based on the current business to be analysed.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE12 CE13 CE14
Apply budgetary techniques for the planning activity of the company	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16
Build a system of information for decision-making.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16

Contents

Topic	
1. Introduction to cost. Basic concepts	-
2. The behaviour of costs	-
3. The Costs of Materials	-
4. Labour costs	-
5. Overheads	-
6. Opportunity costs of financial resources. Period - costs	-
7. Joint and by-product costing	-

8. Costs by orders of work or request	-
9. Process costing	-
10. Activity-based costing (ABC)	-
11. Direct Costing	-
12. Forecasted costs. Budgets and standards	-
13. Decision-making	-

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	37	60	97
Problem solving	38	66	104
Problem and/or exercise solving	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Lecturing in the classroom by the teacher, of the most relevant contents and of those with the greatest conceptual difficulty.
Problem solving	Proposal of theoretical and practical exercises to be resolved by the student

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	Proposal of theoretical and practical exercises to be resolved by the student

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lecturing	Evidence of theoretical learning through the realisation of activities in the classroom.	20	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16
Problem solving	Evidence of practical learning through answering of the questions proposed student during the course, to consolidate the process of learning about a topic.	40	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16

Problem and/or exercise solving	A written at the end of the term, where students demonstrate their ability to apply the knowledge + practical skills gained to new situations	40	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16
---------------------------------	---	----	--	---

Other comments on the Evaluation

The description of this syllabus was developed for the on-campus modality.

The concretion of the activities to implement will depend to a large extent on the number of students in each group. This guide is subject to modifications along the course if necessary.

The dates and schedules of the exams of evaluation were approved by Board of Faculty and are available on the website of the Faculty

Inappropriate behavior, harmful and contrary to the coexistence and its correction can result in penalties.

Sources of information

Basic Bibliography

DRURY, COLIN, **Management and Cost Accounting**, 9th, International Thomson Business Press, 2015

HORNGREN, CH.; FOSTER, G.; DATAR, S., **Cost Accounting: a managerial emphasis**, 15th, Pearson, 2015

AECA, **Principios de Contabilidad de Gestión**, Varios

Complementary Bibliography

RIPOLL, V. y otros, **Casos prácticos resueltos de Contabilidad de Costes**, Profit, 2011

Mallo, C.; Kaplan, R.; Meljem, S; Giménez, C., **Contabilidad de Costos y Estratégica de Gestión**,

Fullana Belda, C.; Paredes Ortega, J.L., **Manual de Contabilidad de costes**,

Azparren Pérez, M.R., **Manual de contabilidad de costes**,

Alvarez-Dardet Espejo, M.C.; Gutiérrez Alonso, F., **Contabilidad de gestión. Cálculo de costes**,

Blanco Dopico, M. I., **Contabilidad de Costes. Análisis y Control**,

Mallo, C.; Rocafort, A., **Contabilidad de Dirección para la toma de decisiones. Contabilidad de gestión y de costes**,

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Auditing/O04G020V01901

Subjects that it is recommended to have taken before

Financial accounting 2/O04G020V01401

Business: Financial Accounting I/O04G020V01301

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

* Teaching methodologies maintained

* Teaching methodologies modified

* Non-attendance mechanisms for student attention (tutoring)

- * Modifications (if applicable) of the contents
- * Additional bibliography to facilitate self-learning
- * Other modifications

=== ADAPTATION OF THE TESTS ===

- * Tests already carried out
- Test XX: [Previous Weight 00%] [Proposed Weight 00%]

...

- * Pending tests that are maintained
- Test XX: [Previous Weight 00%] [Proposed Weight 00%]

...

- * Tests that are modified
- [Previous test] => [New test]

- * New tests

- * Additional Information
-

IDENTIFYING DATA**Dirección estratéxica internacional**

Subject	Dirección estratéxica internacional			
Code	O04G020V01603			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Carlos Villamarín, Pablo de			
Lecturers	Carlos Villamarín, Pablo de Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
E-mail	pdecarlo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
General description	O proceso acelerado de globalización do sistema económico mundial está a orixinar importantes consecuencias para a actividade das empresas, que vense obrigadas, cada vez máis, a actuar nos mercados internacionais. Por iso, é preciso estudar e coñecer os factores que conducen á globalización dos negocios e, sobre todo, as estratexias máis adecuadas para facer fronte a esta nova realidade. Entender e elixir a estratexia de entrada nos mercados exteriores, coñecer a localización das actividades da cadea de valor, comprender as estratexias de comercialización dos produtos ou servizos e analizar a xestión da distancia cultural entre países, son algúns dos obxectivos desta materia.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Interpretar as principais teorías do comercio internacional, desde as paradigmas clásicos ata os enfoques que tratan de explicar os fluxos do comercio internacional a partir das actividades que realizan as empresas.	CG1 CG13	CE5	CT1 CT5
Distinguir as principais causas da aceleración internacionalizadora das empresas iniciada no século XX.	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5	CT1 CT5

Identificar algunhas da estrutura organizativas máis frecuentes no terreo dos negocios internacionais.	CG1 CG13	CE3	CT1 CT5
Distinguir os factores relevantes que afectan á estratexia competitiva das empresas nos mercados internacionais.	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5 CE11	CT1 CT5
Avaliar as distintas alternativas de entrada nos mercados exteriores: exportacións, acordos de cooperación e investimento directo.	CG1 CG10	CE5 CE11	CT1 CT5
Sintetizar as peculiaridades específicas a ter en conta na dirección estratéxica dunha empresa multinacional.	CG1 CG10 CG13	CE1 CE3 CE5	CT1 CT5
Demostrar o manexo dos conceptos teóricos adecuados para resolver e interpretar determinados problemas relacionados coa dirección de empresas internacionalizadas.	CG1 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE11 CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Topic

TEMA 1:TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL

TEMA 2: XENÉISIS DA ACELERACIÓN INTERNACIONAL

TEMA 3: O PROCESO BÁSICO DE INTERNACIONALIZACIÓN

TEMA 4: O PROCESO DE EXPORTACIÓN

TEMA 5: EXPORTACIÓN:PRODUCTIVIDADE EMPRESARIAL VESUS PRODUCTIVIDADE NACIONAL

TEMA 6: SUBCONTRATACIÓN

TEMA 7: ALIANZAS ESTRATÉXICAS

TEMA 8: ESTRATEXIAS BÁSICAS DE MULTINACIONALIZACIÓN

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Flipped Learning	20	0	20
Estudo de casos	22.5	15	37.5
Traballo tutelado	4	15	19
Exame de preguntas obxectivas	1.5	50	51.5
Presentación	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fora da aula, e coa presenza do docente se facilitará e potenciará outros procesos de adquisición e practica de coñecementos.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Realizarase durante as clases dos grupos medianos.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Realizarase durante as clases dos grupos pequenos.

Atención personalizada

Methodologies Description

Flipped Learning	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos aspectos teóricos explicados na aula. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e en horario de titorías). Tamén poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual, videoconferencia, ...), baixo a modalidade de concertación previa.
Traballo tutelado	Atención das consultas do alumnado relacionadas co traballo a realizar nos grupos pequenos. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e en horario de titorías). Tamén poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual, videoconferencia, ...), baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo de casos	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos casos a resolver nos grupos medianos. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e en horario de titorías). Tamén poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual, videoconferencia, ...), baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Estudo de casos	Entregas dos casos estudados e resoltos nas sesións dos grupos medianos.	40	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG14	CE5 CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test dos contidos desenvolvidos mediante Flipped Learning nas sesións teóricas.	40	CG1 CG2 CG10 CG13	CE1 CE3 CE5 CE11	CT1 CT5
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os seus compañeiros dos resultados do traballo tutelado.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14	CE11 CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

Primeira oportunidade: o conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua na primeira oportunidade. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada proba para poder compensala e superar a materia.

Poderá valorarse adicionalmente calquera contribución realizada polos alumnos nas sesións presenciais.

Considerarase que todo alumno que realice polo menos unha das probas programadas optou pola avaliación continua, non podendo renunciar á mesma.

O alumno que non siga o procedemento de avaliación continua deberá realizar un exame final, con parte teórica e parte práctica, que suporá o 100% da nota. A parte teórica consistirá nun exame de preguntas obxectivas (tipo test) e a parte práctica na resolución de casos e/ou preguntas prácticas. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada parte para poder compensala e superar a materia. Mediante este exame, avaliaranse todas as competencias da materia.

Segunda oportunidade: os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade, teñen dúas opcións:

- Realizar un exame con parte teórica e parte práctica, que suporá o 100% da nota. A parte teórica consistirá nun exame de preguntas obxectivas (tipo test) e a parte práctica na resolución de casos e/ou preguntas prácticas. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada parte para poder compensala e superar a materia. Mediante este exame, avaliaranse todas as competencias da materia.

- Conservar a nota obtida na Presentación (20%) e no Estudo de casos (40%), sempre que sexan superiores a 3.5 (sobre 10), e realizar únicamente o Exame de preguntas obxectivas (40%). É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) nesta proba para poder compensala e superar a materia.

Se en calquera das dúas oportunidades non se aproba a materia por non alcanzar o mínimo nalgunha proba ou parte, pero a puntuación total é superior a 5 (sobre 10), a cualificación en actas será 4.5 (sobre 10).

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. En caso de disparidade ou conflito entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

As diferenzas no método de avaliación que utilizan os centros da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo e a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo de Ourense obedecen á necesaria adaptación dos idénticos resultados de aprendizaxe propostos e competencias á diferente organización de clases docentes empregada por ambos os centros.

IMPORTANTE: É obrigación dos alumnos coñecer e seguir as instrucións relativas as distintas probas de avaliación, tanto as contidas na Guía docente ou calqueira outro documento de organización da materia que o profesor poña a súa disposición, como as que se lle fagan chegar puntualmente a través das canles habituais (correo electrónico e/ou Faitic).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Guisado Tato, M., **Internacionalización de la empresa: estrategias de entrada en los mercados extranjeros**, Pirámide, D.L, 2002

Guisado Tato, M., **Estrategias de multinacionalización y políticas de empresa**, Pirámide, D.L, 2003

Complementary Bibliography

Griffin, R.W., Pustay, M.W., **International business : a managerial perspective**, 8ª edición, Pearson, 2015

Fatehi, K., Choi, J., **International Business Management : Succeeding in a Culturally Diverse World**, 2ª edición, Springer International Publishing, 2019

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá aos alumnos da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade dos alumnos consultar os materiais dispoñibles na plataforma de teledocencia (Faitic) (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Se, debido á situación excepcional, non se pode impartir a docencia dun modo presencial, impartirase de forma virtual mediante Campus Remoto co reforzo, se é necesario, da plataforma de teledocencia Faitic, garantindo sempre a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes. Manteranse as metodoloxías docentes previstas, pero adaptándoas ao novo escenario virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Se, debido á situación excepcional, non se poden facer as probas de avaliación dun modo presencial, as devanditas probas, tanto os exames (de avaliación continua e non continua) como o resto de probas (estudo de casos e presentacións), faranse de forma virtual, mediante Campus Remoto co reforzo, se é necesario, da plataforma de teledocencia Faitic. Nese caso a proba Exame de preguntas obxectivas (40%) non será necesariamente de tipo test ou podería facerse de preguntas de desenvolvemento. Poderá valorarse, adicionalmente, calquera contribución realizada polo alumnado nas sesións virtuais.

Recoméndase asistir ás sesións de clases virtuais que programen os profesores da materia e consultar en titorías as dúbidas que xurdan, para o que hai que contactar polo correo electrónico co profesor correspondente. As sesións de titorización realizaranse por medios telemáticos (correo electrónico, despacho virtual, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa. Tamén é moi aconsellable que os alumnos que teñan problemas de conectividade llo comuniquen ao coordinador da materia.

IDENTIFYING DATA**Asset valuation**

Subject	Asset valuation			
Code	004G020V01604			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Spanish English			
Department				
Coordinator	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Lecturers	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
E-mail	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencies

Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
CG4	Ability to transmit ideas, information, problems and solutions to the both specialised and lay public
CG5	Oral and written communication skills.
CG6	Communication skills through the Internet, as well the ability to use multimedia tools for remote communication
CG8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
CG9	Ability to work effectively within a team
CG10	Issue assessment reports on specific situations regarding companies and markets
CG11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
CG12	The student should have developed those learning skills necessary for undertaking further studies with a high degree of autonomy
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
CE11	Make strategic decisions using different types of business models
CE16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
CT3	Responsibility and the capacity to take on commitments
CT4	Ethical commitment in work
CT5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences		
Possess and comprise knowledges on assessment	CG1 CG4 CG13 CG14	CE1 CE7 CE16	
Apply the knowledges to possible professional situations.	CG1 CG2 CG9 CG11 CG12 CG13	CE1 CE7 CE11 CE16	CT3 CT4

Gather and interpret notable data to issue trials on the assessment of active	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE7 CE11 CE16	CT3 CT4
Transmit information and results of assessment of active	CG4 CG5 CG6 CG8 CG10 CG11 CG13 CG14	CE16	CT4 CT5

Contents

Topic	
Introduction to financial assets' valuation	-
Fixed income valuation.	-
Investment portfolio management	-
Asset valuation models (Extension)	-

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	19.5	19.5	39
Problem solving	22.5	22.5	45
Practices through ICT	5	0	5
Problem and/or exercise solving	3	20	23
Essay	0	28	28

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor of the contents on the matter *objecto of study, theoretical bases and/or guidelines of a work, exercise or project to develop by the student.
Problem solving	Activity in which they formulate problems and/or exercises related with the matter. The student has to develop the suitable or correct solutions by means of the exercise of routines, the application of formulas or algorithms, the application of procedures of transformation of the available information and the interpretation of the results. It is used to employ as I complement of the lesson *magistral.
Practices through ICT	Learning *colaborativo: interactive Approach of organisation of the work in the classroom in which the students are responsible of his learning and of the one of his mates in a strategy of *corresponsabilidad to achieve put and incentives of group.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	Orient, supervise, attend and resolve doubts of the students during the realisation of the activities proposed.
Practices through ICT	Orient, supervise, attend and resolve doubts of the students during the realisation of the activities proposed.
Tests	Description
Essay	Orient, supervise, attend and resolve doubts of the students during the realisation of the activities proposed.

Assessment

Description	Qualification	Evaluated Competences

Practices through ICT	An individual test will be carried out on the computer in order to assess problem resolution skills and the capacity to produce accurate results.	10	CG1 CG3 CG6 CG12 CG13 CG14	CE7 CE16	CT3 CT5
Problem and/or exercise solving the subject.	Production of test related to the theoretical and practical contents of the subject.	40	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG12 CG13 CG14	CE1 CE7 CE16	CT3 CT4 CT5
Essay	Production and delivery of a team project. The project will be evaluated based on the quality of a presentation, the selected format, the contents introduced, the rationality of the data management and the obtained results.	50	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE11	CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

The evaluation method described in the previous point is relevant for continuous evaluation option. The theoretical-practical tests on the contents of the subject, that suppose 40% of the total marks in the continuous evaluation option, require a minimum mark. Therefore, it is necessary to score more than 5 marks (out of 10) in these tests to be considered passed. That is, if any of the tests is not passed, the obtained marks will not be compensated with the rest of the marks obtained in the subject; consequently the subject will not be passed. Non-continuous evaluation. In May's or July's calls, a test including all the contents of the subject must be passed (total score 10 marks). These tests will consist in two parts: a theoretical-practical part and another part, in which students must show that they have the skills and competences acquired in the subject. This will be done through a practical exercise to be produced on the computer. The two tests require obtaining a minimum score. Therefore, it is necessary to score more than 5 marks (out of 10) in each of the parts so that the subject is considered passed. Students can choose between the continuous assessment system based on partial exams plus production and delivery of a team project (100% final grade), or alternatively, showing sufficient knowledge of the subject in the final exams at the official calls (100% final grade). If the final exam, non continuous evaluation, option is chosen, the result of exam will be the final marks of the subject. Differences between evaluation systems and methodologies among the different centers that teach the Degree in Business Administration at the University of Vigo, are due to the necessary adaptation to specific conditions of the groups such as number of students, internal organization and special needs. Nevertheless, the learning outcomes, competences and measurement methodologies will be equivalent among the different teaching centres.

Evaluation tests are foreseen to take place in-person. Nevertheless, if it is not possible to carry out in-person tests due to insufficient availability of suitable physical space and/or staff, then evaluation tests will be carried out remotely. In the case of such an eventuality, the evaluation tests will take place using the different telematic resources of Uvigo including the on-line learning platform Fatic, webmail or by oral examinations.

Sources of information

Basic Bibliography

Fernández, P., **Guía rápida de valoración de empresas**, Gestión 2000, 2005

Pisón Fernández, I., **Dirección y Gestión Financiera de la Empresa**, Pirámide, 2001

Bodie, Z.; Merton, R., **Finanzas**, Pearson Educación, 2004

Complementary Bibliography

Damodaran, A., **Investment Valuation**, Wiley & Sons, Inc, 1996

Ferrando, et al., **Teoría de la financiación I : modelos CAPM, APT y aplicaciones**, Pirámide, 2005

Arguedas Sanz, R.;González Arias, J; González Fidalgo, J.M.;Martín García, R., **Ejercicios de Finanzas Empresariales**, Ed. Universitaria Ramón Areces/UNED, 2016

Arguedas Sanz, R.;González Arias, J., **Finanzas Empresariales**, Ed. Universitaria Ramón Areces/UNED, 2016

Jiménez Naharro, F.;De la Torre Gallegos, A., **Valoración de empresas y análisis bursátil**, Pirámide, 2016

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Financial planning/O04G020V01702

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Mathematics of financial transactions/O04G020V01202

Statistics: Statistics/O04G020V01204

Mathematics: Mathematics/O04G020V01104

Investment decisions/O04G020V01402

Financing decisions/O04G020V01501

Other comments

This subject guide introduces the course of action that the student must follow throughout the course. The subject guide has a margin of flexibility so it allows for the introduction of adjustments during the course in order to respond to the specific dynamics of the course, the final users (the students) or any other relevant issue that may arise. Furthermore, the student will receive all the information and specific indications that are necessary at each stage of the learning process.

Specific aspects of the subject will be available and carried out on the on-line learning platform [FAITIC].

The dates and timetable of the evaluation tests of the different calls of each subject will be passed by the [Junta de Centro].

The resulting official exam dates and timetables will be publicly available on FCETOU's web page. If any conflict or incoherency arises in relation to the dates of the exams, those published at FCETOU's web page will prevail.

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

The methodology design of the subject is suited to any learning modality. Thus, no specific adaptations or changes to the methodology are needed. In case that Covid-19 related measures are required during the academic year, tutor sessions will take place using technology, including videoconferences, web mail and phone calls, all of them previously scheduled.

In the case that semi-presential learning is required, those students who are not present in the class will follow the lessons through [Campus Remoto] in a synchronized timetable.

In the case that non-presential learning is required, all the students will follow the lessons through [Campus Remoto] in a synchronized timetable.

If it is considered necessary, the on-line learning platform [Faitic] will be used as a supporting tool.

IDENTIFYING DATA**Investigación comercial**

Subject	Investigación comercial			
Code	004G020V01701			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Lecturers	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
E-mail	loroco@uvigo.es			
Web				
General description	Investigación comercial é unha materia obrigatoria que consta dun total de 6 créditos ECTS que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades de traballo persoal. Esta materia pretende que o estudante adquira unha visión ampla das diversas técnicas de recollida da información e familiarícese cos sistemas de análises e interpretación dos datos. O obxectivo final da materia é que o alumno sexa capaz de desenvolver un proceso de investigación comercial			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Comprensión do proceso de investigación comercial dende un punto de vista teórico e aplicado.	CG1 CG13	CE6	
Manexo das técnicas máis empregadas na recolección e análise da información.	CG1 CG13	CE6	
Capacidade de abordar de xeito eficaz actividades relacionadas co proceso de investigación comercial.	CG1 CG5 CG13	CE6	CT3

Contidos

Topic	
Tema 1: O papel da investigación comercial	Obxectivos do tema. Concepto. Aplicacións. Limitacións. Consideracións éticas. Tipos de investigación. Etapas. Fontes de información.
Tema 2: Investigación exploratoria. Técnicas cualitativas	Obxectivos do tema. Características. Reunión de grupos. Entrevista en profundidade. Técnicas proyectivas. Observación.
Tema 3: Investigación causal e descriptiva. Técnicas cuantitativas	Obxectivos do tema. Características. Experimentación. Enquisas ad hoc. Enquisas periódicas.
Tema 4: Medición e escalas	Obxectivos do tema. Medición e propiedades das escalas. Escalas básicas. Escalas comparativas. Escalas non comparativas. Creación de escalas. Avaliación das escalas.
Tema 5: Deseño do cuestionario	Obxectivos do tema. Concepto e funcións do cuestionario. Tipos de preguntas. Elaboración das preguntas. Estrutura e secuencia do cuestionario. Pretest do cuestionario.
Tema 6: Deseño e procedemento de muestreo	Obxectivos do tema. Conceptos básicos. Etapas na selección da mostra. Muestreo non probabilístico. Muestreo probabilístico. Cálculo do tamaño da mostra.
Tema 7: Análise dos datos	Obxectivos do tema. Consideracións previas. Etapas. Codificación. Análise univariante. Análise bivariante. Análise multivariante
Tema 8: Elaboración do informe	Obxectivos do tema. Importancia do informe. Estrutura do informe. Presentación

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	29	30	59
Resolución de problemas	20	31	51
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	25	25
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Presentación dos obxectivos e contidos da materia, metodoloxía de traballo e sistemas de avaliación.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, complementada co uso de medios audiovisuais e a formulación de cuestións dirixidas aos estudantes para facilitar a aprendizaxe. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material colgado en faitic, co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas devanditas cuestións.
Resolución de problemas	En cada práctica realizaranse actividades (aplicación de conceptos, exercicios ou casos de estudo) coa finalidade de aplicar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos nas sesións maxistrais. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor. Estas sesións prácticas terán lugar en seminarios ou aulas de informática.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Ao finalizar un tema teórico abrírase un test na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno e que deberán realizarse nos prazos sinalados.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas	Cada estudante solicitaralle ao profesor as aclaracións que estime oportunas para comprender mellor a materia e desenvolver con éxito as actividades propostas. Ademais o profesor establecerá ao principio de curso un horario para tutorías individuais ao que o alumno pode acudir para resolver calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Resolución de problemas	A valoración neste contexto pode consistir na entrega de exercicios, exposicións orais ou a realización dun test.	30	CG1	CE6	CT3	
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Avaliaráse a resolución dos cuestionarios vinculados ás sesións maxistrais	10	CG13	CE6	CT3	
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita que inclúe preguntas directas e breves sobre aspectos concretos do programa da materia. Será necesario aprobar esta proba para avaliar o resto.	60	CG1	CE6		
			CG5			

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será necesario obter unha puntuación mínima de cinco puntos, sendo condición imprescindible obter como mínimo un 5 sobre 10 na proba de resposta curta.

A puntuación obtida nas prácticas mantense na convocatoria de xuño e xullo do curso académico en vigor pero non se gardará para cursos sucesivos.

a data dos exames pode ser consultada na web da facultade no apartado de organización docente

SE AVALIACION CONTINUA

Faranse varios exercicios e casos ligados às aulas

SE AVALIACIÓN ORDINARIA

Seguirán este proceso os estudantes que non sigan a avaliación continua ou aqueles que seguíndoa non acaden os mínimos establecidos. Os alumnos que non sigan a avaliación continua serán examinados mediante unha proba escrita valorada sobre 10 puntos que non ten por qué coincidir coa do resto dos alumnos.

Neste caso, o exame consistirá nunha proba na que se plantexarán as preguntas teóricas, e outra na que se desenvolverá a parte práctica. Para medir as habilidades de comunicación do estudante, pode establecerse que unha ou as dúas probas sexan realizadas de forma oral.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante da materia e concíbense de forma flexible. En consecuencia, pode ser necesario realizar axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que pudesen surxir. Asimesmo, aportarase ao estudantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Malhotra, N.K., **Investigación de mercados. Conceptos esenciais**, Pearson, 2016

Complementary Bibliography

Fernandez Nogales A, **Investigación y técnicas de mercados 2 ed**, 2004,

Hair, J., Bush, R. & Ortinau, D., **Investigación de mercados**, 2010,

Malhotra, **Investigación de mercados, un enfoque aplicado**, 2010,

Santesmases, M., **Diseño y análisis de encuestas en investigación social t de mercados**, 2005,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dirección comercial I/O04G020V01403

Dirección comercial II/O04G020V01502

Other comments

Esta materia no dobre grao ADE-Dereito e ADE-Informática impátese no segundo cuatrimestre do 5º curso

---

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

de haber docencia na modalidade semipresencial, non haberá cambios. A docencia teórica levaríase adiante nas aulas virtuais non opresenciais e serían usadas as aulas presenciais para os exercicios-

Se houera una situación de non presencialidade, toda a actividade sería levada adiante no campus remoto

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

atenderíase de xeito non presencial baixo demanda e no escritorio virtual do profesor

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

De darse unha situación de non presencialidade, intercambiaríase o peso das probas, pasando a ser a avaliación final levada a cabo coas actividades da aula nun 60% e 40% o exame final.

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Planificación financeira**

Subject	Planificación financeira			
Code	004G020V01702			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Villanueva Villar, Mónica			
Lecturers	Villanueva Villar, Mónica			
E-mail	monicavv@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é que o alumno saiba facer un diagnóstico das necesidades financeiras da empresa e elaborar a planificación financeira da mesma a curto e longo prazo.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Saber facer un diagnóstico das necesidades financeiras de unha empresa	CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Elaborar a planificación financeira a curto prazo de unha empresa	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Elaborar a planificación financeira a longo prazo de unha empresa	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Topic	
Tema 1. Análise e interpretación de estados financeiros.	1.1. Estados financeiros 1.2. Introducción á planificación financeira
Tema 2. Diagnóstico económico-financeiro.	2.1. O diagnóstico financeiro. 2.2. Técnicas e métodos.
Tema 3. Estados financeiros previsionais a curto prazo.	3.1. Presuposto de tesorería 3.2. Cuenta de pyg previsional 3.3. Balance previsional
Tema 4. Estados financeiros previsionais a longo prazo	4.1. Estado de necesidades e recursos. 4.2. Cuenta de pyg previsional 4.3. Balance previsional

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	7	14	21
Seminario	5	10	15
Resolución de problemas	38	76	114

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Seminario	Proposta de exercicios na aula. O alumno desenvolve individualmente a resolución dun problema que deberá entregar ao profesor ó remate da clase.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Traballo de realización de problemas, exercicios, casos prácticos e tarefas similares

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Seminario	Realizase en horas de GP proba de avaliación de carácter individual ou grupal.	20	CG1 CG2 CG10 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	
Resolución de problemas	Evidencias da aprendizaxe teórico-práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	80	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

Os alumnos podrán optar entre avaliación continua a través de exames parciais e os exercicios de GPs (100% nota final), ou de maneira alternativa, avaliación global de toda a materia nos exames finais nas convocatorias oficiais (100% nota final).

Avaliación continua, composta polo conxunto das probas seguintes:

1. Probas descritas obxecto de cualificación que configuran o 80% da nota. Consisten en dúas probas parciais que avalían os contidos teórico-prácticos da materia. Podrá esixirse mínimos para que poida sumar a nota obtida no GP.
2. Exercicios prácticos avaliados nas clases de GP que configuran o 20% da nota.

Avaliación non continua:

Para alumnos que suspenderos a avaliación continua e aqueles que non seguiron a avaliación continua. Serán avaliados cun exame de carácter global sobre os coñecementos de todos os contidos da materia, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Prohíbese nas clases calquera uso de dispositivo móbil para a realización de vídeos ou fotos na clase, baixo penalización de non permitir a realización da avaliación continua.

As diferenzas entre os sistemas de avaliación entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración en Dirección de Empresas na Universidade de Vigo son xustificadas pola necesidade de adaptar a medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición das mesmas competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en relación ao tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. Nembargantes, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderíanse realizar de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography****Complementary Bibliography**

Cibrán Ferraz, P. ; Prado Román, C.; Crespo Cibrán, M.A.; Huarte Galbán, C., **Planificación Financiera**, 2013,
Cibrán, P; Villanueva, M; Fernández, T, **Planificación Financeira. Financeira. Teoría e casos prácticos**, 2008,
Cibrán, P; Villanueva, M, **Xestión Financeira. Teoría e casos prácticos**, 2005,
Durbán, S, **Planificación financeira na práctica empresarial**, 2010,
Mariño Garrido, T., **Claves para el análisis económico-financiero**, 2009,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202
Contabilidade financeira II/O04G020V01401
Decisións de investimento/O04G020V01402
Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301
Análise contable/O04G020V01601
Contabilidade de custos/O04G020V01602
Decisións de financiamento/O04G020V01501

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concibe flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade semipresencial a actividade docente para aqueles alumnos que non poidan estar presentes na aula poderá ser seguida a través do Campus Remoto en horario síncrono, utilizando Faitic como soporte do material docente e posibles entregas de exercicios.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade totalmente non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto en horario síncrono, utilizando Faitic como soporte do material docente e posibles entregas de exercicios.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías realizaranse a través de tutorías virtuais mediante Campus Remoto.

* Información adicional

As probas de avaliación poderían realizarse de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), campus Remoto, correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral. Todas adaptadas a través do Campus Remoto

IDENTIFYING DATA**Auditoría**

Subject	Auditoría			
Code	004G020V01901			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Lecturers	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
E-mail	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
General description	<p>Esta materia relaciónase especialmente cos contidos incluídos na materia de Contabilidade financeira de segundo curso.</p> <p>A auditoría financeira é unha das especializacións do profesional contable e os créditos da materia deben proporcionar ao alumno os coñecementos e habilidades básicos para un futuro desenvolvemento profesional neste ámbito concreto da *auditoría ou, máis xenérico, da análise contable. A materia se *adecua ao perfil profesional e académico da titulación, xa que a *auditoría é unha especialización profesional que capacita para o desempeño de funcións propias da xerencia e o asesoramento empresarial.</p> <p>Os campos profesionais nos que se proxecta son, ademais da auditoría de contas, o deseño e planificación dunha contabilidade, a xestión contable, o asesoramento contable, entre outros.</p>			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Identificar o marco legal e institucional que regula a actividade de auditoría de contas.	CG5	CE6	
identificar os procedementos e prácticas da auditoría de contas en casos concretos das diferentes áreas da empresa.	CG1	CE6	
Aplicar os coñecementos adquiridos para solucionar de maneira efectiva futuras situacións profesionais do auditor en calquera das áreas da empresa.	CG5 CG10 CG13	CE8	CT1
Buscar, identificar e interpretar os datos económico que ofrece a empresa co obxectivo de propor os axustes de auditoría adecuados.	CG1 CG13	CE16	

Contidos

Topic	
1. Fundamentos económicos e sociais.	-
2. Contexto normativo da auditoría de contas.	-
3. Descrición do proceso dunha auditoría.	-
4. Auditoría do ciclo de compras-pagos.	-
5. Auditoría do ciclo de vendas-cobros.	-

6. Auditoría do ciclo de conversión (existencias).	-
7. Auditoría da área de inmovilizado material e intangible.	-
8. Auditoría dos activos financeiros non comerciais.	-
9. Auditoría dos pasivos financeiros non comerciais.	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	5	10	15
Resolución de problemas	22.5	45	67.5
Resolución de problemas de forma autónoma	7.5	15	22.5
Lección maxistral	15	30	45

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Actividade na que se formulan problemas ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Resolución de problemas	Realización de casos concretos co obxectivo de detectar incorreccións contables, propor as correccións oportunas e determinar o seu efecto no informe de auditoría.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. O profesor pode solicitar a participación do alumnado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Esta actividade implica a supervisión do traballo realizado polo alumnado por parte do profesor co fin de resolver as dúbidas que poidan xurdir e non estrictamente como un método de avaliación. É importante que o alumnado participe activamente e solicite as explicacións que necesite.
Traballo tutelado	Todos os exercicios e problemas que se expoñen, tanto como traballo autónomo ou como traballo na aula, son supervisados na aula. Dispónse dun horario de tutorías para que os alumnos resolvan dúbidas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Esta actividade implica a supervisión do traballo realizado polo alumnado por parte do profesor co fin de resolver as dúbidas que poidan xurdir e non estrictamente como un método de avaliación. É importante que o alumnado participe activamente e solicite as explicacións que necesite.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Realización de traballos ou problemas por parte do alumnado	15	CG1 CG5 CG10 CG13 CE8 CT1 CE16
Resolución de problemas	Realización ao final do cuadrimestre dun exame/proba práctico dos contidos da materia	40	CG1 CG5 CE6 CE8 CE16
Resolución de problemas de forma autónoma	Probas diversas sobre cuestións concretas para avaliar o grao de comprensión da materia e no seu caso, expor accións de mellora	45	CE6 CE8 CE16

Other comments on the Evaluation

O método de avaliación exposto no punto anterior é para a avaliación continua. A puntuación obtenida a través da avaliación continua se aplicará exclusivamente ás convocatorias correspondentes ao curso académico no que se realicen. O criterio de avaliación se manterá en todas as convocatorias, sexan ordinarias ou extraordinarias. Avaliación non continua: na convocatoria de maio e/ou xullo deberase realizar un exame sobre todos os contidos da materia, 100% da materia (valor 10

puntos). Esta proba será de carácter teórico e práctico. Nas probas finais estipuladas no calendario de exames publicado oficialmente polo Decanato do centro (xaneiro e xuño/xullo), tanto para a avaliación continua como para a avaliación non continua, poderase exixir unha nota mínima na/s parte/s que conforma/n o examen para poder compensar, ben co resto das avaliacións da materia no caso da avaliación continua, ou ben, co resto das partes que conforman o exame no caso da avaliación non continua. Polo tanto, se non se obtén a/s nota/s mínima/s especificada/s na/s proba/s, a nota final no acta correspondente será de suspenso. O alumnado poderá optar entre avaliación continua a través de exames/probas parciais (100% nota final), ou de maneira alternativa, avaliación global de toda a materia nos exames finais das convocatorias oficiais (100% nota final). Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. A aplicación concreta das metodoloxías de avaliación continua pode diferir entre centros que imparten o Grao de Administración e Dirección de Empresas da Universidade de Vigo, debido ás particularidades de cada un deles. Así mesmo, estas metodoloxías son de aprendizaxe e deben servir para axudar a preparar o exame final.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. Nembargantes, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderíanse realizar de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arenas Torres, P. , Moreno Aguayo, A., **Introducción a la auditoría financiera. Teoría y casos prácticos**, McGrawHill, 2012

De la Peña Gutiérrez, A., **Auditoría: un enfoque práctico.**, Paraninfo, 2008

Méndez Rodríguez, H., **Auditoría**, McGrawHill, 2008

Sánchez Fernández de Valderrama, J.L.; Alvarado Riquelme, M., **Teoría y Prácticas de la auditoría I**, Pirámide, 2016

Complementary Bibliography

Segovia San Juan, A.I; Herrador Alcaide, T.C.; San Segundo Ontín, A., **Teoría de la auditoría financiera**, Ediciones Académicas; UNED, 2011

Sánchez Fernández de Valderrama; Alvarado Riquelme, M., **Teoría de la auditoría financiera II. Análisis de áreas y casos prácticos**, Pirámide, 2017

Memento auditoría de cuentas 2017-18, Francis-Lefebvre, 2017

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Simulación e control interno de empresas/O04G020V01911

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Análise contable/O04G020V01601

Other comments

-Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo có alumnado na materia e se concibe flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que poidesen xurdir. Así mesmo, se aportará ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

-As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma FAITIC.

-As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as aprobadas pola Xunta de Centro para cada curso e poden ser consultadas na páxina web da Facultade. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o

profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Non é preciso ningún tipo de modificación ou adaptación xa que o deseño metodolóxico desta materia adaptase a calquera modalidade de ensinanza.

Se fose preciso, as sesións de titorización poderanse realizar por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia,) ou telefónicamente, baixo a modalidade de concertación previa.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade semipresencial a actividade docente para aqueles alumnos que non poidan estar presentes na aula poderá ser seguida a través do Campus Remoto en horario síncrono.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade totalmente non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto en horario síncrono.

A plataforma de teledocencia Faitic usarase como apoio.

IDENTIFYING DATA**Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social**

Subject	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social			
Code	O04G020V01902			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito público especial			
Coordinator	González Gil, Eduardo			
Lecturers	González Gil, Eduardo			
E-mail	egongil@gmail.com			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
General description	Estudo das institucións principais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social desde unha perspectiva fundamentalmente empresarial e orientada, por tanto, á formación que nesta materia debe adquirirse no Grao en Administración e Dirección de Empresas. O obxectivo da materia céntrase en dar a coñecer os aspectos básicos da relación laboral e as implicacións para a empresa en materia de Seguridade Social.			

Competencias

Code	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer, comprender, interpretar e analizar criticamente as principais institucións e fontes do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	CB1 CG1 CE1 CT1
	CB2 CG2 CE4 CT2
	CB3 CG5 CE6 CT3
	CB4 CG8 CE7 CT4
	CB5 CG9 CE9 CT5
	CG10 CE11
	CG11 CE13
	CG13
	CG14

Contidos

Topic	
PARTE I. RELACIÓN LABORAL E EMPREGO	Presupostos configuradores. Especial referencia ao traballo por conta allea e á dependencia. O traballo autónomo. O Estatuto do Traballador Autónomo. O traballador autónomo economicamente dependente.
Tema 1. Presupostos configuradores da relación laboral e contrato do traballo.	Contrato de traballo. Concepto.- Partes: traballador e empresario.- Capacidade do traballador. A idade.- Estranxeiros e nacionais de Estados membros da Unión Europea.- Nulidade do contrato.- Forma. Presunción de contrato. Copia básica e dereitos de información do traballador.- Período de proba.- A non concorrencia. Pactos de exclusividade e de permanencia.
Tema 2. Modalidades de contrato de traballo	Contratos indefinidos. Fixo discontinuo. De apoio aos emprendedores. Mozo por microempresa ou autónomo. Novos proxectos de emprendemento xove. Contratos formativos. Contrato para a formación.- Contrato en prácticas. Contratos temporais estruturais. Obra ou servizo determinado.- Eventual.- Interinidade. Contratos temporais de fomento do emprego. Discapacitados.- De remuda. Regras xerais aplicables a todos os contratos temporais. Contrato a tempo parcial. Concepto. Forma.- Voluntariedade. Tránsito a xornada completa e viceversa.- Horas complementarias e horas extraordinarias
Tema 3. Intermediación, fomento do emprego e relacións triangulares de traballo	Intermediación. Servizos públicos de emprego e axencias de colocación. Fomento do emprego. Subvencións e bonificacións. Relacións triangulares de traballo. A descentralización produtiva. Contratas e subcontratas e cesión ilegal de traballadores.- Empresas de traballo temporal.- Sucesión de empresa.
Tema 4. Retribución	Concepto. Clases de salarios. Non discriminación por razón de xénero. Presunción de salario.- Percepcións non salariais.- Estrutura salarial. Salario base e complementos salariais.- Salario mínimo interprofesional.- Absorción e compensación.- Gratificacións extraordinarias.- Pago do salario. Moura e anticipos. Documentación.- Aseguramento do pago. O Fondo de Garantía Salarial. Os créditos salariais preferentes. Inembargabilidade.
Tema 5. Tempo de traballo	Regulación da xornada de traballo ordinaria. Xornada máxima.- Tempos de traballo e tempos de descanso.- Xornadas especiais. Horas extraordinarias. Distribución do tempo de traballo e de descanso. O calendario laboral.- O horario.- Traballo nocturno e a quendas.- Descansos semanais e festivos.- Vacacións anuais.- Permisos e outras ausencias do traballo.- Xornada e conciliación da vida familiar e laboral.
Tema 6. Prevención de riscos laborais	A LPRL e a súa normativa de desenvolvemento.- Dereitos e obrigacións.- Servizos de prevención.- Consulta e participación dos traballadores.- Responsabilidades.
Tema 7. Poder de dirección e vicisitudes da relación laboral	Poder de dirección do empresario. Concepto.- A clasificación profesional. O grupo profesional. Mobilidade funcional.- Mobilidade xeográfica. Traslados. Desprazamentos.- Modificación substancial das condicións de traballo. Suspensión do contrato. Concepto e efectos xerais.- Causas de suspensión.- Excedencia para coidado de fillos e para coidado de familiares.- Excedencia voluntaria

Tema 8. A extinción do contrato.

Introdución. Concepto. Causas. O recibo de liquidación.
 Por cumprimento e por vontade das partes. Por causas validamente pactadas.- Expiración do termo.- Por mutuo acordo.
 Por desaparición ou incapacidade dunha das partes. Por causas atinentes ao empresario.- Por causas atinentes ao traballador
 Por vontade unilateral do traballador. Dimisión e abandono.- Resolución causal por decisión do traballador
 Por vontade unilateral do empresario. O concepto de despedimento.- Tipoloxía. O despedimento disciplinario e a potestade disciplinaria. O despedimento por causas obxectivas. O despedimento colectivo.

PARTE II. EMPRESA E SEGURIDADE SOCIAL:
 OBRIGACIÓNS DE SEGURIDADE SOCIAL DO EMPLEADOR

A Seguridade Social. Antecedentes e evolución histórica.- O texto refundido da LGSS.- Ámbito subxectivo de protección.- Niveis profesional ou contributivo e asistencial ou universal.- Réxime xeral e réximes especiais.-

Tema 9. Introdución: trazos básicos do sistema de Seguridade Social

Xestión. Entidades xestoras e servizos comúns.- Entidades colaboradoras. As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais. As empresas: colaboración obrigatoria e voluntaria. Especial atención á incapacidade temporal. As melloras voluntarias.
 Os riscos profesionais. O accidente de traballo. A enfermidade profesional. Riscos durante o embarazo e a lactación natural. Cancro ou enfermidade grave de menor

Tema 10. Actos de encadramento, cotización, responsabilidade en orde ás prestacións e recadación

Actos de encadramento. Inscripción de empresas. Afiliación. Altas: altas reais. Altas de pleno dereito. Situacións asimiladas ao alta. Baixas.- Cotización. Bases de cotización. Tipos de cotización.- Responsabilidade en orde ás prestacións. Principio de automaticidade. Recadación de cotas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	35.5	32.5	68
Estudo de casos	17	17	34
Exame de preguntas obxectivas	3	45	48

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	100	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14
				CE1 CE4 CE6 CE7 CE9 CE11 CE13
				CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

I. AVALIACIÓN FIN DE CARREIRA:

Sistema de avaliación final. O alumno terá dereito a ser avaliado na convocatoria de fin de carreira mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia.

II. AVALIACIÓN DECEMBRO/XANEIRO:

(i) Sistema de avaliación continua. Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir o tres requisitos seguintes:

1. Acreditar asistencia a un 80% das clases [maxistras, grupos medianos e accións titoriais-, sen que, salvo casos excepcionais [ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia.
2. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media que resulte dos tres test que realizará ao longo do cuadrimestre. As próbas tipo test realizaranse aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre.
3. Obter no tres probas tipo test unha cualificación superior a 4. Próbalas tipo test incluírán preguntas de clase maxistral (68%), de grupo mediano (20%) e de accións titoriais (12%).

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación superior a 4 nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa unicamente una das probas cunha cualificación inferior a 4, poderá optar por ir ao exame final con toda a materia ou examinarse na data oficialmente prevista unicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desa parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación [inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%).

En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado a xuízo das profesoras [ex. ingreso hospitalario-, non puidese realizar algunha do tres probas na data prevista para iso, poderá examinarse desa parte na convocatoria de maio sen penalización algunha.

(ii) Sistema de avaliación final. O alumno que non desexe acollerse ao sistema de avaliación continua ou que non cumpra os requisitos esixidos para aprobar a materia, terá dereito a ser avaliado na convocatoria de decembro/xaneiro mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

III. AVALIACIÓN XUÑO-XULLO:

Se o alumno non aproba a materia na avaliación de decembro/xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo, conforme a criterios similares aos previstos para a primeira avaliación, aínda que cunha ponderación maior da parte suspensa, de modo que se un alumno ten suspensa cunha cualificación inferior a 4 unha soa do tres probas, poderá examinarse da parte suspensa na data fixada para a convocatoria de xuño-xullo, pero na cualificación desa parte suspensa faráselle a media ponderada entre a primeira cualificación [inferior a 4- (20%) e a obtida na convocatoria de xuño-xullo (80%). En todo caso, o alumno poderá optar pola realización dun exame final con toda a materia da materia. O exame final consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

A nota obtida na avaliación continua non se conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno deberá someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para ou curso 2020-2021. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AA.VV., FERNÁNDEZ DOCAMPO, M^a.B., FERNÁNDEZ PROL, F. (Coord.), **Casos prácticos de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social**, última edición, Netbiblo,

BLASCO LAHOZ, JF., LÓPEZ GANDÍA, J., MOMPALER CARRASCO, MA., **Curso de Seguridad Social**, última edición., Tirant lo Blanch, Valencia,

AA.VV., VELASCO PORTERO, T., NÚÑEZ-CORTÉS CONTRERAS, P., (Dir.), **Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social para Titulaciones no jurídicas**, última edición, Tecnos,

AA.VV., **LEGISLACIÓN: Código/legislación de normas laborales y de seguridad social de cualquiera de las editoriales existentes en el mercado actualizadas a 2020**, última edición, Tecnos, Civitas, Aranzadi, Colex, Tirant lo Blanc.,

---

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Mantéñense as metodoloxías docentes (lección maxistral e estudo de casos) substituíndo as aulas física polas aulas virtuais e utilizando, tal e como se realiza coa docencia presencial, a plataforma *Faitic como *repositorio de documentación

Para a atención das *tutorías, utilizaranse medios non presenciais -fundamentalmente, os despachos virtuais dos profesores da *Uvigo e, correos electrónicos, foros e outros medios *telemáticos-.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantéñense como probas de avaliación a proba obxectiva tipo test. Mantense a *ponderación de cada proba, tanto si realízanse en modalidade presencial como non presencial a través da plataforma *faitic

A asistencia ás clases presenciais substituirase pola asistencia e participación en clase a través do Campus Remoto ou con exercicios , casos prácticos entrega de temas e outra documentación a través da plataforma *faitic

Para a avaliación si non resulta posible a avaliación presencial, as probas obxectivas de preguntas tipo test realizaranse mediante un cuestionario das mesmas características na plataforma de *teledocencia

---

IDENTIFYING DATA**Lingua estranxeira para a empresa**

Subject	Lingua estranxeira para a empresa			
Code	004G020V01903			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Lecturers	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
E-mail	revilla@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é introducir ao alumno na comunicación empresarial en inglés. Para iso traballaranse distintos contextos do mundo da empresa que proporcionarán o input léxico do curso, así como unha serie de funcións comunicativas que permitirán ao alumno desenvolverse basicamente no seu contexto profesional, tanto de forma oral como escrita.			

Competencias

Code	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes		Competences
Capacidade de análise e síntese	CB3	CG1
Pensamento crítico e autocrítico		CG2
Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	CB4	CG5 CG7 CG8
Habilidades de comunicación oral e escrita		CG5 CG7
Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia		CG6

Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira	CG7
Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	CG8
Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	CG9
Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	CB1 CB2
Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	CG14
Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	CT1
Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	CT2
Compromiso ético no traballo	CT3
Motivación pola calidade e mellora continua	CT4
	CT5

Contidos

Topic	
Module 1: Jobs and Companies	Lexical Input: Company Structure, types of companies, positions, departments and activities in a company. Communication: face to face communication, greeting, introducing, small talk
Module 2: Retailing	Lexical Input: retailing, e-retailing, product description Communication: communication over the phone
Module 3: Finance	Lexical Input: banking, stock exchange Communication: describing facts and figures, trends and market movements
Module 4: Marketing	Lexical Input: marketing, e- marketing, advertising, brands Communication: correspondence, email and letter writing, applying for a job: letters of application, CV writing

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	14	10	24
Prácticas de laboratorio	58	10	68
Lección maxistral	14	5	19
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Traballo	1	10	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas etc.).
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Para aprender unha lingua estranxeira é necesario que o profesor faga un seguimento dos alumnos para poder corrixir os erros e asegurarse do progreso adecuado do proceso de aprendizaxe. Isto realizarase durante o traballo realizado na prácticas de laboratorio e na aula, así como a través das correccións do traballo escrito elaborado fóra do aula.
Prácticas de laboratorio	Para aprender unha lingua estranxeira é necesario que o profesor faga un seguimento dos alumnos para poder corrixir os erros e asegurarse do progreso adecuado do proceso de aprendizaxe. Isto realizarase durante o traballo realizado na prácticas de laboratorio e na aula, así como a través das correccións do traballo escrito elaborado fóra do aula.

Avaliación

Description		Qualification	Evaluated Competences	
Resolución de problemas e/ou exercicios	probas escritas e orais para resolver exercicios relacionados cos contidos do curso, tanto gramatical como léxicos, coa finalidade de demostrar as 4 destrezas comunicativas en inglés.	50	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7 CG8	CT1 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	probas escritas para comprobar a comprensión de textos e o avance da adquisición de léxico e conceptos gramaticales.	20	CB1 CB2 CB3 CG8	CG5 CG6 CG7 CT5
Traballo	elaboración e presentación de pequenos traballos e proxectos en inglés relacionados cos contidos do curso	30	CB3 CB4 CB5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG14	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán poñerse en contacto coa profesora ó principio do curso para pactar con ela un plan de trabalo. Terán a posibilidade de presentarse a un examen final escrito e oral no que se evaluarán os resultados do aprendizaxe.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

CLARK, S., **In Company. Intermediate**, MacMillan, 2003

HOLLET, V., **Business Opportunities**, Oxford University Press, 2002

JONES-MACZIOLA, S. & WHITE, G., **Further Ahead**, Cambridge University Press, 2002

TULLIS, G. & TRAPPE, T., **Insights into Business**, Longman, 2000

SWEENEY, S., **Communicating in Business**, Cambridge University Press, 2005

DUCKWORTH, M., **Business Grammar and Practice**, Oxford University Press, 2009

KOESTER, A. et al., **Business Advantage Intermediate**, Cambridge University Press, 2012

LÓPEZ, S. & WATT, D., ed, **Diccionario Oxford business español-inglés, inglés-español = The Oxford Business Spanish dictionary Spanish-English, English-Spanish**, Oxford University Press, 2002

ALCARZ VARÓ, E. & HUGHES B., **Diccionario de Términos Económicos, Financieros y Comerciales, Inglés - Español, Spanish - English**, Ariel, 2005

LOZANO IRUESTE, J.M., **Diccionario Bilingüe de Economía y Empresa, Inglés - Español, Español - Inglés**, Pirámide, 2000

SILVA, T. et al., **Diccionario cuatrilingüe de marketing y publicidad**, Abecedario, 2009

ROSENBERG, M., **Business Advantage. Personal Study Book**, Cambridge University Press, 2012

Recomendacións

Other comments

Compre ter estudiado as materias de inglés no bachelato

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou

non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo no

Páxina 7 de 7 que se desenvolverá a actividade.

No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican: Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións: Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase o uso da plataforma de tele docencia Fatic como reforzo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21.

Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual. Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaríanse de modo virtual.

Probas que se modifican Para o curso 2020-2021: non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas: Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional: Non hai

IDENTIFYING DATA**Réxime fiscal da empresa II**

Subject	Réxime fiscal da empresa II			
Code	004G020V01904			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Vaquero García, Alberto			
Lecturers	Lago Peñas, Santiago Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Vaquero García, Alberto			
E-mail	vaquero@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	RFEII é unha materia que analiza a xestión e liquidación de impostos autonómicos e locais e a xestión e liquidación do Imposto sobre o Valor Engadido.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias	CG9 CG13	CT1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso	CG1 CG5 CG10	CE8

Contidos

Topic	
Parte I: Os tributos no sistema fiscal español Tema 1: A organización territorial do sistema fiscal español	Cuestións básicas. Normativa reguladora. Os sistemas de financiamento autonómico. Principios e criterios para a coordinación da autonomía financeira. Un repaso ás principais figuras impositivas. Os impostos do sistema fiscal español. O esquema liquidatorio dos impostos. Administracións que nos esixen os impostos. Os recursos do réxime común. Os recursos do réxime foral. Os recursos do réxime especial por situación xeográfica
Parte II: Tributos autonómicos e locais Tema 2: O Impuesto sobre Sucesións e Doazóns	Ámbito de aplicación. Feito Imponible. Relación do Imposto de Sucesións con outros impostos. Suxeito pasivo. Base Imponible. Base Liquidables. Tarifa e débeda tributaria. Liquidación do Imposto sobre Sucesións e Doazóns

Tema 3: O imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados	Conceptos básicos. As transmisións patrimoniales onerosas, as operacións societarias e actos xurídicos documentados. As transmisións patrimoniales onerosas: Feito Imponible, No suxección. Suxeto pasivo. Base Imponible. Regras especiais. Cota Tributaria. Operacións societarias: Operacións suxeitas. Base Imponible. Actos xurídicos documentados: Conceptos básicos. Documentos notariales, mercantiles e administrativos. Normas comuns: Exenciones e comprobacións dos valores.
Tema 4: Os tributos locais	Cuestións básicas. Recusos tributarios das entidades locais. As taxas. Os prezos públicos. As contribucións especiais. O Imposto sobre Construcións, Instalacións e Obras. O Imposto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana. O Imposto sobre Bens Inmuebles. O Imposto sobre Actividades Económicas. O Imposto sobre Vehículos de Tracción Mecánica..
Parte III: El Imposto sobre o Valor Engadido Tema 5: Descripción xeral do IVE	Normativa básica de aplicación. Natureza e características. O Obxecto do imposto: O consumo. A armonización fiscal na UE. O principio da tributación no destino. Estrutura: Descrición da mecánica de liquidación do imposto. Ámbito de aplicación.
Tema 6: Feito Imponible. Suxeito pasivo e deveción do IVA	Operacións sometidas o IVE. Operacións interiores, adquisicións intracomunitarias e importacións. Feito Imponible en operacións interiores: Entrega de bens e servizos por empresarios e profesionais. Supostos non suxeitos. Feito Imponible en adquisicións intracomunitarias. Feito Imponible en importacións de bens e operacións asimiladas. Exenciones. Lugar da realización do feito imponible. Suxeito pasivo. Deveción do IVE.
Tema 7: Base Imponible. Tipos, deducións e devolucións. Réximes especiais	Cuantificacións da base imponible. Base Imponible: Regras especiais. Tipos impositivos. Deducións. Regra da prorratea. Devolucións. Réximes especiais.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	0,5	0	0,5
Lección maxistral	22	22	44
Estudo de casos	17,5	17	34,5
Prácticas con apoio das TIC	25	5	30
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	30	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións máis relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aulas-seminario.
Prácticas con apoio das TIC	As sesións prácticas en aula informática faráanse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Tema.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Estudo de casos	Realizaranse supostos prácticos sobre os contidos da materia co obxecto de analizar a casuística fiscal
Prácticas con apoio das TIC	Durante as prácticas de laboratorio e informáticas, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolver calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación				
	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Estudo de casos	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren calquera tipo de dúbida referente á materia.	10	CG1 CG9	CE8 CT1
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Avaliaráse e puntuarase a resolución dos casos propostos despois de cada sesión maxistral. Este apartado de traballo persoal puntuarase sobre un máximo global de 2 puntos.	20	CG10	CE8
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao remate das sesións presenciais, proporase un caso que o alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa aos temas 1-4 puntuarase cun máximo de 3 puntos e a relativa aos temas 5-7 cun máximo de 4 puntos	70	CG10 CG13	CE8

Other comments on the Evaluation

Convocatoria ordinaria:

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno. Para supera-la asignatura por avaliación continua deben cumprirse dúas condicións :

1. Acadar alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba ISD, ITPeAXD e II.LL. proba IVE).
2. Obter alomenos 5 puntos na suma das dúas metodoloxías de avaliación propostas (probas test e probas ISD, ITPeAXD, II.LL. e IVE).

A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas suporá que o alumno deixa de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado se non acada alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba ISD, ITPeAXD, II.LL., proba IVE). A nota final por avaliación continua será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento. Aqueles alumnos que non teñan superado a materia por avaliación continua ou non queiran optar por esta vía, terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota, e a calificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Convocatoria extraordinaria:

A convocatoria extraordinaria consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BOE, **Normativa do IVE,**

BOE, **Normativa do ITPeAXD,**

BOE, **Normativa do ISD,**

BOE, **Normativa de ILL**,

Albi Ibáñez, Emilio, **Sistema Fiscal Español. Volumen 1 y 2**, Ariel,

Moreno, M.C.e Paredes, **Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios Resueltos.**, Civitas,

Complementary Bibliography

Poveda Blanco, F.J, **Sistema fiscal: Esquemas y Supuestos Prácticos**, Deusto,

Pérez, J. , Sánchez, J. e Quintas, J., **Lecciones de Régimen Fiscal de la Empresa**, CEF,

---

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

En caso de circunstancias excepcionais e segundo a instrución da Vicerreitoría de Ordenación Académica e Profesorado 3/2020, sobre a elaboración das guías docentes para o curso 2020/21 no caso de impartición das materias en modalidade non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto utilizando a plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

O sistema de avaliación será a través de Campus Remoto e Faitic, coa debida adaptación a estas plataformas

---

IDENTIFYING DATA**Socioloxía do traballo**

Subject	Socioloxía do traballo			
Code	004G020V01905			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Vázquez Silva, Iria			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://http://webdex11.webs.uvigo.es/			
General description	Estudo das relacións sociais responsables da produción de bens e servizos, dende unha perspectiva socio-histórica, teórica, e analítica			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Comprender a importancia da necesidade do traballo en equipo favorecendo as exposicións escritas e orais dos alumnos.	CG1	CT3
	CG2	CT4
	CG5	CT5
	CG8	
	CG9	
Identificar os problemas no ámbito laboral da sociedade moderna co obxectivo de lograr unha transformación e unha mellora social.	CG1	CT3
	CG2	CT5
	CG5	
	CG8	
Potenciar a análise e o traballo crítico mediante o coñecemento das distintas teorías sociolóxicas que leven a unha mellora e a un compromiso ético coa sociedade.	CG2	CT3
		CT4
		CT5
Determinar a importancia da socioloxía como unha ferramenta fundamental para o desenvolvemento da sociedade.	CG1	CT3
	CG2	CT4
	CG5	CT5
	CG8	
	CG9	

Contidos

Topic	
TEMA 1: Introducción á socioloxía do traballo	O nacemento da socioloxía. Concepto de traballo.
TEMA 2: As interpretacións clásicas da industrialización e o traballo.	- Industrialización, fordismo e posfordismo.
TEMA 3: Conceptos chave do mercado laboral. Segmentación do mercado laboral.	- A enquisa de poboación activa - A medición do emprego e o desemprego. - As condicións laborais - Concepto e aplicación do segmentación do mercado laboral
TEMA 4: Xénero e mercado laboral; Migracións e mercado laboral.	- Desigualdade de xénero: precariedade laboral, segregación horizontal e vertical. - Etnificación do mercado laboral.

TEMA 5: O traballo e o emprego na sociedade actual. A exclusión social

- Límites na produción e consumo no contexto actual.
- Exclusión social e traballo.
- Nesgos de xénero na medición da exclusión social

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	0	15
Lección maxistral	28	0	28
Traballo	5	40	45
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Resolución de exercicios individualmete ou en grupo baixo a supervisión da profesora. Tamén se titorizará o traballo cun seguimento dos pasos.
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Resposta ás dúbidas xurdidas na exposición de conceptos e teorías da materia. Participación e debate.
Resolución de problemas	Atención á resolución de cuestións e dúbidas suscitados polos exercicios propostos pola docente
Tests	Description
Traballo	Atención ás preguntas e dúbidas que supón a elaboración do traballo individual, ou de grupo, que determine a docente. Seguimento e titorización dos traballos.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Traballo	Elaboración dun traballo sobre a temática da materia; o/a docente responsable supervisará a elección do tema, e se o informe realizarase de xeito individual	30	CG1 CG2 CG5	CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de avaliación das competencias adquiridas que combinan preguntas sobre aspectos concretos, ás que responder de maneira directa e breve, con preguntas de desenvolvemento sobre un tema.	70	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9	CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

O alumnado que non acudan ás clases da materia ten dereito a exame nas datas das convocatorias oficiais; o exame suporá o 100% da cualificación.

Para a segunda convocatoria, gardarase a cualificación do traballo.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación, aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Borderías, C.; Carrasco, C.; Alemany, C. (comp.), **Las Mujeres y el trabajo : rupturas conceptuales**, Icaria, 1994
- Castillo, J.J., **La soledad del trabajador globalizado. Reflexiones sobre los retos de la sociología en el siglo xxi**, n. 61, pp. 31-53, Sociología del Trabajo, Univ. Complutense, otoño de 2007
- Castillo, J.J., **La sociología del trabajo hoy: la genealogía de un paradigma**. En Enrique De la Garza (ed.): **Tratado Latinoamericano de Sociología del Trabajo**, pp. 39-64, Fondo de Cultura Económica, 2000,
- Castillo, Juan José, **¿De qué postfordismo me hablas? Más sobre reorganización productiva y organización del trabajo**, n. 21, pp. 49-78, Sociología del Trabajo, primavera de 1994
- Durán, M^a.A., **Las cuentas del cuidado**, Vol. 20, N° 58, pp. 57-89, Revista española de control externo, 2018
- Pérez Orozco, A., **Subversión feminista de la economía**, 1^a, Traficantes de Sueños, 2014

- Polanyi, K., **La gran transformación. Crítica del liberalismo económico**, 2ª, La Piqueta, 1997
- Mayobre, P. e Vázquez, I., **Cuidar cuesta: un análisis del cuidado desde la perspectiva de género**, REIS, 2015
- Complementary Bibliography**
- Bell, D., **El advenimiento de la sociedad postindustrial**, 1ª, Alianza Editorial, 1973
- Boltanski, L.; Chiapello, É., **El nuevo espíritu del capitalismo**, Akal, 2002
- Bonazzi, G., **Modelo Japonés, toyotismo, producción ligera: algunas cuestiones abiertas**, n. 18, pp. 3-22, Sociología del Trabajo, primavera 1993
- Castel, R., **La metamorfosis de la cuestión social: una crónica del salariado**, 1ª, Paidós, 2004
- Castells, M., **La era de la información, vol. 1, 2 y 3**, Alianza Editorial, 2008
- Castillo, J.J., **Contra los estragos de la subcontratación: trabajo decente**, n. 54 pp. 3-37, Sociología del Trabajo, primavera 2005
- Castillo, J.J.; Santos, M., **A la búsqueda del trabajo perdido**, 1ª, Tecnos, 1998
- Durkheim, É., **La división del trabajo social**, 3ª, Akal, 1995
- Friedmann, G.; Naville, P., **Tratado de Sociología del Trabajo**, Fondo de Cultura Económica, 1997
- Marx, K., **División del trabajo y manufactura. En El Capital, Libro I, Sección 4ª, cap. XII**, Fondo de Cultura Económica, 1966
- Mayo, E., **Problemas humanos de una civilización industrial**, 1ª, Nueva Visión, 1972
- Naredo, J.M., **Configuración y crisis del mito del trabajo**, Vol. VI, núm. 119 (2), Scripta Nova, Revista electrónica de geografía y, 1 de agosto de 2002
- Pahl, R.E., **Divisiones del trabajo**, 1ª, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1991
- Santos, J.A.; Montalbá, C.; Moldes, R., **Paro, Exclusión y Políticas de Empleo Aspectos Sociológicos**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2004
- Santos A.; Muñoz D.; Poveda M., **Trabajo y Empleo: Tendencias Sociales Recientes**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2018
- Klein, N., **No logo. El poder de las marcas**, Paidós,
- Sassen, S., **Los espectros de la globalización**, Fondo de Cultura Económica, 2003
- Sennett, R., **La corrosión del carácter**, Anagrama, 2006
- Tezano, J. F., **La sociedad dividida: estructuras de clases y desigualdades en las sociedades tecnológicas**, Biblioteca Nueva, 2013
- Thompson, E., **Tiempo, disciplina de trabajo, y capitalismo industrial**, 1ª, Crítica, 1979
- Williams, E., **Capitalismo y esclavitud**, Traficantes de Sueños,
- Rodríguez, A., **España en su cine. Aprendiendo sociología con películas españolas**, Dykinson,
- Parella, S., **Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación.**, Anthropos, 2004

Recomendacións

Plan de Contingencias

Description

En caso de semi-presencialidade adaptaranse as aulas virtuais ao campus remoto no horario previsto, realizando as aulas por esa plataforma, e facendo un seguimento a través de fai tic e correo electrónico.

En caso de que as circunstancias obriguen á docencia virtual: empregaranse o campus remoto para impartir as aulas virtuais no horario previsto, e facendo un seguimento a través de fai ti e correo electrónico.

As titorías serán no despacho virtual da docente, trala concertación previa da mesma a través do seu correo electrónico: ivazquez@uvigo.es

A avaliación planificada ten xa en conta a posibilidade de escenarios de semi-presencialidade ou virtualidade. Farase un esforzo de comunicación e participación con todo o alumnado da materia.

IDENTIFYING DATA**Xestión da innovación**

Subject	Xestión da innovación			
Code	O04G020V01906			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Lecturers	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
E-mail	agueimonde@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
General description	<p>As empresas desenvolven as súas actividades nunha contorna globalizada e, xa que logo, dinámica e complexa, que está en constante evolución e pola que flúen grandes cantidades de información. Para poder sobrevivir e progresar nesta contorna altamente competitiva, a innovación convértese nun elemento chave para a organización, independentemente da súa dimensión e do sector no que opere. A innovación non ten por que referirse, necesariamente, a grandes proxectos e logros, senón que pequenas modificacións en produtos, servizos, procesos ou organizativas ou comerciais poden representar unha importante vantaxe competitiva para a empresa. En calquera caso, resulta de vital importancia, sobre todo no caso das pequenas e medianas empresas, instaurar o espírito innovador na cultura da organización, de tal xeito que todos os axentes que a integran sexan conscientes de que se pode incrementar o seu potencial de innovación se se dedican suficientes recursos e capacidade directiva a xestionar un proceso ao que se ten que conferir natureza estratéxica.</p> <p>Esta materia ten como obxectivo que o alumnado adquira os coñecementos, técnicas e destrezas necesarias para realizar unha correcta xestión empresarial da innovación, na que se consideren os procesos de innovación como procesos estratéxicos, así como para unha adecuada interacción e aproveitamento de sinerxías cos diferentes axentes do sistema de I+D+i e con outras organizacións.</p> <p>Con esta materia preténdese capacitar ao alumnado para levar a cabo actividades relacionadas coa xestión da innovación e a tecnoloxía en calquera tipo de organización.</p>			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
Identificar e valorar o proceso de xestión da innovación nunha empresa.	CG1 CG5 CG9 CG10	CE16	CT2
Identificar e valorar os elementos dun sistema de innovación.	CG1 CG9	CE5 CE16	
Situar no proceso empresarial as distintas ferramentas e métodos útiles para a xestión da innovación.		CE12	CT5
Identificar os problemas de xestión da innovación que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución.	CG1 CG10	CE12	
Identificar diferentes tipos de innovacións e diferentes tipos de tecnoloxías susceptibles de ser aplicadas e empregadas polas organizacións.		CE5	

Contidos	
Topic	
TEMA 1. A INNOVACIÓN. CONCEPTUALIZACIÓN E MEDICIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de innovación 2. Investigación, Desenvolvemento e Innovación 3. Invención, innovación e difusión 4. Retraso desde a invención á innovación 5. Retraso desde a innovación á difusión 6. A importancia da innovación na economía 7. Medición da innovación
TEMA 2. A INNOVACIÓN. TIPOS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tipoloxías de innovación
TEMA 3. A INNOVACIÓN. ENFOQUES E ESTRATEXIAS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tipoloxías de estratexias de innovación
TEMA 4. A TECNOLOXÍA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definición de tecnoloxía 2. O ciclo de vida da tecnoloxía 3. Concepción sistémica das tecnoloxías 4. Tipoloxías de tecnoloxías 5. A necesidade de xestionar os recursos tecnolóxicos
TEMA 5. O PROCESO DE INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Orixe do proceso de innovación 2. Principais modelos <ul style="list-style-type: none"> - Modelo linear - Modelo de Kline-Rosenberg - Modelo de innovación aberta
TEMA 6. PROTECCIÓN DAS INNOVACIÓNS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Segredo empresarial 2. Know-how 3. Propiedade intelectual 4. Propiedade industrial <ul style="list-style-type: none"> - Patentes - Modelos de utilidade - Deseños industriais - Signos distintivos
TEMA 7. METODOS E FERRAMENTAS PARA A XESTIÓN DA INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Creatividade 2. Xestión de proxectos 3. Vixilancia tecnolóxica e intelixencia competitiva 4. Xestión do coñecemento 5. Auditoría tecnolóxica
TEMA 8. OS SISTEMAS DE INNOVACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os sistemas de innovación e os seus axentes. 2. Políticas públicas de apoio á innovación.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	36	59
Resolución de problemas	27	27	54
Traballo tutelado	0	35	35
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Introduciranse os contidos fundamentais da materia mediante clase maxistral, apoiada con transparencias, vídeos e outros medios.
Resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> - Formularanse cuestións de razoamento e debate, a fin de fomentar a participación do alumnado na aula e o seguimento da información da actualidade empresarial no ámbito da innovación. - Analizaranse casos prácticos relacionados co temario que, ademais de axudar á súa comprensión, permitan mellorar a capacidade de expresión, análise e reflexión sobre a realidade da innovación dentro da empresa. - Proporanse lecturas complementarias para ilustrar e ampliar os temas tratados en clase. Pedirase ao alumnado a realización de pequenos traballos de síntese e crítica de ditas lecturas, para favorecer as súas capacidades analítica e crítica, de expresión escrita e de estruturación e síntese da información.
Traballo tutelado	O alumnado elaborará un traballo sobre unha innovación, titorizado pola profesora. Alén de procurar a aplicación dos conceptos tratados en aulas a unha concreta innovación, con este traballo procúrase a mellora das capacidades de expresión escrita e busca e manexo da información.

Atención personalizada	
Methodologies	Description

Resolución de problemas	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudiantado.
Traballo tutelado	O traballo de curso que debe realizar o alumnado consta de 2 entregábeis. Tras a primeira entrega, a docente corruxará o traballo e achegará propostas de melloras e correccións sobre os seus contidos e desenvolvemento. O alumnado deberá ter en conta estas suxestións para a segunda entrega do traballo.

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas	Avaliación continua ao longo das sesións presenciais do curso. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesorado, sobre a materia. Avaliarase a participación do alumnado e a comprensión da materia.	40	CG1 CG9 CG10	CE12 CE16	CT2
Traballo tutelado	Avaliación do traballo de curso. É preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 na cualificación deste traballo.	30	CG5 CG9 CG10	CE16	CT2 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Exame a celebrar a final de curso, na data oficial establecida polo centro. É preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 nesta proba.	30		CE5 CE12	CT5

Other comments on the Evaluation

- **Primeira oportunidade (xaneiro):**

- **Alternativa a)**

- Avaliación continua segundo os criterios de avaliación arriba expostos. Enténdese que os estudantes que teñan algunha cualificación nalgunha das actividades obxecto de avaliación seguen a avaliación continua e optan, por tanto, por este sistema de avaliación.

- **Alternativa b)**

- So para os estudantes que non teñan seguido a avaliación continua. Exame global dos contidos da materia. A cualificación do exame será o 100% da nota final.

- **Segunda oportunidade (xuño-xullo):**

- **Alternativa a)**

- Para os estudantes que teñan seguido a avaliación continua e non teñan superado o exame e/ou o traballo de curso. Poderán recuperar exame e/ou traballo suspendidos, na data oficial de xuño-xullo establecida para a avaliación da materia.
    - O alumnado que se atope nesta situación terá unha cualificación de suspenso na primeira oportunidade (xaneiro). A nota numérica que lle aparecería en actas na primeira oportunidade (xaneiro) sería a correspondente á media ponderada das diferentes probas de avaliación, e en caso de que a media dese aprobado, apareceríalle unha cualificación de 4,9.

- **Alternativa b)**

- Exame global dos contidos da materia en xuño-xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

Estrutura dos exames do 100% (Alternativas b):

- Unha primeira parte de cuestións relativas a conceptos básicos da materia. Será necesario obter unha nota mínima (7 sobre 10) nesta parte da proba para poder realizar a seguinte parte.
- Unha segunda parte consistente en cuestións de relacionamento, casos prácticos, exercicios, preguntas tipo tema, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Observación importante:

Calquera evidencia de probas ou traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso na materia na convocatoria na que se detecte a copia ou plaxio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández Sánchez, Esteban, **Estrategia de innovación**, Paraninfo, 2005

Hidalgo Nuchera, Antonio; León Serrano, Gonzalo; Pavón Morote, Julian, **La gestión de la innovación y la tecnología en las organizaciones**, Pirámide, 2008

Tidd, Joe; Bessant, John, **Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change**, John Wiley & Sons Inc, 2013

Davila, Tony; Epstein, Marc J.; Shelton, Robert, **Making Innovation Work. How to Manage It, Measure It, and Profit from It**, Pearson Education, 2013

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Other comments

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Esta guía contempla modificacións para os seguintes escenarios:

MODALIDADE MIXTA

As clases serán impartidas presencialmente e de forma on-line, a través de Campus Remoto e a plataforma Fatic, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.

A metodoloxía e criterios de avaliación serán os recollidos nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL

En caso de que non poda haber docencia presencial, realizaranse de modo on-line tanto as clases teóricas como as prácticas, a través de Campus Remoto e da plataforma Fatic, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.

Respetaranse a metodoloxía e avaliación recollidas nesta guía.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención ao alumnado realizarase a través de comunicacións por e-mail e por videoconferencia (campus remoto da UVigo). Para a realización de videoconferencias será necesario acordar previamente a cita entre docente e alumno/a.

IDENTIFYING DATA**Creación e viabilidade de empresas**

Subject	Creación e viabilidade de empresas			
Code	O04G020V01907			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Lampón Caride, Jesús Fernando			
Lecturers	Lampón Caride, Jesús Fernando Rodríguez de la Fuente, Marta			
E-mail	jesus.lampon@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Proceso de creación de empresas. Emprendedor e idea de negocio. Creatividade e innovación aplicadas á idea de negocio. Plan de empresa. Acceso á condición de empresarios. Trámites e implicacións prácticas			

Competencias

Code	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Comprender e interpretar coñecementos acerca dos fundamentos da xestión da empresa: problemas económicos internos e interrelacións entre os distintos subsistemas.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13	CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15	CT3 CT5
---	--------------------------	--	---	------------

Contidos

Topic

BLOQUE 1 : FUNDAMENTOS

BLOQUE 1: FUNDAMENTOS

Tema 1: A idea de crear unha empresa
Tema 2: O empresario como factor de creación de empresas
Tema 3: A figura do emprendedor
Tema 4: A viabilidade da empresa

BLOQUE II: O PLAN DE EMPRESA NA PRACTICA

Introdución.
Definición do proxecto de negocio.
A equipa promotor.
Análise e diagnóstico da situación.
O Plan de Marketing.
O Plan Operativo.
O Plan de Recursos Humanos.
O Plan Económico - Financiero.
Análise de viabilidade del negocio.
O Plan Xurídico formal.
O Plan de Innovación
Memoria executiva do Plan de empresa.
O Plan de implantación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	25	18	43
Presentación	10	14.5	24.5
Lección maxistral	17.5	0	17.5
Traballo	20	45	65

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividades nas que se formulan problemas e/o exercizos relacionados coa materia. Utilízanse como complemento da lección maxistral
Presentación	O alumnado deberá realizar individualmente un Plan de empresa sobre unha empresa de nova creación, que terán que entregar e expor ao longo do curso.
Lección maxistral	Explicación por parte do profesor dos contidos básicos da materia. Explicación das directrices de traballo, fontes de información e pautas para desenvolver o traballo da materia. Trátase de suscitar no alumnado o interese pola creación de empresas, como unha posible alternativa empresarial. Para elo, terán que integrar os coñecementos adquiridos noutras materias e aplicarlos á creación da propia empresa.

Atención personalizada

Tests	Description
Traballo	Seguimiento personal dos traballos realizados polo alumnado

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
-------------	---------------	-----------	-------------

Presentación	Inclúe a presentación de exercizos e traballos	30	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13	CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15	CT3 CT5
Traballo	Inclúe a realización por parte do alumnado dun Plan de Empresa, a proposta da profesora, sobre unha empresa de nova creación.	70	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13	CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15	CT3

Other comments on the Evaluation

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-21. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Avaliación: Realizaranse probas nas que se demostre a adquisición de competencias da materia.

O conxunto de probas especificado arriba constitúe o sistema de avaliación continua. Para superar a avaliación continua será obrigatorio a realización dos traballos tutelados e de todas as probas citadas anteriormente.

Para aqueles alumnos que non sigan a avaliación continua o sistema de avaliación será unha proba global de toda a materia que valerá o 100% da nota.

Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso en todas as convocatorias do curso académico correspondiente.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

AMARU MAXIMIANO, ANTONIO, **ADMINISTRACIÓN PARA EMPRENDEDORES: FUNDAMENTOS PARA LA CREACIÓN Y GESTIÓN DE NUEVOS NEGOCIOS**, 2008,

JIMÉNEZ, JOSE ANTONIO, **DIRECCIÓN ESTRATÉGICA Y VIABILIDAD DE EMPRESAS**, 2008,

MEYER, PEDRO, **25 CASOS DE ÉXITO EN EL MUNDO EMPRESARIAL**, 2009,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

- Traballo

* Metodoloxías docentes que se modifican

- Lección maxistral (explicarase a realización e seguimento do traballo mediante Campus Remoto e uso da plataforma de teledocencia Faitic)

- Presentación (a través da entrega vía plataforma Faitic)

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non

* Outras modificacións

Non

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

Manterase a cualificación e peso das probas xa realizadas

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

Traballo

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

Ningunha

* Novas probas

Ningunha

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Diseño de sistemas de control orzamentario**

Subject	Deseño de sistemas de control orzamentario			
Code	O04G020V01908			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	González Sánchez, María Beatriz			
Lecturers	González Sánchez, María Beatriz			
E-mail	bgonzale@uvigo.es			
Web	http://http://bgonzale.webs2.uvigo.es/			
General description	Esta materia ten por obxectivo capacitar ao alumno na aplicación dos principios e técnicas de elaboración de orzamentos, así como as de control orzamentario.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
(*)Capacitar al alumno en la elaboración de informes a partir de la información obtenida de los presupuestos	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG10 CG13 CG14	CE1 CE5	CT1
(*)Preparar al alumno en la determinación de desviaciones, así como en el análisis crítico de la información derivada de su cálculo.	CG9 CG10	CE6 CE10	CT1
(*) Fomentar en el alumno el razonamiento con criterios económicos	CG1 CG4 CG5 CG9 CG14	CE5 CE6 CE10 CE14	CT1

Contidos

Topic	
Tema 1 Principios de presupuestación	-
Tema 2 El presupuesto global de la empres	-

Tema 3 El presupuesto de ventas	-
Tema 4 El presupuesto de producción	-
Tema 5 El presupuesto de aprovisionamiento o compras	-
Tema 6 El presupuesto de personal	-
Tema 7 El Presupuesto de gastos de Distribución y Ventas	-
Tema 8 El Presupuesto de gastos Financieros y de Administración	-
Tema 9 Los documentos presupuestario de síntesis	-
Tema 10 El control presupuestario: Análisis de las desviaciones	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	54	72
Prácticas con apoio das TIC	23	16	39
Seminario	5	10	15
Resolución de problemas de forma autónoma	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Control da aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	Proposta de exercicios nos que o alumno desenvolve, individualmente e con folia de cálculo, a resolución dos casos suscitados. Supervisión e asistencia do docente.
Seminario	Control titorial do proceso de aprendizaxe do alumno. Repaso teórico-práctico dos contidos impartidos. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Proposta de exercicio teórico práctico a resolver polo alumno

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Problemas e/ ou exercicios teórico prácticos a resolver polo alumno

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórica a través da realización dalgunhas actividades na a aula	10	CG1 CG2
Prácticas con apoio das TIC	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	15	CG3 CE1 CG4 CE5 CG9 CE6 CG10 CE10 CE14
Seminario	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno que traballará en grupo	5	CG3 CE10 CG4 CE14 CG9 CG10
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica e a adaptación a novas situacións.	70	CG5 CE1 CG13 CE5 CG14 CE6 CE10 CE14

Other comments on the Evaluation

Primeira convocatoria:

Os alumnos poderán optar por dous tipos de avaliación: continua ou non continua.

Avaliación continua composta por:

1.- Probas descritas obxecto de avaliación que configurarán o 60% da nota. A non asistencia a algunha destas probas suporá a obtención dun cero na devandita proba e non poderá ser recuperada. Para a segunda convocatoria, de presentarse, se manterá a cualificación destas probas.

2.- Exame escrito de carácter práctico, que configura o 40% restante da nota. Este se celebrará na data establecida pola facultade.

Avaliación non continua: Para alumnos que non seguiron a avaliación continua durante o curso ou que seguíndoa deciden renunciar á mesma, serán avaliados cun exame de carácter global, valorado sobre 10 puntos.

Segunda convocatoria:

Para alumnos que seguiron a avaliación continua:

Poderán presentarse outra vez a un exame práctico que configura o 40% da nota, manténdose a cualificación obtida previamente na avaliación continua.

Para alumnos que non seguiron a avaliación continua, serán avaliados cun exame de carácter global, valorado sobre 10 puntos.

As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso actual.

As probas de avaliación se prevén para unha modalidade presencial. Nembargantes, chegado o momento da súa realización ante a imposibilidade de dispor dos espazos e/ou profesorado necesario para realizar as mesmas, estas poderíanse realizar de forma non presencial, ben a través dos distintos recursos telemáticos dispoñibles na Uvigo (plataforma Faitic), correo electrónico ou no seu caso, mediante probas de forma oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Drury, Colin, **Management and Cost Accounting**, 9th, Cengage Learning Emea, 2015

Complementary Bibliography

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS (AECA), **Principios de Contabilidad de Gestión. Documento 4. "El Proceso Presupuestario en la Empresa"**, 1992

Muñiz, L., **Control presupuestario. Planificación, elaboración y seguimiento del presupuesto**, ROFIT Editorial, 2009

Nicolás, Pere, **Elaboración y control de presupuestos**, Editorial Gestión 2000., 2007

Martínez Pedrós, D. y Milla Gutiérrez, A., **Cómo elaborar y controlar los presupuestos anuales**, ESIC Editorial, 2002

Recomendacións

Other comments

As datas e horarios das probas de avaliación están dispoñibles na web da Facultade.

Plan de Continxencias

Description

Metodoloxías: A [lección maxistral] presencial substitúese pola resolución de casos e problemas a través de vídeos cas explicacións e mediante as clases asignadas nas [aulas virtuais].

Avaliación: De non ser posible a avaliación presencial, entón procederíase a unha avaliación virtual.

Fontes de información adicionais: Gravacións de vídeos

IDENTIFYING DATA**Mercados financeiros**

Subject	Mercados financeiros			
Code	O04G020V01909			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Docampo Parente, Jerónimo			
Lecturers	Docampo Parente, Jerónimo			
E-mail	jdocampo@uvigo.es			
Web				
General description	(*)O obxectivo de esta materia e proporcionar aos alumnos, os coñecementos básicos e esenciais da xestión dos recursos financeiros tanto no referente a valoración dos recursos financeiros en xeneral como na toma de decisións financeiras, sexan estas de inversión ou de financiación			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences		
(*)Xestión da información financeira e *analítica da empresa	CG1	CE1	CT1
	CG3	CE4	
	CG13	CE6	
	CG14	CE12	

(*)Evaluar alternativas de planificación, dirección e control de empresas, así como saber tomar decisiones estratégicas	CG2 CG11 CG14	CE5 CE9 CE11 CE14	CT4
(*)Capacidade de comunicación oral e escrita	CG2 CG5 CG8 CG9	CE13 CE14	CT2 CT3
(*)Capacidade de traballo en equipo así como a nivel individual.	CG9 CG13	CE3 CE5 CE10 CE13	CT2 CT5

Contidos

Topic	
(*)PARTE II. EL SISTEMA FINANCIERO ESPAÑOL: INTRODUCCION.	(*)5. Evolución y estructura del Sistema Financiero Español. 6. El Banco de España.
(*)PARTE I. EL SISTEMA FINANCIERO: ASPECTOS GENERALES.	(*)1. El sistema financiero. 2. Activos financieros. 3. Instituciones financieras. 4. Mercados financieros.
(*)PARTE III. INSTITUCIONES FINANCIERAS	(*)A) Bancarias 7. Componentes y regulación legal: creación, expansión y solvencia. 8. La inversión y los servicios prestados a la clientela. 9. Los resultados de las entidades bancarias. 10. Sistema bancario: situación actual y perspectivas futuras. B) No bancarias. 11. Establecimientos financieros de crédito. 12. El Instituto de Crédito Oficial (ICO). 13. Entidades de seguros y fondos de pensiones. 14. Otros intermediarios financieros: sociedades de garantía recíproca, instituciones de inversión colectiva y sociedades y fondos de capital-riesgo.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	30	45
Seminario	5	9	14
Lección maxistral	30	57	87
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Propuesta de exercicios y casos prácticos en clase

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Seminario	Realización de exercicios en parellas ou de modo individual, sobre os contidos impartidos na materia	60	CG1 CG3 CG8 CG9 CG13	CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de dúas probas parciais tipo test, sobre a teoría impartida na materia (20% cada un)	40	CG11 CG14	CE5 CE13 CE14	CT5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Incluídos nas probas anteriores	0				

Other comments on the Evaluation

Os alumnos poderán elixir entre dous modos de avaliación para a primeira convocatoria. Tan só poderán ser avaliados por un deles:- Avaliación continua. Neste caso o alumno deberá realizar unha serie de actividades durante o curso que valerán o 60% da nota. Ademais deberá realizar dous exames parciais sobre a teoría impartida, cun valor cada un do 20% da nota.- Avaliación non continua. Exame teórico-práctico na data oficial fixada no calendario de exames da Facultade. Este exame representa o 100% da nota.No suposto de non superar a nota en primeira convocatoria, o alumno poderá ser avaliado de novo na convocatoria extraordinaria a través dun exame teórico-práctico na data oficial fixada no calendario de exames da Facultade. Este *exame suporá o 100% da nota.En convocatorias posteriores (fin de carreira), o alumno poderá ser avaliado de novo a través dun exame teórico-práctico na data oficial fixada no calendario de exames da Facultade. Este exame suporá o 100% da nota.En todos os casos necesitarase unha nota media igual ou superior a 5 para superar a materia. No caso de avaliación continua, será necesaria unha nota mínima de 4 en cada actividade ou parcial para que faga media co resto e unha nota media igual ou superior a 5; en caso contrario non *sse superará a materia.En caso de avaliación non continua, necesitarase unha nota mínima de 4 en cada unha das partes do exame (teoría e práctica) para facer media, e unha nota igual ou superior a 5 para aprobar o exameAs datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

PAREJO J.A.; CUERVO, A.; CALVO A.; RODRIGUEZ SAIZ, L, **Manual de Sistema Financiero Español.**, Ariel,

CASILDA BEJAR, R.; LAMOTHE FERNANDEZ, P.; MONJAS BARROSO, M, **La banca y los mercados financieros.**, Alianza Universidad,

MARTIN, M.; MARTIN, J.L.; OLIVER, M D.; DE LA TORRE, A, **La operativa en los mercados financieros: casos prácticos.**, Ariel Economía,

Recomendacións

Other comments

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación para el desarrollo de la materia y se plantea con flexibilidad, por lo que puede darse el caso de que se apliquen ajustes a lo largo del curso académico

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da

docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba *XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba *XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

no caso de que se dean circunstancias excepcionais que impidan a realización tanto dos parciais en caso de avaliación continua, como o exame en caso de avaliación non continua, de modo presencial, estes realizaranse nas mesmas datas e horas fixados a inicio de curso de modo *online, a través da plataforma *faitic, Iguualmente, ante posibles interrupcións de clases presenciais, os materiais e explicacións facilitaranse de modo *online a través da plataforma *faitic.

No caso de avaliación continua, as actividades a realizar durante o curso xa se deben entregar mediante a plataforma *faitic

IDENTIFYING DATA				
Mercadotecnia sectorial				
Subject	Mercadotecnia sectorial			
Code	O04G020V01910			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Mazaira Castro, Andrés			
Lecturers	Fraiz Brea, José Antonio Mazaira Castro, Andrés Rodríguez Campo, María Lorena			
E-mail	amazaira@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia identifica distintos campos de actividade nos que se requiren prácticas diferenciais de mercadotecnia adaptadas ás características particulares de comercialización. Estudos das estratexias de mercadotecnia adecuadas para estes tipos de empresas			

Competencias	
Code	
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Learning outcomes	Competences		
Discutir un problema de mercadotecnia empresarial e deseñar unha solución	CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG14	CE9 CE10 CE13 CE14 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Entender o papel que xogan os TICs na mercadotecnia de calquera empresa ou organización	CG2	CE7 CE16	CT5

Contidos	
Topic	
1. Mercadotecnia de servizos	1.1. Mercadotecnia turística 1.2. Mercadotecnia bancaria 1.3. Mercadotecnia sanitaria

2.- Mercadotecnia para empresas de base tecnolóxica	*
3. Mercadotecnia non lucrativa	3.1. Mercadotecnia social 3.2. Mercadotecnia nas organizacións non lucrativas 3.3.- Mercadotecnia Política
4. Mercadotecnia pública	*
5.- Mercadotecnia para empresas Industriais	*

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19.5	0	19.5
Seminario	5	0	5
Prácticas de laboratorio	22.5	18	40.5
Estudo de casos	0	14.5	14.5
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Presentación	0	10	10
Traballo	0	27.5	27.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	30	31.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia coa participación do alumnado
Seminario	Primeiras sesións de traballo para explicar a forma de elaboración e exposición dos traballos e para formar e pór en marcha os grupos
Prácticas de laboratorio	Resolución de casos prácticos e exercicios relacionados cos contidos da materia. Traballo en grupo. Exposición de traballos sobre a materia.
Estudo de casos	Realización de traballos sobre as aplicacións sectoriais da mercadotecnia
Actividades introdutorias	Presentación da materia cos seus contidos básicos e planificación do traballo do curso
Presentación	Realización das exposicións dos traballos presentados

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Resolución de dúbidas en grupo na aula.
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas dos casos prácticos na aula ou no despacho.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Prácticas de laboratorio	Asistencia, participación e desenvolvemento de casos prácticos nas clases	10	CG5 CG9	CE9 CE14 CE16	CT1 CT3 CT4
Estudo de casos	Elaboración de traballos prácticos	10	CG5 CG9 CG10 CG11 CG14	CE9 CE10 CE13 CE14 CE16	CT1 CT3 CT4
Presentación	Realización das exposicións dos traballos presentados	15	CG5		
Traballo	Entrega e exposición de traballos teóricos da materia	25	CG2 CG5 CG9	CE9 CE14 CE16	CT1 CT3 CT4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame sobre os contidos da materia	40	CG5	CE7	

Other comments on the Evaluation

No caso de que o estudante non opte pola avaliación continua, este terá que realizar unha proba escrita. Dita proba poderá conter preguntas tipo test; preguntas curtas e de desenvolvemento; así como a resolución dun caso práctico.

En segunda convocatoria, manterase o procedemento de avaliación anteriormente descrito.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-21

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Aguire, M.S., **Marketing en sectores específicos**, Ediciones Pirámide,

Cubillo, J.M. e Cerviño, J., **Marketing sectorial**, ESIC, Madrid,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dirección comercial I/O04G020V01403

Dirección comercial II/O04G020V01502

Investigación comercial/O04G020V01701

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas, sexan presenciais ou virtuais.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.. as que se daban presencialmente realizaranse virtualmente

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Mediante Email, fatic, despacho Virtual, Aplicacións de mensaxería instantánea, Skype, Zoomo ou RRSS

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non

* Outras modificacións

NON

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

1.- EVALUACIÓN CONTINUA

Consistirá nunha avaliación durante todo o cuadrimestre, na que se valorará a participación en clases (sexan presenciais ou virtuais), a resolución de exercicios e traballos en grupo e individuais.

Aqueles alumnos que realizasen o 100% de actividades avaliaranse en función dos devanditos traballos.

Para aqueles alumnos que non realizasen a totalidade das actividades, realizarase un exame da materia a través de calquera ferramenta de vídeo conferencia daquelas partes non realizadas.

2) AVALIACIÓN NON CONTINUA

- Poderán optar a ela todos os os alumnos non acollidos a modalidade de avaliación continua.

- Realizarase un exame final ou ben escrito en modalidade presencial ou oral no caso que se teña que facer en modalidade virtual, dependendo das indicacións respecto diso do reitorado.

IDENTIFYING DATA**Business simulation and internal control**

Subject	Business simulation and internal control			
Code	004G020V01911			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Rodríguez de la Fuente, Marta López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Lecturers	Graña Álvarez, Roberto López-Valeiras Sampedro, Ernesto Rodríguez de la Fuente, Marta			
E-mail	marta@uvigo.es elvaleiras@uvigo.es			
Web				
General description	The objective of this subject is that the student simulate the operation of a company and know the necessary instruments to be able to dominate all the aspects related to the security systems (preventive) and supervision (ex-post) that the company has to control the operations involved in its business.			

Competencies

Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
CG5	Oral and written communication skills.
CG8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
CG9	Ability to work effectively within a team
CG11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
CE3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
CE4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
CE5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
CE6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
CE9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
CE10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
CE11	Make strategic decisions using different types of business models
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
CE13	Mobility and adaptability to different contexts and situations
CE14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations
CE16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
CT1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
CT2	Capacity for leadership, including empathy with others
CT3	Responsibility and the capacity to take on commitments
CT4	Ethical commitment in work
CT5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes			
Learning outcomes	Competences		
Control of the internal operation, especially of people's performance based on the knowledge of the quality of the current information system, detecting the possible weaknesses of the company	CG1	CE1	CT1
	CG2	CE3	CT2
	CG3	CE4	CT3
	CG8	CE6	CT5
	CG13	CE10	
	CG14	CE11	
Identify the elements, processes and strategies for the company and design plans that allow the use of decision making systems		CE12	
		CE16	
	CG1	CE1	CT2
	CG3	CE3	CT4
	CG8	CE4	CT5
	CG13	CE5	
	CG14	CE6	
		CE9	
		CE10	
		CE12	
Design plans that allow the use of decision making systems, of a systematic and immediate way.		CE13	
		CE14	
		CE16	
	CG1	CE1	CT1
	CG2	CE3	CT2
	CG3	CE5	CT5
	CG5	CE6	
	CG8	CE10	
	CG9	CE11	
	CG11	CE12	
CG14	CE14		
Get communication resources, both oral and written, that allow to implement the capabilities, as well as manage elements of assertiveness that facilitate the work in group and the leadership.		CE16	
	CG1	CE6	CT1
	CG2	CE14	CT2
	CG5		CT5
	CG8		
	CG9		
Recognise the users of the information and their particular informative needs	CG13		
	CG14		
	CG1	CE1	CT1
	CG2	CE3	CT2
	CG3	CE4	CT3
	CG5	CE6	CT4
	CG8	CE10	CT5
	CG9	CE16	
CG13			
CG14			

Contents

Topic	
BLOCK 1: INTERNAL CONTROL	CH 1. Nature of the Internal Control CH 2. The procedures of Internal Control CH 3. Diagram charts CH 4. COSO framework
BLOCK 2: SIMULATION	CH 5. Simulation models CH 6. Practical applications

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22.5	33.75	56.25
Problem solving	27.5	41.25	68.75
Problem and/or exercise solving	2.5	22.5	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Description

Lecturing	Lecture in the classroom about the most notable contents and those of greater conceptual difficulty.
Problem solving	Proposal of theoretical and/or practical exercises to resolve by the student individually or in group.

Personalized assistance

Methodologies Description

Problem solving	Proposal of theoretical and/or practical exercises to resolve by the student individually or in group.
-----------------	--

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Lecturing	Evidences of the theoretical and practical learning through the realisation of activities in the classroom.	25	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG11 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12	CT2 CT3 CT4 CT5
Problem solving	Evidence of practical learning through answering of the questions proposed student during the course, to consolidate the process of learning about a topic.	35	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG11 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Problem and/or exercise solving	Resolution of one in-class tests about the acquisition of the capabilities. A minimum level in theory and practical sections is required to pass the subject.	40	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG11 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Other comments on the Evaluation

* Students have the right to be evaluated in a continuous evaluation regime and to have global evaluation tests as an alternative.

* The mark obtained by the student in continuous assessment will be valid for the calls that entitle the registration of each academic year.

*The concretion of the activities to implement will depend to a large extent on the contingencies, number of students in each group.

* The dates and schedules of the evaluation exams (first and second call) were approved by Board of Faculty and are available on the website of the Faculty. In the event of conflict or disparity between the exam dates, those indicated on the FCETOU website will prevail.

*Inappropriate behavior, harmful and contrary to the coexistence and its correction can result in penalties.

Sources of information

Basic Bibliography

Amat, O., Campa, F., **Manual del Controller**, Profit Editorial, 2013

Barquero, M., **Manual práctico de Control Interno: Teoría y aplicación práctica**, Profit Editorial, 2013

COSO, **Internal Control - Integrated Framework**, 2013

Ríos, D., **Simulación: métodos y aplicaciones**, 2008

Complementary Bibliography

Ramón Poch, **Manual de Control Interno**, 3ª edición,

Aldrich, C., **The complete guide to simulations & serious games**, 2012

Álvarez de Novales, J.M., **Business games: juego de simulación para empresas**, 1992

Baum, M.; Dickerboom, J.; Hackstein, M.; Mehling, M., **Business simulation. Example of a reflection of a business simulation**, 2010

Bernal, J.J., **20 herramientas para la toma de decisiones**, 2007

Jensen, R., **Laboratorio de administración en empresas**, 1996

Wiston, W.L.; Albrigh, S.C., **Practical management science**, 2011

Recommendations

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

Tools: in the case of virtual teaching modality, teaching activities will be given through Campus Remoto and the platform FAITIC as reinforcement, without prejudice to other measures that can be adopted to guarantee the accessibility of the students to the educational contents.

Office hours: it can be made by electronic means (email, videoconference, forums FAITIC, ...). An appointment will be needed.

Methodologies: The "face-to-face" masterclass can be replaced by the resolution of cases and problems through videos with explanations and through the classes assigned in "the virtual classrooms".

Content: Modifications of the contents are not expected.

=== ADAPTATION OF THE EVALUATION ===

If the face-to-face evaluation is not possible, a virtual evaluation will be made.

IDENTIFYING DATA				
Statistical operational techniques				
Subject	Statistical operational techniques			
Code	O04G020V01912			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Lecturers	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
E-mail	mamrguez@uvigo.es			
Web				
General description	It is an optional subject of the second quadmester of fourth course of the degree. It treats of a subject for students that surpassed the three first courses, and that therefore they have training in the disciplines of mathematics and statistics.			

Competencies	
Code	
CG1	Ability to analyse and synthesise
CG2	Critical and self-critical thinking
CG13	Capacity for learning and independent work
CG14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
CE7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
CE9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
CE10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
CE12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
CE16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information

Learning outcomes		
Learning outcomes	Competences	
Differentiate between parametric and non parametric contrasts.	CG1 CG2 CG14	CE7
Use the independence and homogeneity contrasts for the analysis of the existing relations between two qualitative variables.	CG14	CE12 CE16
Obtain information of a 2 x 2 contingency table.	CG14	
Enter to the student in the analysis of tables of contingency n x m	CG14	CE7 CE12 CE16
Analyze the results of a contingency table	CG1	CE7 CE12
Handle and apply the techniques of analysis of variance.	CG1 CG14	CE12
Know the value of the fulfillment of the applicability conditions of both analysis of variance and regression models.	CG1 CG14	CE7 CE12
Study the bases of the classical statistical models, their utility and limitations, particularly in the models of linear regression and general linear regression.	CG1 CG2 CG14	CE7 CE9 CE10 CE12 CE16
Use the statistical analysis software	CG13 CG14	
Interpret properly the results provided by the statistical software R	CG1	CE7

Contents	
Topic	

Non parametric statistical methods	Goodness of fit Homogeneity Independence
Analysis of qualitative data	2 x 2 contingency tables Complex tables
Analysis of variance	One-way ANOVA: fix and random effects. Two-way ANOVA
Regression and correlation	Nonlinear models and transformations Polynomial regression Multiple regression Analysis of the Covariance GLM

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Practices through ICT	14.5	29	43.5
Problem solving	10	8.5	18.5
Autonomous problem solving	0	20	20
Lecturing	20	40	60
Problem and/or exercise solving	2	0	2
Objective questions exam	2	0	2
Problem and/or exercise solving	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Practices through ICT	It consists in to solve problems, with the help of a software, related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Problem solving	It consists in the manual realization or with al software of problems related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Autonomous problem solving	It encompasses the realization of problems related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Lecturing	It will consist in the presentation, with the help of practical cases, of the theoretical contents of the subject, complemented with the use of audiovisual media

Personalized assistance

Methodologies	Description
Practices through ICT	Will carry out an individual analysis of the students by means of his work in the practical groups.
Autonomous problem solving	Will carry out an individual analysis of the students by means of the different works/exercises delivered along the course.

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Problem solving	It consists in the realisation, with the help of the statistical package R, of problems on the contents of the subject	70	CG1 CG2 CG13 CG14	CE9 CE10 CE12 CE16
Lecturing	It consists in the realisation of short questions or test on the theoretical contents of the subject	30	CG1 CG2 CG14	CE7 CE10 CE12

Other comments on the Evaluation

CONTINUOUS EVALUATION:

Practical part: they will realise tests or works with the computer. If the individual grade of each activity is

greater than or equal to 3 (on 10) then the average of these grades is the grade of the practical part. Otherwise, the note of the practical part will be the minimum between 4 and the average of the grades of the activities.

Theoretical part: it could be an only multiple choice/short answer test at the end of the period or it could consist in the delivery of several works, where the students have to apply the statistical technics seen until the moment. To calculate the note of the theoretical part in the case of the delivery of the works one has to take into account that:

- If the individual grade of each work is greater than or equal to 3 (on 10) then the average of these grades is the grade of the theoretical part.
- Otherwise, the note of the practical part will be the minimum between 4 and the average of the grades of the works.

To pass the subject the student has to reach a minimum grade of 4 in the theoretical part (on 10) and a 5 in the weighted sum of the two grades.

The activities of evaluation to realize will depend on the number of students, means to work, etc. The student will be informed of any change that may occur due to unforeseen situations.

NON CONTINUOUS EVALUATION

There will be an alternative system of evaluation for the students that opt to the non continuous evaluation. It consists in an only test where he/she will be evaluated on the contents studied along the course. The test will consist in the resolution of practical/theoretical problems having the help of the statistical software R.

OTHER EVALUATIONS

The system of evaluation of the other evaluations (July and End of Carrer) will be the that of **NON continuous evaluation** for all the students.

That student that use or cooperate in fraudulent procedures (copy, present by another student, plagiarism, ...) in any of the activities of evaluation will have a final grade of **failing in this academic course**. This fact will be communicated to the competent authority so that it could take the corresponding disciplinary actions that consider timely.

The dates and schedules of the evaluation exams of the different periods are the specified in the calendar of evaluation exams approved by the Board of Centre for the course 2020-21. In case of conflict or disparity between the dates of the examinations will prevail the indicated in the web of the FCETOU

Sources of information

Basic Bibliography

Anderson, D.R., Sweeney, D.J. y Williams, T.A., **Estadística para administración y economía**, 11, Cengage Learning, 2011

Newbold, P.; Carlson, W. L. y Thorne, B., **Estadística para Administración y Economía**, 6, Pearson Prentice Hall, 2008
R Development Core Team, **R: A language and environment for statistical computing**, R Foundation for Statistical Computing, 2015

Complementary Bibliography

Lind, D. A., Marchal, W. G., Wathen, S.A., **Estadística aplicada a los negocios y a la economía**, McGraw-Hill, 2012

Mirás Calvo, M. A. y Sánchez Rodríguez, M. E., **Técnicas estadísticas con hoja de cálculo y R. Azar y variabilidad en las ciencias naturales**, Universidade de Vigo, 2018

Peña sanchez, D., **Estadística. Modelos y métodos**, Ed Alianza Universidad, 2000

Vilar Fernández, J.M., **Modelos estadísticos aplicados**, Servicio de Publicaciones da Universidade da Coruña, 2003

Webster Allen L, **Estadística aplicada a los negocios y a la economía**, McGrawHill Interamericana, 2006

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Statistics: Statistics/O04G020V01204

Other comments

It will use the platform of virtual teaching FAITIC or Remote Campus of the University of Vigo, where the enrolled students will find all the necessary material for the development of the subject.

Besides, unsuitable behaviours, contrary and hurtful to the school life and his correction will comport that the responsible student/s will be evaluated by the method of NON continuous evaluation, as well as the corresponding disciplinary actions that consider timely.

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL MEASURES SCHEDULED ===

In front of the uncertain and unpredictable evolution of the sanitary alert caused by the COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will activate in the moment in that the administrations and the own institution determine it attending to criteria of security, health and responsibility, and guaranteeing the teaching in a no face-to-face stage or partially face-to-face. These already scheduled measures guarantee, in the moment that was prescriptive, the development of the teaching of a more agile and effective way when being known in advance (or with a wide advance) by the students and the teaching staff through the tool normalised and institutionalised of the educational guides.

=== ADAPTATION OF THE METHODOLOGIES ===

* educational Methodologies that keep
keep all the methodologies

* educational Methodologies that modify
does not modify any methodology

* Mechanism no face-to-face of attention to the students (tutorship)

In all the cases, the students will be able to expose doubts on the matter to the professor through the tools enabled in the virtual platform (FAITIC) or Remote Campus

* Modifications (if they proceed) of the contents to give
will not make modifications in the contents to give

* additional Bibliography to facilitate the car-learning
Link to public videos of spanish and foreign universities.

* Other modifications
No more modifications

=== ADAPTATION OF THE EVALUATION ===

does not foresee any type of adaptation since the used evaluation methods can be also used in a no face-to-face situation.

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	004G020V01991			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	12	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Sánchez Sello, Francisco Javier			
Lecturers	Sánchez Sello, Francisco Javier			
E-mail	javiss@uvigo.es			
Web				
General description	O Traballo fin de grao consiste na realización dun traballo orixinal e inédito por parte do alumnado que deberá facer de maneira persoal e autónoma, seguindo as orientacións dun titor ou titora académico. Está orientado a que cada estudante mostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias reflectidas nesta guía docente: definir a metodoloxía dun proxecto e formular un plan de traballo relacionado cun ou varios dos ámbitos de coñecemento presentes no Grao; levar a cabo o traballo proxectado; presentar e defender publicamente o TFG.			

Competencias

Code	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.		CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9
Aplicar procesos e procedementos para recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de maneira metódica en orde a xerar unha conclusión ou proposta dentro dunha temática, problema ou ámbito de estudo, sostida por argumentos ou razoamentos coherentes.	CG2 CG12	CE11 CE12 CE15 CE16
Adquirir compromisos e exercer responsabilidades persoais de carácter profesional, pondo en práctica hábitos de traballo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuais complexas durante un período de tempo determinado.	CG13 CG14	CT1 CT3 CT4
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convencións académicas dentro da área propia de estudo e que recolla de forma sistemática a formulación, proceso e resultado do traballo fin de grao.	CG1 CG4 CG5	CE8 CE11 CE15
Transmitir os coñecementos e habilidades adquiridas, e presentar de forma rigorosa e convincente o traballo realizado, de forma escrita e oral.	CG4 CG5	CE15

Contidos

Topic

Cada estudante abarcará unha temática, problema ou ámbito de estudo que constitúa o obxecto do traballo fin de grao dentro da área propia do Grao de Administración e Dirección de Empresas	Desenvolver o tema de acordo ás suxestións dos titores e seguindo os formatos propostos pola facultade
---	--

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	10	20	30
Traballo tutelado	30	50	80
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	150	150
Traballo	2	38	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Deseño do traballo, recompilación, descrición e análise de fontes e/ou bibliografía
Traballo tutelado	Titorías personalizadas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolvemento central do traballo. Actividade autónoma na que cada estudante leva a cabo un proxecto orixinal e inédito seguindo as orientacións dun titor ou titora académico

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	
Estudo previo	
Traballo tutelado	

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo	Defensa pública do TFG ante Tribunal Avaliador	100	CG1	CE1	CT1
			CG2	CE2	CT3
			CG4	CE3	CT4
			CG5	CE4	CT5
			CG12	CE5	
			CG13	CE6	
			CG14	CE7	
				CE8	
				CE9	
				CE11	
				CE12	
				CE15	
				CE16	

Other comments on the Evaluation

Presentación e defensa individual do traballo e os seus resultados.

Valorarase tanto o contido do traballo como a calidade da súa estrutura e desenvolvemento. Tamén se valorará a capacidade de comunicación escrita e oral do alumno, así como como capacidade de interacción co Tribunal.

O titor/a deberá presentar un informe sobre a evolución e realización do traballo que deberá engadir una puntuación entre 0 e 10.

O alumnado deberá elixir, no momento da solicitude, se desexa ser avaliado polo seu titor/a ou por un tribunal colexiado; a calificación dependerá nun 70% do traballo escrito e nun 30% na presentación oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

A información e documentación específica do traballo fin de grao, así como o proceso de asignación dos traballos e temas exponse a través de faitic e a páxina web

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías); empregaranse, de ser preciso, as titorías virtuais do profesorado, como mecanismo de interacción entre alumn@ e titor/a cando existan épocas de confinamento.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* No caso de restriccións á mobilidade e acceso ao centro, as defensas orais serán telemáticas, nos despachos e seminarios habilitados no campus remoto da Universidade de Vigo.

* Novas probas

* Información adicional
